

**EUROOPAN UNIONIN
NEUVOSTO**

Bryssel, 9. tammikuuta 2009

**Toimielinten välinen asia:
2007/0196 (COD)**

**14540/2/08
REV 2**

**ENER 341
CODEC 1371**

SÄÄDÖKSET JA MUUT VÄLINEET

Asia: Neuvoston 9 päivänä tammikuuta 2009 vahvistama YHTEINEN KANTA Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin antamiseksi maakaasun sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä ja direktiivin 2003/55/EY kumoamisesta

---

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI .../.../EY

annettu ...,

**maakaasun sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä
ja direktiivin 2003/55/EY kumoamisesta
(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)**

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 47 artiklan 2 kohdan sekä 55 ja 95 artiklan,

ottavat huomioon komission ehdotuksen,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon¹,

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon²,

noudattavat perustamissopimuksen 251 artiklassa määrättyä menettelyä³,

---

¹ EYVL C 211, 19.8.2008, s. 23.

² EYVL C 172, 5.7.2008, s. 55.

³ Euroopan parlamentin lausunto, annettu 9. heinäkuuta 2008 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä), neuvoston yhteinen kanta, vahvistettu ...ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä), ja Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu ... (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä).

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Yhteisössä on vuodesta 1999 lähtien toteutettu asteittain maakaasun sisämarkkinoita, joilla pyritään luomaan todellisia valinnanmahdollisuuksia kaikille Euroopan unionin maakaasunkuluttajille, niin kansalaisille kuin yrityksillekin, sekä uusia liiketoimintamahdollisuuksia ja laajempaa kaupankäyntiä rajojen yli. Näin pyritään saavuttamaan parempi tehokkuus, kilpailukykyiset hinnat ja parempi palvelutaso sekä edistämään toimitusvarmuutta ja kestävyyttä.
- (2) Maakaasun sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä 26 päivänä kesäkuuta 2003 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2003/55/EY¹ on merkittävästi edistänyt maakaasun sisämarkkinoiden luomista.
- (3) Perustamissopimuksessa unionin kansalaisille taatut vapaudet – tavaroiden vapaa liikkuvuus, palvelujen tarjoamisen vapaus ja sijoittautumisvapaus – ovat saavutettavissa ainoastaan täysin avoimilla markkinoilla, jotka antavat kaikille kuluttajille mahdollisuuden valita vapaasti toimittajansa ja kaikille toimittajille mahdollisuuden toimittaa vapaasti hyödykkeitä asiakkailleen.

---

¹ EUVL L 176, 15.7.2003, s. 57.

- (4) Tällä hetkellä on kuitenkin olemassa esteitä maakaasun myynnille tasapuolisin ehdoin ja ilman syrjintää tai epäsuotuisampaa asemaa yhteisössä. Erityisesti syrjimätön pääsy verkkoihin sekä tehokkuudeltaan yhdenmukainen viranomaisvalvonta eivät ole vielä toteutuneet kaikissa jäsenvaltioissa.
- (5) Komission 10 päivänä tammikuuta 2007 antamassa tiedonannossa "Energiapolitiikka Euroopalle" korostetaan tarvetta saattaa valmiiksi maakaasun sisämarkkinat ja luoda tasapuoliset toimintaedellytykset kaikille yhteisöön sijoittautuneille maakaasualan yrityksille. Komission 10 päivänä tammikuuta 2007 antamat tiedonannot "Kaasun ja sähkön sisämarkkinoiden mahdollisuudet" ja "Asetuksen (EY) N:o 1/2003 17 artiklaan perustuva Euroopan kaasu- ja sähköalan tutkinta (loppuraportti)" ovat osoittaneet, että nykyiset säännöt ja toimenpiteet eivät tarjoa riittäviä puitteita tavoitteena olevien moitteettomasti toimivien sisämarkkinoiden saavuttamiseksi.

- (6) Jos verkkotoimintoja ei tehokkaasti eriytetä toimitus- ja tuotantotoiminnoista (tehokas eriyttäminen), on olemassa luontainen vaara, että syrjintää esiintyy sekä verkon toiminnassa että myös sen suhteen, minkälaisia kannustimia vertikaalisesti integroituneilla yrityksillä on tehdä riittäviä investointeja verkkoihinsa.
- (7) Direktiivissä 2003/55/EY säädetyt oikeudellista ja toiminnallista eriyttämistä koskevat säännöt eivät kuitenkaan ole johtaneet siirtoverkonhaltijoiden tehokkaaseen eriyttämiseen. Siksi Eurooppa-neuvosto pyysi Brysselissä 8 ja 9 päivänä maaliskuuta 2007 pitämässään kokouksessa komissiota laatimaan lainsäädäntöehdotuksia, joiden tavoitteena on "toimitus- ja tuotantotoimien tehokas erottaminen verkkotoiminnoista".

- (8) Tehokas eriyttäminen voidaan varmistaa ainoastaan poistamalla vertikaalisesti integroituneiden yritysten kannustin kilpailijoidensa syrjimiseen verkkoon pääsyssä ja investoinneissa. Omistuksen eriyttäminen, mikä edellyttää verkon omistajan nimeämistä verkonhaltijaksi ja sen riippumattomuutta toimituksiin ja tuotantoon liittyvistä intresseistä, on selvästi tehokas ja vakaa tapa ratkaista luontainen eturistiriita ja turvata toimitusvarmuus. Tästä syystä Euroopan parlamentti totesi kaasun ja sähkön sisämarkkinoiden mahdollisuuksista 10 päivänä heinäkuuta 2007 antamassaan päätöslauselmassa, että se pitää siirtotasolla tapahtuvaa omistuksen eriyttämistä tehokkaimpana tapana edistää infrastruktuuriin tehtäviä investointeja syrjimättömästi, uusien tulokkaiden oikeudenmukaista pääsyä verkkoon ja markkinoiden avoimuutta. Omistuksen eriyttämisen mukaisesti jäsenvaltioita olisi siksi vaadittava varmistamaan, että samalla henkilöllä tai henkilöillä ei ole sekä oikeutta käyttää määräysvaltaa kaasun tuotantoa tai toimittamista harjoittavassa yrityksessä että oikeutta käyttää samaan aikaan määräysvaltaa tai minkäänlaisia oikeuksia siirtoverkonhaltijaan tai siirtoverkkoon nähden. Samalla tavoin määräysvallan siirtoverkkoon tai siirtoverkonhaltijaan nähden olisi suljettava pois mahdollisuus, että samalla henkilöllä voisi olla oikeus käyttää määräysvaltaa tai minkäänlaisia oikeuksia tuotanto- tai toimitusyritykseen nähden. Näissä rajoissa tuotanto- tai toimitusyritys voisi olla siirtoverkonhaltijan tai siirtoverkon vähemmistöosakas.

- (9) Ilmauksen "määräysvalta" määritelmä on otettu yrityskeskittymien valvonnasta 20 päivänä tammikuuta 2004 annetusta neuvoston asetuksesta (EY) N:o 139/2004 ('EY:n sulautuma-asetus')¹.
- (10) Omistuksen eriyttäminen vaatii joissain tapauksissa yritysten rakenneuudistuksia, joten jäsenvaltioille olisi annettava lisää aikaa asiaa koskevien säännösten soveltamiseen. Sähkö- ja kaasualojen väliset vertikaaliset yhteydet huomioon ottaen näitä eriyttämissäännöksiä olisi sovellettava molemmilla aloilla.
- (11) Omistuksen eriyttämisen mukaisesti, jotta voitaisiin varmistaa verkkotoimintojen täydellinen riippumattomuus toimituksiin ja tuotantoon liittyvistä intresseistä ja estää luottamuksellisten tietojen vaihto, sama henkilö ei saisi olla sekä siirtoverkonhaltijan tai siirtoverkon että kaasun tuotantoa tai toimittamista harjoittavan yrityksen johtokunnan jäsen. Samasta syystä henkilöllä ei saisi olla oikeutta nimittää siirtoverkonhaltijan tai siirtoverkon johtokunnan jäseniä, jos sillä on oikeus käyttää määräysvaltaa tai minkäänlaisia oikeuksia kaasun tuottajaan tai toimittajaan nähden.

---

¹ EUVL L 24, 29.1.2004, s. 1.

- (12) Toimituksiin ja tuotantoon liittyvistä intresseistä riippumattoman järjestelmävastaavan tai siirtoverkonhaltijan perustamisen tulisi mahdollistaa se, että vertikaalisesti integroituneet yritykset voivat säilyttää verkon omistuksen samalla kun varmistetaan intressien tehokas eriyttäminen. Tämä edellyttää, että sellainen riippumaton järjestelmävastaava tai sellainen riippumaton siirtoverkonhaltija huolehtii kaikista verkonhaltijan toiminnoista, minkä lisäksi on varmistettava yksityiskohtainen sääntely ja otettava käyttöön kattavat mekanismit viranomaisvalvontaa varten.
- (13) Jos siirtoverkon omistava yritys kuuluu ...* vertikaalisesti integroituneeseen yritykseen, jäsenvaltioille olisi annettava mahdollisuus valita joko omistuksen eriyttäminen tai toimituksiin ja tuotantoon liittyvistä intresseistä riippumattoman järjestelmävastaavan tai siirtoverkonhaltijan perustaminen.
- (14) Vertikaalisesti integroituneiden yritysten osakkeenomistajien etujen säilyttämiseksi jäsenvaltioiden olisi voitava valita omistuksen eriyttämisen toteuttamistavaksi joko suora divestointi tai integroituneen yrityksen osakkeiden jakaminen verkkoyrityksen osakkeisiin ja jäljelle jäävän toimitus- ja tuotantoyrityksen osakkeisiin sillä edellytyksellä, että omistuksen eriyttämisestä johtuvia vaatimuksia noudatetaan.

---

* EUVL: Pyydetään lisäämään tämän direktiivin voimaantulopäivä.

- (15) Riippumattomaan järjestelmävastaavaan tai riippumattomaan siirtoverkonhaltijaan perustuvien ratkaisujen täysimääräinen vaikuttavuus olisi varmistettava asiaa koskevilla lisäsäännöillä. Siirtoverkonhaltijan riippumattomuus olisi varmistettava muun muassa asianmukaisilla "jääviysajoilla", jolloin ei voi toimia vertikaalisesti integroituneessa yrityksessä johtavassa asemassa tai muussa vastaavassa tehtävässä, jossa on saatavilla samat tiedot, jotka olisi voinut saada johtavassa asemassa.
- (16) Jäsenvaltiolla on oikeus valita täysi omistajuuden eriyttäminen alueellaan. Jos jäsenvaltio on käyttänyt tätä oikeutta, yrityksellä ei ole oikeutta perustaa riippumatonta järjestelmävastaavaa tai riippumatonta siirtoverkonhaltijaa. Tuotantoa tai toimittamista harjoittava yritys ei myöskään voi käyttää suoraan tai välillisesti määräysvaltaa tai oikeuksia täyden omistuksen eriyttämisen valinneesta jäsenvaltiosta peräisin olevaan siirtoverkonhaltijaan nähden.
- (17) Tämä direktiivi mahdollistaa erilaiset markkinajärjestelyt maakaasun sisämarkkinoilla. Toimenpiteiden, joita jäsenvaltiot voivat toteuttaa tasapuolisten toimintaedellytysten varmistamiseksi, olisi perustuttava ensisijaisesti yleisen edun mukaisiin pakottaviin vaatimuksiin. Komissiota olisi kuultava toimenpiteiden yhteensopivuudesta perustamissopimuksen ja yhteisön oikeuden kanssa.

- (18) Tehokkaan eriyttämisen toteutuksessa olisi noudatettava julkisen ja yksityisen sektorin välisen syrjimättömyyden periaatetta. Tätä varten samalla henkilöllä ei saisi olla sellaista yksinomaista tai jaettua määräysvaltaa tai oikeutta sekä siirtoverkonhaltijoiden tai siirtoverkkojen että kaasun tuottajien tai toimittajien toimielinten kokoonpanon, äänestysten tai päätösten suhteen, joka on ristiriidassa omistuksen eriyttämistä tai järjestelmävastaavan riippumattomuutta koskevien sääntöjen kanssa. Jos kyseinen jäsenvaltio voi osoittaa, että tätä vaatimusta noudatetaan omistuksen eriyttämisen ja riippumattoman järjestelmävastaavan osalta, toimitus- ja tuotantotoimintojen hallinta toisaalta ja siirtotoimintojen hallinta toisaalta pitäisi voida antaa kahdelle erilliselle julkiselle elimelle.

- (19) Verkkotoiminnan tehokasta eriyttämistä toimitus- ja tuotantotoiminnasta olisi sovellettava kaikkialla yhteisössä sekä yhteisön että yhteisön ulkopuolisiin yrityksiin. Sen varmistamiseksi, että verkkotoiminnot ja toimitus- ja tuotantotoiminnot pysyvät toisistaan riippumattomina kaikkialla yhteisössä, sääntelyviranomaisille olisi annettava valtuudet evätä sellaisten siirtoverkonhaltijoiden sertifiointi, jotka eivät noudata eriyttämissääntöjä. Jotta voitaisiin varmistaa näiden sääntöjen yhdenmukainen soveltaminen kaikkialla yhteisössä, sääntelyviranomaisten olisi otettava huolellisesti huomioon komission lausunto sertifiointia koskevia päätöksiä tehdessään. Jotta voitaisiin varmistaa myös yhteisön kansainvälisten velvoitteiden noudattaminen, komissiolla olisi oltava oikeus antaa sertifiointia koskevia lausuntoja kolmannesta maasta olevan henkilön tai henkilöiden määräysvallassa olevan verkonomistajan tai siirtoverkonhaltijan osalta.

(20) Energiansaannin turvaaminen on olennainen osa yleistä turvallisuutta ja siten luontaisesti sidoksissa maakaasun sisämarkkinoiden tehokkaaseen toimintaan. Unionin kansalaiset voivat saada maakaasua ainoastaan verkon kautta. Toimivat maakaasumarkkinat ja erityisesti verkot ja muu maakaasun toimituksiin liittyvä omaisuus ovat olennaisen tärkeitä unionin yleisen turvallisuuden, sen talouden kilpailukyvyn ja sen kansalaisten hyvinvoinnin kannalta. Tämän vuoksi kolmansista maista olevilla henkilöillä saisi olla määräysvaltaa siirtoverkossa tai siirtoverkonhaltijassa vain, jos he noudattavat yhteisön sisällä sovellettavia vaatimuksia tehokkaasta eriyttämisestä. Yhteisö katsoo, että maakaasun siirtoverkkotoimiala on sille erityisen tärkeä, minkä vuoksi tarvitaan uusia varotoimenpiteitä energian toimitusvarmuuden turvaamiseksi yhteisössä, jotta voidaan välttää yhteisön yleiseen järjestykseen ja turvallisuuteen ja unionin kansalaisten hyvinvointiin kohdistuvat mahdolliset uhat, sanotun kuitenkin rajoittamatta yhteisön kansainvälisten velvoitteiden noudattamista. Energian toimitusvarmuus yhteisössä edellyttää erityisesti sitä, että verkon toiminnan riippumattomuus, yhteisön ja yksittäisten jäsenvaltioiden riippuvuus kolmansista maista tulevista energiatoimituksista sekä energia-alan koti- ja ulkomaankaupan kohtelu ja investoinnit tietyssä kolmannessa maassa arvioidaan.

Toimitusvarmuutta olisi näin ollen arvioitava tapauskohtaisesti tosiasiallisten olosuhteiden perusteella ja ottaen huomioon oikeudet ja velvoitteet, jotka johtuvat kansainvälisestä oikeudesta, erityisesti yhteisön ja asianomaisen kolmannen maan välisistä kansainvälisistä sopimuksista. Komissiota kannustetaan tarvittaessa esittämään suosituksia energian toimitusvarmuutta yhteisössä koskevien sopimusten neuvottelemiseksi kolmansien maiden kanssa tai sisällyttämään tarvittavat seikat kyseisten kolmansien maiden kanssa käytäviin muihin neuvotteluihin.

- (21) Olisi toteutettava lisätoimenpiteitä sen varmistamiseksi, että siirtopalvelujen käyttöä koskevat tariffit ovat avoimia ja syrjimättömiä. Näitä tariffeja olisi sovellettava kaikkiin verkon käyttäjiin syrjimättömin perustein. Jos varastointia, putkilinjavarastointia tai lisäpalvelua harjoitetaan kilpailulle riittävän avoimilla markkinoilla, niiden käyttömahdollisuus voidaan myöntää avoimien ja syrjimättömien markkinaehtoisten järjestelmien mukaisesti.

(22) On tarpeellista varmistaa varastointilaitteistojen haltijoiden riippumattomuus, jotta voidaan parantaa kolmansien osapuolten mahdollisuuksia käyttää kaasuvarastoja, jotka ovat teknisesti ja/tai taloudellisesti tarpeellisia tehokkaan verkkoon pääsyn tarjoamiseksi asiakkaille suuntautuvia toimituksia varten. Siksi on asianmukaista, että varastointia harjoittavat oikeudellisesti erilliset yksiköt, joilla on tehokkaat oikeudet tehdä päätöksiä varastojen ylläpitämiseen, käyttämiseen ja kehittämiseen tarvittavan omaisuuden suhteen. Lisäksi on syytä lisätä avoimuutta kolmansille osapuolille tarjottavan varastointikapasiteetin osalta velvoittamalla jäsenvaltiot vahvistamaan ja julkaisemaan syrjimättömät ja selkeät puitteet, joissa määritellään varastoihin sovellettava asianmukainen sääntelyjärjestelmä.

Kaupallisesti arkaluonteisten tietojen luottamuksellisuutta koskevat vaatimukset ovat erityisen tärkeitä, jos kyse on strategisista tiedoista tai jos varastolla on vain yksi käyttäjä.

- (23) Syrjimätön pääsy jakeluverkkoon on edellytys toimitusyhteyksien luomiselle asiakkaisiin vähittäismarkkinatasolla. Mahdollisuudet kolmannen osapuolen verkkoonpääsyyn ja investointeihin liittyvään syrjintään ovat kuitenkin jakelutasolla rajallisemmat kuin siirtotasolla, jolla verkon ylikuormitus ja tuotantoon liittyvien intressien vaikutukset ovat yleensä suuremmat kuin jakelutasolla. Lisäksi jakeluverkonhaltijoiden oikeudellisesta ja toiminnallisesta eriyttämisestä tuli direktiivin 2003/55/EY mukaisesti pakollista vasta 1 päivästä heinäkuuta 2007, ja sen vaikutukset maakaasun sisämarkkinoihin on vielä analysoitava. Nykyiset oikeudellista ja toiminnallista eriyttämistä koskevat säännöt voivat johtaa tehokkaaseen eriyttämiseen sillä edellytyksellä, että ne määritellään selkeämmin, pannaan asianmukaisesti täytäntöön ja täytäntöönpanoa valvotaan tarkasti. Tasapuolisten toimintaedellytysten luomiseksi vähittäismarkkinatasolla jakeluverkonhaltijoiden toimintaa olisi siis valvottava, jotta niitä estettäisiin hyödyntämästä vertikaalista integroitumistaan parantaakseen kilpailuasemaansa markkinoilla erityisesti suhteessa kotitalousasiakkaisiin ja pieniin muihin kuin kotitalousasiakkaisiin.

- (24) Jäsenvaltioille olisi annettava mahdollisuus tarvittaessa vapauttaa pienet jakeluverkonhaltijat näistä jakelutoiminnan oikeudellisen eriyttämisen vaatimuksista, jotta näille yrityksille ei aiheutuisi suhteetonta taloudellista ja hallinnollista taakkaa.
- (25) Direktiivin 2003/55/EY mukaan jäsenvaltioiden on perustettava sääntelyviranomaiset, joilla on määrätty toimivaltuudet. Kokemus on kuitenkin osoittanut, että sääntelyn vaikuttavuutta on usein rajoittanut sääntelyviranomaisten puutteellinen riippumattomuus hallituksesta ja niiden riittämätön toimi- ja harkintavalta. Tästä syystä Eurooppa-neuvosto pyysi Brysselissä 8 ja 9 päivänä maaliskuuta 2007 pitämässään kokouksessa komissiota laatimaan lainsäädäntöehdotuksia, joiden tavoitteena on kansallisten energia-alan sääntelyviranomaisten toimivaltuuksien yhdenmukaistaminen edelleen sekä niiden riippumattomuuden lujittaminen. Olisi oltava mahdollista, että näiden kansallisten sääntelyviranomaisten toimivaltaan kuuluvat sekä sähkö että kaasuala.
- (26) Energia-alan sääntelyviranomaisten olisi voitava tehdä päätöksiä kaikista maakaasun sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan kannalta merkityksellisistä sääntelykysymyksistä, ja niiden tulisi olla täysin riippumattomia kaikista muista julkisista tai yksityisistä eduista. Tämä ei kuitenkaan estä muutoksenhakumahdollisuutta tuomioistuimessa kuten ei parlamentaarista valvontaakaan jäsenvaltioiden perustuslakien mukaisesti. Lisäksi kansallisen lainsäätäjän sääntelyviranomaisen talousarviolle antama hyväksyntä ei estä sitä, että sääntelyviranomaisella on talousarvioon liittyvä autonomia.

- (27) Syrjimättömät ja kustannusvastaavuuden takaavat tasapainottamismekanismit ovat tarpeen kaikkien markkinatoimijoiden, myös uusien yrittäjien, tehokkaan markkinoille pääsyn varmistamiseksi. Tämä olisi saavutettava perustamalla tasapainottamisvaatimusten täyttämiseksi avoimet markkinaperusteiset mekanismit kaasun toimitusta ja ostoa varten. Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi toimittava aktiivisesti sen varmistamiseksi, että tasapainottavat tariffit ovat syrjimättömiä ja vastaavat kustannuksia. Samalla olisi tarjottava asianmukaisia kannustimia kaasun syötön ja oton tasapainottamiseksi ja järjestelmän tukemiseksi.
- (28) Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi voitava asettaa tai hyväksyä tariffit tai niiden laskentamenetelmät siirtoverkonhaltijan tai jakeluverkonhaltijan (-haltijoiden) tai nesteytetyn maakaasun (LNG) käsittelylaitteiston haltijan ehdotuksen pohjalta tai tämän verkonhaltijan (tai näiden verkonhaltijoiden) ja verkon käyttäjien yhteisesti sopiman ehdotuksen pohjalta. Näitä tehtäviä suorittaessaan kansallisten sääntelyviranomaisten olisi varmistettava, että siirto- ja jakelutariffit ovat syrjimättömiä ja vastaavat kustannuksia, ja otettava huomioon kysynnänhallintatoimien ansiosta pitkällä aikavälillä vältetyt verkon rajakustannukset.

- (29) Energia-alan sääntelyviranomaisilla olisi oltava toimivalta tehdä maakaasualan yrityksiä koskevia sitovia päätöksiä ja määrätä tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia seuraamuksia maakaasualan yrityksille, jotka eivät täytä velvollisuuksiaan, tai ehdottaa, että toimivaltainen tuomioistuin määrää niille tällaisia seuraamuksia.
- Sääntelyviranomaisille olisi myös annettava toimivalta päättää, kilpailusääntöjen soveltamisesta riippumatta, asianmukaisista toimenpiteistä, joilla edistetään maakaasun sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan edellyttämää tosiasiallista kilpailua.
- Kaasuntuotanto-ohjelmien laatiminen on yksi mahdollisuus edistää tehokasta kilpailua ja varmistaa markkinoiden moitteeton toiminta. Energia-alan sääntelyviranomaisille olisi lisäksi annettava toimivalta osaltaan varmistaa julkisen palvelun korkea taso markkinoiden avaamisen yhteydessä, heikossa asemassa olevien asiakkaiden suojele sekä se, että kuluttajansuojatoimenpiteet ovat tehokkaita. Kyseiset säännökset eivät saisi rajoittaa komission toimivaltaa kilpailusääntöjen soveltamisessa, mukaan luettuna sellaisten yritysfuusioiden tutkiminen, joilla on vaikutuksia yhteisön tasolla, eivätkä sisämarkkinasääntöjen kuten pääoman vapaan liikkuvuuden soveltamista.

Riippumaton elin, jolta osapuolella, jota kansallisen sääntelyviranomaisen päätös koskee, on oikeus hakea muutosta, voisi olla ylioikeus tai muu tuomioistuin, jolla on lainkäyttövaltaa muutoksenhakuasioissa.

- (30) Investointeja uusiin merkittäviin infrastruktuureihin olisi edistettävä voimakkaasti samalla kun varmistetaan maakaasun sisämarkkinoiden moitteeton toiminta. Jotta infrastruktuurihankkeiden vapauttamisella säännösten soveltamisesta olisi mahdollisimman myönteinen vaikutus kilpailuun ja toimitusvarmuuteen, markkinoiden mielenkiinto olisi selvitettävä hankkeen suunnitteluvaiheessa ja ylikuormituksen hallintaa koskevat säännöt olisi pantava täytäntöön. Jos infrastruktuuri sijaitsee useamman kuin yhden jäsenvaltion alueella, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) .../...^{*1} perustetun energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyöviraston (virasto) olisi viime kädessä käsiteltävä vapautuspyyntö, jotta voidaan ottaa paremmin huomioon vapautuksen rajojen yli ulottuvat vaikutukset sekä helpottaa pyynnön hallinnollista käsittelyä. Lisäksi kun otetaan huomioon näiden vapautettujen merkittävien infrastruktuurihankkeiden rakentamisen poikkeuksellinen riskiprofiili, yrityksille, joilla on toimitus- ja tuotantointressejä, olisi voitava myöntää tilapäisesti osittaisia vapautuksia eriyttämissääntöjen soveltamisesta kyseisten hankkeiden osalta. Toimitusvarmuuden turvaamiseksi tämän tulisi erityisesti koskea yhteisön alueelle rakennettavia uusia putkistoja, joilla maakaasua kuljetetaan kolmansista maista yhteisöön.

---

* EUVL: Pyydetään lisäämään asetuksen numero, päivämäärä ja julkaisun viitetiedot asiakirjasta 14541/08.

¹ EUVL L...

- (31) Maakaasun sisämarkkinat kärsivät likviditeetin ja avoimuuden puutteesta, joka haittaa voimavarojen tehokasta jakamista, riskeiltä suojautumista ja uusien toimijoiden markkinoille tuloa. Luottamusta markkinoihin, niiden likviditeettiä ja markkinatoimijoiden lukumäärää on kasvatettava, mistä syystä kaasuntoimituksia harjoittavien yritysten viranomaisvalvontaa on lisättävä. Tällaiset vaatimukset eivät saisi rajoittaa voimassa olevan rahoitusmarkkinoita koskevan yhteisön lainsäädännön soveltamista ja niiden tulisi olla yhteensopivia tämän lainsäädännön kanssa. Energia-alan sääntelyviranomaisten ja rahoitusmarkkinoiden sääntelyviranomaisten olisi toimittava yhteistyössä, jotta molemmilla olisi yleiskuva kyseessä olevista markkinoista.
- (32) Ennen kuin komissio antaa suuntaviivat, joissa määritellään tarkemmin tietojen säilyttämistä koskevat vaatimukset, viraston ja Euroopan arvopaperimarkkinavalvojen komitean (CESR) olisi yhteistyössä tutkittava suuntaviivojen sisältöä ja annettava siihen liittyviä neuvoja komissiolle. Viraston ja CESR:n olisi lisäksi yhteistyössä tutkittava ja annettava neuvoja siitä, olisiko kaasuntoimitussopimuksilla ja kaasujohdannaisilla toteutettuihin liiketoimiin sovellettava kauppaa edeltäviä ja/tai kaupan jälkeisiä avoimuusvaatimuksia, ja jos olisi, mikä olisi tällaisten vaatimusten sisältö.

- (33) Toimitusvarmuuden turvaamiseksi olisi seurattava kysynnän ja tarjonnan tasapainoa yksittäisissä jäsenvaltioissa, ja tämän perusteella olisi laadittava kertomus yhteisössä vallitsevasta tilanteesta ottaen huomioon eri alueiden välinen yhteenliittämiskapasiteetti. Seuranta olisi harjoitettava ajoissa, jotta toimitusvarmuuden vaarantuessa voidaan toteuttaa asianmukaiset toimenpiteet. Tarpeellisen verkkoinfrastruktuurin rakentamisen ja ylläpidon, yhteenliittämiskapasiteetti mukaan luettuna, tulisi edistää kaasutoimitusten vakautta.
- (34) Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että tarvittavat laatuvaatimukset huomioon ottaen kaasuverkkoon voidaan syrjimättömästi päästää biokaasua ja biomassasta peräisin olevaa kaasua tai muun tyyppistä kaasua, jos niiden päästäminen verkkoon on pysyvästi asiaa koskevien teknisten sääntöjen ja turvallisuusvaatimusten mukaista. Kyseisten sääntöjen ja vaatimusten avulla olisi varmistettava, että näitä kaasuja voidaan teknisesti ja turvallisesti syöttää maakaasuverkkoon ja siirtää kyseisessä verkossa, ja niissä olisi käsiteltävä myös näiden kaasujen kemiallisia ominaisuuksia.
- (35) Pitkäaikaiset sopimukset ovat edelleen tärkeä osa jäsenvaltioiden kaasutoimituksia, ja ne olisi säilytettävä vaihtoehtona kaasuntoimittajayrityksiä varten sikäli kuin ne eivät estä tämän direktiivin tavoitteiden saavuttamista ja ovat EY:n perustamissopimuksen mukaisia, kilpailusäännöt mukaan luettuina. Pitkäaikaiset sopimukset on näin ollen tarpeen ottaa huomioon maakaasualan yritysten toimitus- ja siirtokapasiteetin suunnittelussa.

- (36) Jotta julkisen palvelun laatutaso säilyisi yhteisössä korkeana, kaikista jäsenvaltioiden tämän direktiivin tavoitteen saavuttamiseksi toteuttamista toimista olisi ilmoitettava säännöllisesti komissiolle. Komission olisi julkaistava säännöllisesti kertomus, jossa analysoidaan julkisen palvelun tavoitteiden saavuttamiseksi kansallisella tasolla toteutettuja toimenpiteitä ja vertaillaan niiden tehokkuutta suositusten antamiseksi toimenpiteistä, joita kansallisella tasolla olisi toteutettava korkean julkisen palvelun laatutason saavuttamiseksi.

Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että kun asiakkaat liitetään kaasuverkkoon, heille ilmoitetaan heidän oikeudestaan saada käyttöönsä määrätynlaatuista maakaasua kohtuullisilla hinnoilla. Jäsenvaltioiden toteuttamat toimenpiteet loppukäyttäjien suojelemiseksi voivat olla kotitalouksien osalta erilaiset kuin pienten ja keskisuurten yritysten osalta.

- (37) Tämän direktiivin yhtenä perusvaatimuksena on julkisen palvelun vaatimuksien noudattaminen, ja on tärkeää, että tässä direktiivissä määritellään yhteiset vähimmäisnormit, joita kaikki jäsenvaltiot noudattavat ja joissa otetaan huomioon seuraavat tavoitteet: kuluttajansuoja, toimitusvarmuus, ympäristönsuojelu ja yhtäläinen kilpailun taso kaikissa jäsenvaltioissa. On tärkeää, että julkisen palvelun vaatimuksia voidaan tulkita kansalliselta pohjalta ottaen huomioon kansallinen tilanne ja noudattaen yhteisön oikeutta.

- (38) Jäsenvaltioiden toteuttamiin toimenpiteisiin sosiaaliseen ja taloudelliseen yhteenkuuluvuuteen liittyvien tavoitteiden saavuttamiseksi voi sisältyä erityisesti riittävien taloudellisten kannustimien tarjoaminen, jossa käytetään tarvittaessa kaikkia olemassa olevia kansallisia ja yhteisön välineitä. Tällaisiin välineisiin voi kuulua vastuujärjestelyjä tarvittavien investointien turvaamiseksi.
- (39) Sikäli kuin toimenpiteet, joita jäsenvaltio toteuttaa julkisen palvelun velvoitteiden täyttämiseksi, ovat perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdan mukaista valtion tukea, niistä on perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohdan mukaisesti annettava tieto komissiolle.
- (40) Julkisen palvelun vaatimuksia ja niistä seuraavia yhteisiä vähimmäisnormeja olisi edelleen tiukennettava sen varmistamiseksi, että kaikki kuluttajat voivat hyötyä kilpailusta. Keskeinen tekijä kuluttajille tehtävissä toimituksissa on mahdollisuus saada kulutustietoja. Kuluttajilla olisi oltava mahdollisuus saada käyttöönsä itseään koskevat tiedot, jotta he voivat pyytää kilpailijoita tekemään tarjouksia kyseisten tietojen pohjalta. Kuluttajilla olisi myös oltava oikeus saada asianmukaisesti tietoja energiankulutuksestaan. Säännöllisesti annettavat tiedot energiakustannuksista kannustavat energian säästämiseen, koska kuluttajat voivat saada niistä suoraa palautetta energiatehokkuuden parantamiseen tehtyjen investointien ja kulutustottumusten muutosten vaikutuksista.

- (41) Jotta toimitusvarmuutta voitaisiin edistää ja samalla säilyttää jäsenvaltioiden välisen solidaarisuuden henki, erityisesti mahdollisen energian toimituskriisin sattuessa, on tärkeää vahvistaa puitteet alueelliseen solidaarisuuteen perustuvalla yhteistyöllä. Tällainen solidaarisuuteen perustuva yhteistyö voi jäsenvaltioiden niin päättäessä perustua ensisijaisesti markkinaehtoisiin mekanismeihin.
- (42) Maakaasun sisämarkkinoiden luomiseksi jäsenvaltioiden olisi edistettävä kansallisten markkinoidensa yhdentymistä ja verkonhaltijoiden välistä yhteistyötä yhteisön ja alueellisella tasolla.
- (43) Sääntelyviranomaisten olisi myös annettava tietoja markkinoille siksi, että komissio voisi seurata ja valvoa maakaasun sisämarkkinoita ja niiden lyhyen, keskipitkän ja pitkän aikavälin kehitystä, mukaan luettuina sellaiset tekijät kuin tarjonta ja kysyntä, siirto- ja jakeluinfrastruktuurit, rajat ylittävä kauppa, investoinnit, tukku- ja kuluttajahinnat, markkinoiden likviditeetti sekä ympäristönäkökohtia ja tehokkuutta koskevat parannukset.

- (44) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän direktiivin tavoitetta eli täysin toimintakykyisten maakaasun sisämarkkinoiden luomista, vaan se voidaan saavuttaa paremmin yhteisön tasolla, joten yhteisö voi toteuttaa toimenpiteitä perustamissopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä direktiivissä ei ylitetä sitä, mikä on tämän tavoitteen saavuttamiseksi tarpeen.
- (45) Maakaasunsiirtoverkkoon pääsyä koskevista edellytyksistä ... annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o .../...^{*1} mukaan komissio voi antaa suuntaviivoja tarvittavan yhdenmukaistamistason saavuttamiseksi. Tällaiset suuntaviivat, jotka ovat sitovia täytäntöönpanotoimia, ovat myös tämän direktiivin tiettyjen säännösten kannalta hyödyllinen väline, jota voidaan tarvittaessa mukauttaa nopeasti.
- (46) Tämän direktiivin täytäntöönpanemiseksi tarvittavista toimenpiteistä olisi päätettävä menettelystä komissiolle siirrettyä täytäntöönpanovaltaa käytettäessä 28 päivänä kesäkuuta 1999 tehdyn neuvoston päätöksen 1999/468/EY² mukaisesti.

---

* EUVL: Pyydetään lisäämään asetuksen numero, päivämäärä ja julkaisun viitetiedot asiakirjasta 14548/08.

¹ EUVL...

² EYVL L 184, 17.7.1999, s. 23.

- (47) Komissiolle olisi erityisesti siirrettävä toimivalta antaa suuntaviivat, jotka ovat tarpeen tämän direktiivin tavoitteen saavuttamiseksi vaadittavan yhdenmukaistamisen vähimmäistason määrittelemiseksi. Koska nämä toimenpiteet ovat laajakantoisia ja niiden tarkoituksena on muuttaa tämän direktiivin muita kuin keskeisiä osia täydentämällä sitä uusilla muilla kuin keskeisillä osilla, ne on hyväksyttävä päätöksen 1999/468/EY 5 a artiklassa säädettyä valvonnan käsittävää sääntelymenettelyä noudattaen.
- (48) Paremmasta lainsäädännöstä tehdyn toimielinten välisen sopimuksen¹ 34 kohdan mukaisesti jäsenvaltiota kannustetaan laatimaan itseään varten ja yhteisön edun vuoksi omia taulukoitaan, joista ilmenee mahdollisuuksien mukaan tämän direktiivin ja sen kansallisen lainsäädännön osaksi saattamisen edellyttämien toimenpiteiden välinen vastaavuus, ja julkaisemaan ne.
- (49) Koska direktiiviin 2003/55/EY tehdään nyt huomattavia muutoksia, kyseiset säännökset on selkeyden ja järkeistämisen vuoksi syytä laatia uudelleen kokoamalla ne uudessa direktiivissä yhdeksi säädökseksi.
- (50) Tässä direktiivissä otetaan huomioon perusoikeudet ja etenkin Euroopan unionin perusoikeuskirjassa tunnustetut periaatteet,

OVAT ANTANEET TÄMÄN DIREKTIIVIN:

---

¹ EUVL C 321, 31.12.2003, s. 1.

I LUKU

Kohde, soveltamisala ja määritelmät

1 artikla

Kohde ja soveltamisala

1. Tässä direktiivissä vahvistetaan yhteiset säännöt maakaasun siirrolle, jakelulle, toimitukselle ja varastoinnille. Siinä annetaan säännöt, jotka koskevat maakaasualan järjestämistä ja toimintaa, markkinoille pääsyä sekä maakaasun siirrossa, jakelussa, toimituksessa, varastoinnissa ja verkkojen käytössä sovellettavia lupien myöntämisperusteita ja menettelyjä.
2. Tässä direktiivissä annettuja maakaasua, nesteytetty maakaasu mukaan lukien, koskevia sääntöjä sovelletaan myös biokaasuun ja biomassasta peräisin olevaan kaasuun tai muun tyyppisiin kaasuihin edellyttäen, että näitä kaasuja voidaan teknisesti ja turvallisesti syöttää maakaasuverkkoon ja siirtää kyseisessä verkossa.

2 artikla
Määritelmät

Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

- 1) 'maakaasualan yrityksellä' luonnollista tai oikeushenkilöä, joka harjoittaa ainakin yhtä seuraavista toiminnoista: maakaasun, myös nesteytetyn maakaasun, tuotanto, siirto, jakelu, toimitus, osto tai varastointi ja joka on vastuussa näihin toimintoihin liittyvistä kaupallisista, teknisistä ja/tai ylläpitotehtävistä, lukuun ottamatta loppukäyttäjiä,
- 2) "tuotantovaiheen putkistolla" putkistoa tai putkistoja, joita käytetään ja/tai rakennetaan osana öljyn tai kaasun tuotantohanketta tai joita käytetään maakaasun siirtämiseen yhden tai useamman tällaisen hankkeen tuotantokentältä jalostuslaitokseen tai vastaanottoasemalle tai lopulliselle maihintuontiasemalle,
- 3) 'siirrolla' maakaasun siirtämistä muissa kuin tuotantovaiheen aikaisissa suurpaineputkistoissa asiakkaille toimitettavaksi, mutta ei maakaasun toimitusta,

- 4) 'siirtoverkonhaltijalla' luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka harjoittaa siirtotoimintaa ja on vastuussa siirtoverkon käytöstä, ylläpidosta ja tarvittaessa kehittämisestä tietyllä alueella, sen mahdollisista yhteyksistä muihin verkkoihin sekä sen varmistamisesta, että verkko pystyy täyttämään kohtuulliset kaasun siirtovaatimukset pitkällä aikavälillä,
- 5) 'jakelulla' maakaasun siirtämistä paikallisten tai alueellisten putkistojen kautta asiakkaille toimitettavaksi, mutta ei maakaasun toimitusta,
- 6) 'jakeluverkonhaltijalla' luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka harjoittaa jakelutoimintaa ja on vastuussa jakeluverkon käytöstä, ylläpidosta ja tarvittaessa kehittämisestä tietyllä alueella, sen mahdollisista yhteyksistä muihin verkkoihin sekä sen varmistamisesta, että verkko pystyy täyttämään kohtuulliset kaasun jakeluvaatimukset pitkällä aikavälillä,
- 7) 'toimituksella' maakaasun, nesteytetty maakaasu mukaan lukien, myyntiä asiakkaille, mukaan lukien jälleenmyynti, ,
- 8) 'maakaasun toimittajalla' luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka toimittaa maakaasua,

- 9) 'varastolla' maakaasualan yrityksen omistamaa ja/tai hoitamaa laitosta, jota käytetään maakaasun varastointiin, mukaan lukien nesteytetyn maakaasun käsittelylaitoksissa varastointiin käytettävä osa mutta lukuun ottamatta tuotantotoimintaan käytettävää osaa ja laitteistoja, jotka ovat yksinomaan tehtäviään hoitavien siirtoverkonhaltijoiden käytettävissä,
- 10) 'varastointilaitteiston haltijalla' luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka harjoittaa varastointitoimintaa ja on vastuussa varaston hoidosta,
- 11) 'nesteytetyn maakaasun käsittelylaitoksella' vastaanottoasemaa, jota käytetään maakaasun nesteyttämiseen tai nesteytetyn maakaasun tuontiin, purkamiseen ja kaasuttamiseen; siihen kuuluvat myös lisäpalvelut ja tilapäinen varastointi, joita tarvitaan kaasuttamista varten ja kaasun toimittamiseksi sen jälkeen siirtoverkkoon, mutta siihen eivät kuulu varastointiin käytettävät maakaasun vastaanottoasemien osat,
- 12) 'nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteiston haltijalla' luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka harjoittaa maakaasun nesteyttämistä tai nesteytetyn maakaasun tuontia, purkamista ja kaasuttamista ja on vastuussa nesteytetyn maakaasun käsittelylaitoksen toiminnasta,

- 13) 'verkolla' siirtoverkkoa, jakeluverkkoa, nesteytetyn maakaasun käsittelylaitoksia ja/tai varastoja, jotka omistaa ja/tai joiden käytöstä vastaa maakaasualan yritys, mukaan lukien putkilinjavarastointi ja sen lisäpalveluja tuottavat laitokset sekä sellaisten omistussuhteessa olevien yritysten laitokset, joita tarvitaan siirrossa, jakelussa ja nesteytetyn maakaasun käsittelyssä,
- 14) 'lisäpalveluilla' kaikkia siirtoverkkojen, jakeluverkkojen, nesteytetyn maakaasun käsittelylaitosten käyttöön ja toimintaan tarvittavia palveluja ja/tai varastoja, kuormituksen tasapainotus ja sekoitus mukaan lukien, mutta pois lukien laitokset, jotka ovat yksinomaan tehtäviään hoitavien siirtoverkonhaltijoiden käytettävissä,
- 15) 'putkilinjavarastoinnilla' kaasun painetta korottamalla tapahtuvaa maakaasun varastointia sen siirto- ja jakeluverkoissa, ei kuitenkaan laitteistoja, jotka ovat tehtäviään hoitavien siirtoverkonhaltijoiden käytettävissä,
- 16) 'yhteenliitetyllä verkolla' useita toisiinsa yhdistettyjä verkkoja,
- 17) 'jäsenvaltioiden välisellä yhdysputkella' siirtoputkea, joka ylittää jäsenvaltioiden välisen rajan tai kulkee sen poikki ja jonka ainoana tarkoituksena on yhdistää näiden jäsenvaltioiden kansalliset siirtoverkot toisiinsa,
- 18) 'erillisellä linjalla' yhteenliitettyä verkkoa täydentävää maakaasuputkea,

- 19) 'integroituneella maakaasualan yrityksellä' vertikaalisesti tai horisontaalisesti integroitunutta yritystä,
- 20) 'vertikaalisesti integroituneella yrityksellä' maakaasualan yritystä tai maakaasualan yritysten ryhmää, jossa samalla henkilöllä tai samoilla henkilöillä on oikeus käyttää, joko suoraan tai välillisesti, määräysvaltaa ja jossa yritys tai yritysten ryhmä harjoittaa ainakin joko maakaasun siirtoa, jakelua, nesteyttämistä tai varastointia ja ainakin joko maakaasun tuotantoa tai toimittamista,
- 21) 'horisontaalisesti integroituneella yrityksellä' yritystä, joka harjoittaa ainakin joko maakaasun tuotantoa, siirtoa, jakelua, toimittamista tai varastointia sekä lisäksi jotakin kaasualaan kuulumatonta toimintaa,
- 22) 'omistussuhteessa olevalla yrityksellä' perustamissopimuksen 44 artiklan 2 kohdan g alakohdan * perusteella konsolidoiduista tilinpäätöksistä 13 päivänä kesäkuuta 1983 annetun seitsemännen neuvoston direktiivin 83/349/ETY¹ 41 artiklassa tarkoitettuja sidosyrityksiä ja/tai kyseisen direktiivin 33 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja osakkuusyrityksiä ja/tai samoille osakkeenomistajille kuuluvia yrityksiä,

---

* Direktiivin 83/349/ETY nimi on mukautettu Euroopan yhteisön perustamissopimuksen artikloiden uudelleen numeroinnin, jota Amsterdamin sopimuksen 12 artikla edellyttää, ottamiseksi huomioon; alkuperäinen viittaus oli 54 artiklan 3 kohdan g alakohtaan.

¹ EYVL L 193, 18.7.1983, s. 1.

- 23) 'verkon käyttäjillä' luonnollisia henkilöitä tai oikeushenkilöitä, jotka toimittavat maakaasua verkkoon tai joille sitä toimitetaan verkosta,
- 24) 'asiakkailla' maakaasun tukkuasiakkaita ja loppukäyttäjiä ja maakaasualan yrityksiä, jotka ostavat maakaasua,
- 25) 'kotitalousasiakkailla' asiakkaita, jotka ostavat maakaasua oman kotitaloutensa käyttöön,
- 26) 'muilla kuin kotitalousasiakkailla' asiakkaita, jotka ostavat maakaasua muuhun kuin oman kotitaloutensa käyttöön,
- 27) 'loppukäyttäjillä' asiakkaita, jotka ostavat maakaasua omaan käyttöönsä,
- 28) 'vaatimukset täyttävillä asiakkailla' asiakkaita, jotka voivat 36 artiklan mukaisesti vapaasti ostaa kaasua valitsemaltaan toimittajalta,
- 29) 'tukkuasiakkailla' luonnollisia henkilöitä tai oikeushenkilöitä, jotka ostavat maakaasua jälleenmyyntiä varten sen verkon sisällä tai ulkopuolella, johon he/ne kuuluvat, ei kuitenkaan siirto- tai jakeluverkonhaltijoita,
- 30) 'pitkän aikavälin suunnittelulla' maakaasualan yritysten toimitusten ja siirtokapasiteetin suunnittelua pitkällä aikavälillä maakaasun kysynnän tyydyttämiseksi verkossa, lähteiden monipuolistamiseksi ja toimitusten varmistamiseksi asiakkaille,

- 31) 'uudella markkina-alueella' jäsenvaltiota, jossa sen ensimmäisen pitkäaikaisen maakaasun toimitussopimuksen ensimmäinen kaupallinen toimitus toteutettiin korkeintaan kymmenen vuotta aiemmin,
- 32) 'varmuudella' maakaasun toimitusvarmuutta sekä teknistä turvallisuutta,
- 33) 'uudella infrastruktuurilla' infrastruktuuria, jota ei tämän direktiivin voimaantuloon mennessä ole saatu valmiiksi,
- 34) 'kaasuntoimitussopimuksella' maakaasun toimittamisesta tehtyä sopimusta, lukuun ottamatta kaasujohdannaisia,
- 35) 'kaasujohdannaisella' rahoitusvälineiden markkinoista 21 päivänä huhtikuuta 2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/39/EY¹ liitteessä I olevan C osan 5, 6 tai 7 kohdassa määriteltyä rahoitusvälinettä, jonka kohde-etuus on maakaasu,
- 36) 'määräysvallalla' oikeuksia, sopimuksia tai muita keinoja, jotka joko erikseen tai yhdessä ja ottaen huomioon asiaan liittyvät tosiasialliset tai oikeudelliset olosuhteet antavat mahdollisuuden käyttää ratkaisevaa vaikutusvaltaa yrityksessä, erityisesti:
  - a) antamalla omistusoikeuden tai käyttöoikeuden yrityksen kaikkiin tai joihinkin varoihin,
  - b) oikeuksin tai sopimuksin, joiden perusteella saadaan ratkaiseva vaikutusvalta yrityksen toimielinten kokoonpanossa, äänestyksissä tai päätöksissä.

---

¹ EUVL L 145, 30.4.2004, s. 1.

II LUKU

Yleiset säännöt alan järjestämiseksi

3 artikla

Julkisen palvelun velvoitteet ja kuluttajansuoja

1. Jäsenvaltioiden on oman institutionaalisen järjestelmänsä mukaisesti ja toissijaisuusperiaate asianmukaisesti huomioon ottaen varmistettava, että maakaasualan yritykset toimivat tämän direktiivin periaatteiden mukaisesti siten, että maakaasualalla saadaan aikaan kilpailulle avoimet, varmat ja ympäristön kannalta kestävätkä markkinat, sanotun kuitenkin rajoittamatta 2 kohdan soveltamista, eivätkä jäsenvaltiot saa harjoittaa syrjintää näiden yritysten välillä niiden oikeuksien tai velvollisuuksien suhteen.
2. Ottaen täysin huomioon perustamissopimuksen asiaa koskevat määräykset ja erityisesti sen 86 artiklan jäsenvaltiot voivat yleisen taloudellisen edun nimissä asettaa kaasualalla toimiville yrityksille julkisen palvelun velvoitteita, jotka voivat koskea turvallisuutta, mukaan lukien toimitusvarmuus, toimitusten säännöllisyyttä, laatua ja hintaa sekä ympäristönsuojelua, mukaan lukien energiatehokkuus ja ilmastonuojelu. Näiden velvoitteiden on oltava selkeästi määriteltyjä, avoimia, syrjimättömiä ja todennettavia, ja niillä on turvattava se, että yhteisön maakaasualan yritykset ovat tasapuolisesti jäsenvaltioiden maakaasukuluttajien käytettävissä. Tässä kohdassa tarkoitetun toimitusvarmuuden turvaamiseksi ja energiatehokkuutta edistävän kysynnänhallinnan osalta sekä ympäristötavoitteiden saavuttamiseksi jäsenvaltiot voivat toteuttaa pitkän aikavälin suunnittelua ottaen huomioon, että kolmannet osapuolet saattavat pyrkiä verkkoon.

3. Jäsenvaltioiden on toteutettava asianmukaiset toimenpiteet loppukäyttäjien suojelemiseksi ja kuluttajansuojan korkean tason varmistamiseksi ja varmistettava erityisesti, että heikossa asemassa olevia asiakkaita suojellaan asianmukaisilla toimenpiteillä, jotta he muun muassa välttyisivät verkosta kytkemiseltä. Tässä yhteydessä jäsenvaltiot voivat toteuttaa asianmukaisia toimenpiteitä sellaisten syrjäseuduilla asuvien asiakkaiden suojelemiseksi, jotka on liitetty kaasuverkkoon. Jäsenvaltiot voivat nimetä toimituksista viime kädessä vastaavan tahon kaasuverkkoon liitettyjä asiakkaita varten. Niiden on varmistettava kuluttajansuojan korkea taso erityisesti yleisten sopimusehtojen, yleisen tiedottamisen ja riitojenratkaisumenettelyjen avoimuuden osalta. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että vaatimukset täyttävät asiakkaat voivat tosiasiallisesti vaihtaa toimittajaa. Ainakin kotitalousasiakkaiden osalta näihin toimenpiteisiin on kuuluttava liitteessä A esitetyt toimenpiteet.
4. Jäsenvaltioiden on toteutettava asianmukaiset toimenpiteet sellaisten tavoitteiden saavuttamiseksi, jotka liittyvät sosiaaliseen ja taloudelliseen yhteenkuuluvuuteen sekä ympäristönsuojeluun, johon voi sisältyä ilmastonmuutoksen torjuntakeinoja, sekä toimitusvarmuuteen. Toimenpiteisiin voi sisältyä erityisesti riittävien taloudellisten kannustimien tarjoaminen, jossa käytetään tarvittaessa kaikkia olemassa olevia kansallisia ja yhteisön keinoja, tarvittavan verkkoinfrastruktuurin, myös yhteenliittämiskapasiteetin, ylläpitoa ja rakentamista varten.

5. Jäsenvaltiot voivat päättää olla soveltamatta 4 artiklan säännöksiä jakelun osalta sikäli kuin niiden soveltaminen oikeudellisesti tai tosiasiallisesti estäisi maakaasualan yrityksiä täyttämästä niille yleisen taloudellisen edun nimissä asetettuja velvoitteita ja sikäli kuin sillä ei vaikuteta kaupan kehitykseen tavalla, jotka olisi ristiriidassa yhteisön etujen kanssa. Yhteisön etuihin kuuluu muun muassa kilpailu vaatimukset täyttävistä asiakkaista tämän direktiivin ja perustamissopimuksen 86 artiklan mukaisesti.
6. Jäsenvaltioiden on tämän direktiivin täytäntöönpanon yhteydessä ilmoitettava komissiolle kaikki julkisen palvelun velvoitteiden täyttämiseksi hyväksytyt toimenpiteet, mukaan lukien kuluttajansuojelu ja ympäristönsuojelu, ja niiden mahdolliset vaikutukset kansalliseen ja kansainväliseen kilpailuun riippumatta siitä, edellyttävätkö tällaiset toimenpiteet poikkeamista tämän direktiivin säännöksistä. Niiden on sen jälkeen ilmoitettava komissiolle kahden vuoden välein kaikista tällaisia toimenpiteitä koskevista muutoksista riippumatta siitä, edellyttävätkö ne poikkeamista tämän direktiivin säännöksistä.

4 artikla
Lupamenettely

1. Silloin kun maakaasun käsittelylaitosten rakentamiseen tai käyttöön vaaditaan lupa (esimerkiksi toimilupa, lupa, suostumus tai hyväksyntä), jäsenvaltiot tai niiden nimeämät toimivaltaiset viranomaiset myöntävät 2–4 kohdan mukaisesti lupia tällaisten laitosten, putkistojen ja niihin liittyvien laitteiden rakentamiseen ja/tai käyttöön alueellaan. Jäsenvaltiot tai niiden nimeämät toimivaltaiset viranomaiset voivat myöntää lupia samoin perustein myös maakaasun toimittajille ja tukkuasiakkaille.
2. Jos jäsenvaltiossa on käytössä lupajärjestelmä, jäsenvaltion on vahvistettava puolueettomat ja syrjimättömät perusteet, jotka yrityksen on täytettävä hakiessaan lupaa maakaasun käsittelylaitosten rakentamiseen ja/tai käyttöön tai hakiessaan lupaa maakaasun toimittamiseen. Syrjimättömät lupien myöntämisperusteet ja syrjimätön lupamenettely on julkistettava.
3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että luvan epäämisen syyt ovat puolueettomia ja syrjimättömiä ja että ne ilmoitetaan hakijalle. Komissiolle on toimitettava tiedoksi syyt lupien epäämiseen. Jäsenvaltioiden on vahvistettava menettely, jonka mukaisesti hakijat voivat hakea muutosta epäämispäätökseen.

4. Niiden alueiden kehittämiseksi, joille on vasta äskettäin alettu toimittaa kaasua, ja verkon toiminnan tehostamiseksi yleensä, jäsenvaltiot voivat kieltäytyä myöntämästä uutta lupaa jakeluputkistojen rakentamiseen ja käyttöön tietyllä alueella sen jälkeen, kun tällaisia putkistoja on rakennettu tai aiotaan rakentaa kyseiselle alueelle, ja jos nykyinen tai rakennettavaksi ehdotettu kapasiteetti ei ole täysimääräisesti käytössä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 37 artiklan soveltamista.

5 artikla

Toimitusvarmuuden seuranta

Jäsenvaltioiden on varmistettava toimitusvarmuuteen liittyvien kysymysten seuranta. Jäsenvaltiot voivat harkintansa mukaan antaa tämän tehtävän 44 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen sääntelyviranomaisten hoidettavaksi. Erityisesti on seurattava tarjonnan ja kysynnän tasapainoa kansallisilla markkinoilla, odotetun tulevan kysynnän ja käytettävissä olevien toimitusten tasoa, suunnitteilla tai rakenteilla olevan lisäkapasiteetin määrää sekä verkkojen laatua ja niiden ylläpidon tasoa samoin kuin toimenpiteitä kysyntähuippujen kattamiseksi ja yhden tai useamman kaasun toimittajan toimitusvajausten hoitamiseksi. Toimivaltaisten viranomaisten on julkaistava vuosittain heinäkuun 31 päivään mennessä kertomus, jossa esitellään näiden kysymysten seurannasta saatuja tuloksia sekä mahdollisia toimenpiteitä, joita on toteutettu tai joita suunnitellaan tulosten sitä edellyttäessä, ja toimitettava tämä kertomus viipymättä komissiolle.

6 artikla
Alueellinen solidaarisuus

1. Jotta turvataan toimitusvarmuus maakaasun sisämarkkinoilla, jäsenvaltioiden on tehtävä yhteistyötä alueellisen ja kahdenvälisen solidaarisuuden edistämiseksi.
2. Yhteistyön on katettava tilanteet, jotka johtavat tai todennäköisesti johtavat lyhyellä aikavälillä johonkin jäsenvaltioon vaikuttavaan vakavaan toimitushäiriöön. Siihen on sisällyttävä:
  - a) maakaasun toimitusvarmuuden takaavista toimenpiteistä 26 päivänä huhtikuuta 2004 annetun neuvoston direktiivin 2004/67/EY¹ 8 artiklassa tarkoitettujen kansallisten hätätilanteita koskevien toimenpiteiden koordinointi;
  - b) sähkön ja maakaasun siirtoyhteyksien määrittely ja tarvittaessa kehittäminen tai parantaminen; ja
  - c) keskinäisen avunannon edellytykset ja käytännön menettelyt.
3. Tästä yhteistyöstä on tiedotettava komissiolle.
4. Komissio voi antaa alueelliseen solidaarisuuteen perustuvaa yhteistyötä koskevia suuntaviivoja. Kyseiset toimenpiteet, joiden tarkoituksena on muuttaa tämän direktiivin muita kuin keskeisiä osia täydentämällä sitä, hyväksytään 50 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua valvonnan käsittävää sääntelymenettelyä noudattaen.

---

¹ EUVL L 127, 29.4.2004, s. 92.

7 artikla

Alueellisen yhteistyön edistäminen

1. Jäsenvaltioiden on toimittava keskenään yhteistyössä kansallisten markkinoidensa yhdentämiseksi vähintään alueatasolla. Jäsenvaltioiden on erityisesti tuettava siirtoverkonhaltijoiden yhteistyötä alueatasolla ja edistettävä oikeudellisten ja sääntelykehystensä yhdenmukaisuutta. Tällaisen alueellisen yhteistyön piiriin on kuuluttava yhteistyö niillä maantieteellisillä alueilla, jotka on määritelty asetuksen (EY) N:o .../...^{*} 12 artiklan 3 kohdan mukaisesti. Tällaisen yhteistyön piiriin saattaa kuulua muita maantieteellisiä alueita.
2. Jäsenvaltioiden on panemalla tämä direktiivi täytäntöön varmistettava, että siirtoverkonhaltijoilla on alueatasolla yksi tai useampi yhdennetty verkko, joka kattaa yhden tai useampia jäsenvaltioita kapasiteetin jakamisen ja verkon turvallisuuden tarkastamiseksi.

---

* EUVL: Pyydetään lisäämään asetuksen numero asiakirjasta 14548/08.

3. Jos vertikaalisesti integroitunut siirtoverkonhaltija osallistuu yhteisyritykseen, joka on perustettu tällaisen yhteistyön toteuttamiseksi, yhteisyrityksen on laadittava ja pantava täytäntöön sääntöjen noudattamista koskeva ohjelma, jossa esitetään toteutettavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, ettei syrjintää ja kilpailunvastaista toimintaa esiinny. Sääntöjen noudattamista koskevassa ohjelmassa on esitettävä työntekijöiden erityiset velvoitteet syrjinnän ja kilpailunvastaisen toiminnan estämistä koskevan tavoitteen saavuttamiseksi. Se edellyttää viraston hyväksyntää. Vertikaalisesti integroituneiden siirtoverkonhaltijoiden valvonnasta vastaavien toimihenkilöiden on seurattava ohjelman noudattamista riippumattomasti.

8 artikla

Tekniset säännöt

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tekniset turvallisuusperusteet määritellään ja että tekniset säännöt, joilla asetetaan nesteytetyn maakaasun käsittelylaitosten, varastojen, muiden siirto- ja jakeluverkkojen sekä erillisten linjojen verkkoon liittämisen suunnittelua ja käyttöä koskevat tekniset vähimmäisvaatimukset, laaditaan ja julkaistaan. Näillä teknisillä säännöillä varmistetaan verkkojen yhteentoimivuus, ja niiden on oltava puolueettomia ja syrjimättömiä. Ne on ilmoitettava komissiolle teknisiä standardeja ja määräyksiä ja tietoyhteiskunnan palveluja koskevia määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä 22 päivänä kesäkuuta 1998 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/34/EY¹ 8 artiklan mukaisesti.

---

¹ EYVL L 204, 21.7.1998, s. 37.

III LUKU

Siirto, varastointi ja nesteytetty maakaasu

9 artikla

Siirtoverkkojen ja siirtoverkonhaltijoiden eriyttäminen

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että ...* alkaen:
  - a) jokainen yritys, joka omistaa siirtoverkon, toimii siirtoverkonhaltijana;
  - b) samalla henkilöllä tai henkilöillä ei ole oikeutta:
    - i) käyttää suoraan tai välillisesti määräysvaltaa tuotantoa tai toimittamista harjoittavassa yrityksessä ja käyttää suoraan tai välillisesti määräysvaltaa siirtoverkonhaltijaan tai siirtoverkkoon nähden tai käyttää suoraan tai välillisesti oikeuksia siirtoverkonhaltijaan tai siirtoverkkoon nähden; tai
    - ii) käyttää suoraan tai välillisesti määräysvaltaa siirtoverkonhaltijaan tai siirtoverkkoon nähden ja käyttää suoraan tai välillisesti määräysvaltaa tuotantoa tai toimittamista harjoittavassa yrityksessä tai käyttää oikeuksia tuotantoa tai toimittamista harjoittavaan yritykseen nähden;

---

* EUVL: Pyydetään lisäämään tämän direktiivin osaksi kansallista lainsäädäntöä saattamista koskeva päivämäärä lisättyinä yhdellä vuodella, ts. 30 kuukautta tämän direktiivin voimaantulopäivästä.

- c) samalla henkilöllä tai henkilöillä ei ole oikeutta nimittää siirtoverkonhaltijan tai siirtoverkon hallintoneuvoston, hallituksen tai yritystä lain mukaan edustavan toimielimen jäseniä ja käyttää suoraan tai välillisesti määräysvaltaa tuotantoa tai toimittamista harjoittavassa yrityksessä tai käyttää suoraan tai välillisesti oikeuksia tuotantoa tai toimittamista harjoittavaan yritykseen nähden; ja
- d) sama henkilö ei voi olla yrityksen hallintoneuvoston, hallituksen tai yritystä lain mukaan edustavan toimielimen jäsen sekä tuotantoa tai toimittamista harjoittavassa yrityksessä että siirtoverkonhaltijassa tai siirtoverkossa.

2. Edellä 1 kohdan b ja c alakohdassa tarkoitettuihin oikeuksiin kuuluvat erityisesti seuraavat:

- a) oikeus käyttää äänivaltaa, tai
- b) oikeus nimittää hallintoneuvoston, hallituksen tai yritystä lain mukaan edustavan toimielimen jäseniä.

3. Edellä olevaa 1 kohdan b alakohtaa sovellettaessa ilmaisuun "tuotantoa tai toimittamista harjoittava yritys" sisältyy sähköisen sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä ... annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä .../.../EY^{*1} tarkoitettu "tuotantoa ja toimittamista harjoittava yritys" ja ilmaisuihin "siirtoverkonhaltija" ja "siirtoverkko" myös direktiivissä .../.../EY^{**} tarkoitettut "siirtoverkonhaltija" ja "siirtoverkko".
4. Jäsenvaltiot voivat myöntää poikkeuksia 1 kohdan b ja c alakohdan soveltamisesta ...^{***} saakka sillä edellytyksellä, että siirtoverkonhaltijat eivät kuulu vertikaalisesti integroituneeseen yritykseen.

---

* EUVL: Pyydetään direktiivin numero, päivämäärä ja julkaisemisen viitetiedot asiakirjasta 14539/08.

¹ EUVL L ...

** EUVL: Pyydetään lisäämään direktiivin numero asiakirjasta 14539/08.

*** EUVL: Pyydetään lisäämään tämän direktiivin osaksi kansallista lainsäädäntöä saattamista koskeva päivämäärä lisättyinä kahdella vuodella, ts. 42 kuukautta tämän direktiivin voimaantulopäivästä.

5. Edellä 1 kohdan a alakohdassa asetettu velvollisuus katsotaan täytetyksi tilanteessa, jossa kaksi tai useampi siirtoverkkoja omistava yritys ovat perustaneet yhteisyrityksen, joka toimii siirtoverkonhaltijana kahdessa tai useammassa jäsenvaltiossa kyseisten siirtoverkkojen osalta. Yhteisyritykseen ei saa osallistua muita yrityksiä, paitsi jos yritys on hyväksytty riippumattomaksi järjestelmävastaavaksi 15 artiklan nojalla tai riippumattomaksi siirtoverkonhaltijaksi V luvun soveltamista varten..
6. Jos tätä artiklaa sovellettaessa 1 kohdan b, c ja d alakohdassa tarkoitettu henkilö on jäsenvaltio tai muu julkinen elin, kahta erillistä julkista elintä, jotka käyttävät määräysvaltaa yhtäältä siirtoverkonhaltijassa tai siirtoverkossa ja toisaalta tuotantoa tai toimittamista harjoittavassa yrityksessä, ei pidetä samana henkilönä tai samoina henkilöinä.
7. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että 16 artiklassa tarkoitettuja kaupallisesti arkaluonteisia tietoja, jotka ovat vertikaalisesti integroituneeseen yritykseen kuuluneen siirtoverkonhaltijan ja sen henkilöstön hallussa, tai tällaisen siirtoverkonhaltijan henkilöstöä, ei siirretä tuotantoa tai toimittamista harjoittaville yrityksille.

8. Jos siirtoverkko kuuluu ...* vertikaalisesti integroituneeseen yritykseen, jäsenvaltiot voivat päättää olla soveltamatta 1 kohtaa.

Tällöin kyseisen jäsenvaltion on joko

- a) nimettävä riippumaton järjestelmävastaava 14 artiklan mukaisesti, tai
- b) noudatettava IV luvun säännöksiä.

9. Jos ...* siirtoverkko kuuluu vertikaalisesti integroituneeseen yritykseen ja on tehty järjestelyjä, jotka takaavat siirtoverkonhaltijalle tehokkaamman riippumattomuuden kuin IV luvun säännökset, jäsenvaltio voi päättää olla soveltamatta 1 kohtaa.

10. Ennen kuin yritys hyväksytään ja nimetään siirtoverkonhaltijaksi tämän artiklan 9 kohdan mukaisesti, se on sertifioitava noudattaen 10 artiklan 4, 5 ja 6 kohdan ja asetuksen (EY) N:o .../...** 3 artiklan mukaisia menettelyjä, joiden mukaisesti komissio varmistaa, että tehdyt järjestelyt takaavat siirtoverkonhaltijalle tehokkaamman riippumattomuuden kuin IV luvun säännökset.

---

* EUVL: Pyydetään lisäämään tämän direktiivin voimaantulopäivä.

** EUVL: Pyydetään lisäämään asetuksen numero asiakirjasta 14548/08

11. Vertikaalisesti integroituneita yrityksiä, jotka omistavat siirtoverkon, ei missään tapauksessa saa estää toteuttamasta toimia 1 kohdan noudattamiseksi.
12. Tuotantoa tai toimittamista harjoittavilla yrityksillä ei saa missään tapauksessa olla suoraa tai välillistä määräysvaltaa eivätkä ne saa käyttää oikeuksia eriytettyihin siirtoverkonhaltijoihin nähden jäsenvaltioissa, jotka soveltavat 1 kohtaa.

10 artikla

Siirtoverkonhaltijoiden nimeäminen ja sertifiointi

1. Ennen kuin yritys hyväksytään ja nimetään siirtoverkonhaltijaksi, se on sertifioitava tämän artiklan 4, 5 ja 6 kohdan ja asetuksen (EY) N:o ...* 3 artiklan mukaisia menettelyjä noudattaen.
2. Jäsenvaltioiden on hyväksyttävä ja nimettävä siirtoverkonhaltijoiksi yritykset, jotka omistavat siirtoverkon ja joiden kansallinen sääntelyviranomainen on jäljempänä esitetyn sertifiointimenettelyn mukaisesti varmistanut noudattaneen 9 artiklan vaatimuksia. Siirtoverkonhaltijoiden nimeäminen on ilmoitettava komissiolle ja julkaistava Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

---

* EUVL: Pyydetään lisäämään asetuksen numero asiakirjasta 14548/08.

3. Siirtoverkonhaltijoiden on ilmoitettava sääntelyviranomaiselle kaikista suunnitelluista liiketoimista, jotka voivat edellyttää sen uudelleenarviointia, ovatko ne 9 artiklan vaatimusten mukaisia.
4. Sääntelyviranomaisten on valvottava, että siirtoverkonhaltijat noudattavat jatkuvasti 9 artiklan vaatimuksia. Niiden on aloitettava sertifiointimenettely tällaisen vaatimusten noudattamisen varmistamiseksi:
  - a) kun siirtoverkonhaltija tekee 3 kohdassa tarkoitetun ilmoituksen,
  - b) omasta aloitteestaan, jos niiden tiedossa on, että suunniteltu muutos siirtoverkon omistajien tai siirtoverkonhaltijoiden suhteen käytetyissä oikeuksissa tai vaikutusvallassa saattaa johtaa 9 artiklan rikkomiseen, tai jos niillä on syytä epäillä, että tällainen rikkominen on saattanut tapahtua; tai
  - c) komission perustellusta pyynnöstä.

5. Sääntelyviranomaisten on tehtävä päätös siirtoverkonhaltijan sertifiointista neljän kuukauden kuluessa siirtoverkonhaltijan tekemän ilmoituksen päivämäärästä tai komission pyynnön päivämäärästä. Tämän määräajan päätyttyä sertifiointi katsotaan myönnettyksi. Sääntelyviranomaisen nimenomainen tai hiljainen päätös voi tulla voimaan vasta sen jälkeen kun 6 kohdassa säädetty menettely on saatettu loppuun.
6. Sääntelyviranomaisen on ilmoitettava siirtoverkonhaltijan sertifiointia koskevasta nimenomaisesta tai hiljaisesta päätöksestä viipymättä komissiolle ja toimitettava ilmoituksen mukana kaikki päätöksen kannalta merkitykselliset tiedot. Komissio päättää asiasta asetuksen (EY) N:o ...^{*} 3 artiklassa säädettyä menettelyä noudattaen.
7. Sääntelyviranomaiset ja komissio voivat pyytää siirtoverkonhaltijoilta ja tuotantoa tai toimittamista harjoittavilta yrityksiltä kaikkia tietoja, joilla on merkitystä niille tämän artiklan nojalla kuuluvien tehtävien suorittamisessa.
8. Sääntelyviranomaiset ja komissio käsittelevät kaupallisesti arkaluonteisia tietoja luottamuksellisina.

---

* EUVL: Pyydetään lisäämään asetuksen numero asiakirjasta 14548/08.

11 artikla

Sertifiointi kolmansien maiden osalta

1. Kun sertifiointia pyytää siirtoverkon omistaja tai siirtoverkonhaltija, joka on kolmannesta maasta olevan henkilön tai kolmansista maista olevien henkilöiden määräysvallassa, sääntelyviranomaisen on ilmoitettava asiasta komissiolle.

Sääntelyviranomaisen on myös ilmoitettava viipymättä komissiolle sellaisista tilanteista, jotka johtaisivat siihen, että kolmannesta maasta oleva henkilö tai kolmansista maista olevat henkilöt hankkivat määräysvallan siirtoverkkoon tai siirtoverkonhaltijaan.

2. Siirtoverkonhaltijoiden on ilmoitettava sääntelyviranomaiselle sellaisista tilanteista, jotka johtaisivat siihen, että kolmannesta maasta oleva henkilö tai kolmansista maista olevat henkilöt hankkivat määräysvallan siirtoverkkoon tai siirtoverkonhaltijaan.

3. Sääntelyviranomaisen on hyväksyttävä päätösluonnos siirtoverkonhaltijan sertifioinnista neljän kuukauden kuluessa siirtoverkonhaltijan tekemän ilmoituksen päivämäärästä. Sen on evättävä sertifiointi, jos

a) ei ole osoitettu, että kyseinen yksikkö noudattaa 9 artiklan vaatimuksia; sekä

- b) sääntelyviranomaiselle tai muulle jäsenvaltion nimeämälle toimivaltaiselle viranomaiselle ei ole osoitettu, että sertifiointin myöntäminen ei vaaranna energian toimitusvarmuutta jäsenvaltiossa ja yhteisössä. Sääntelyviranomaisen tai muun nimetyn toimivaltaisen viranomaisen on asiaa harkitessaan otettava huomioon
- i) ne yhteisön oikeudet ja velvoitteet asianomaisen kolmannen maan suhteen, jotka johtuvat kansainvälisestä oikeudesta, myös sellaisesta yhden tai useamman kolmannen maan kanssa tehdystä sopimuksesta, jossa yhteisö on sopimuspuolena ja jossa käsitellään toimitusvarmuuteen liittyviä seikkoja
  - ii) ne jäsenvaltion oikeudet ja velvoitteet asianomaisen kolmannen maan suhteen, jotka johtuvat kyseisen kolmannen maiden kanssa tehdyistä sopimuksista, edellyttäen että ne ovat yhteisön oikeuden mukaisia, ja
  - iii) muut tapaukseen ja asianomaiseen kolmanteen maahan liittyvät erityiset tosiseikat ja olosuhteet.
4. Sääntelyviranomaisen on annettava päätöksensä sekä kaikki päätöstä koskevat olennaiset tiedot viipymättä tiedoksi komissiolle.

5. Jäsenvaltioiden on annettava sääntelyviranomaiselle ja/tai 3 kohdan b alakohdassa tarkoitettulle nimetylle toimivaltaiselle viranomaiselle mahdollisuus pyytää komissiolta lausunto ennen kuin sääntelyviranomainen tekee sertifiointipäätöksen siitä,
- a) noudattaako kyseinen yksikkö 9 artiklan 1 vaatimuksia; sekä
  - b) vaarantaako sertifiointin myöntäminen energian toimitusvarmuuden yhteisössä.
6. Komissio tutkii 5 kohdassa tarkoitetun pyynnön heti sen saatuaan. Se toimittaa lausuntonsa kahden kuukauden kuluessa pyynnön vastaanottamisesta kansalliselle sääntelyviranomaiselle tai nimetylle toimivaltaiselle viranomaiselle, jos pyynnön esittäjä on kyseinen viranomainen.

Komissio voi lausuntoa laatiessaan pyytää viraston, asianomaisen jäsenvaltion ja asianosaisten näkemyksiä. Jos komissio tekee tällaisen pyynnön, kahden kuukauden määräaikaa jatketaan kahdella kuukaudella.

Jos komissio ei ole toimittanut lausuntoaan ensimmäisessä ja toisessa alakohdassa tarkoitettussa määräajassa, katsotaan, ettei sillä ole sääntelyviranomaisen päätöksen johdosta huomautettavaa.

7. Arvioidessaan, vaarantaako kolmannesta maasta olevalla henkilöllä tai kolmansista maista olevilla henkilöillä oleva määräysvalta energian toimitusvarmuuden yhteisössä, komissio ottaa huomioon
- a) tapauskohtaiset seikat ja sen, mikä kolmas maa tai mitkä kolmannet maat ovat kyseessä, ja
  - b) yhteisöllä asianomaisen kolmannen maan tai kolmansien maiden suhteen olevat oikeudet ja velvoitteet, jotka johtuvat kansainvälisestä oikeudesta, myös sellaisesta yhden tai useamman kolmannen maan kanssa tehdystä sopimuksesta, jossa yhteisö on sopimuspuolena ja jossa käsitellään toimitusvarmuuteen liittyviä seikkoja.
8. Kansallisen sääntelyviranomaisen on tehtävä kahden kuukauden kuluessa 6 kohdassa tarkoitetun määräajan päättymisestä lopullinen päätöksensä sertifiointista. Kansallisen sääntelyviranomaisen on lopullista päätöstä tehdessään otettava komission lausunto mahdollisimman tarkasti huomioon. Jäsenvaltioilla on joka tapauksessa oikeus evätä sertifiointi, jos sertifiointin myöntäminen vaarantaa energian toimitusvarmuuden jäsenvaltiossa. Jos jäsenvaltio on nimennyt muun toimivaltaisen viranomaisen arvioimaan 3 kohdan b alakohdtaa, se voi pyytää kansallista sääntelyviranomaista tekemään lopullisen päätöksensä kyseisen toimivaltaisen viranomaisen arvioinnin mukaisesti. Sääntelyviranomaisen lopullinen päätös ja komission lausunto julkaistaan yhdessä.

9. Tämä artikla ei rajoita jäsenvaltioiden oikeutta harjoittaa kansallista oikeudellista valvontaa oikeutettujen yleisten turvallisuusasetusten suojaamiseksi yhteisön oikeutta noudattaen.
10. Komissio voi antaa suuntaviivoja, joissa kuvataan yksityiskohtaisesti tämän artiklan soveltamiseksi noudatettava menettely. Kyseiset toimenpiteet, joiden tarkoituksena on muuttaa tämän direktiivin muita kuin keskeisiä osia täydentämällä sitä, hyväksytään 50 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua valvonnan käsittävää sääntelymenettelyä noudattaen.
11. Tätä artiklaa sovelletaan 3 kohdan a alakohtaa lukuun ottamatta myös jäsenvaltioihin, joita koskee 48 artiklan mukainen poikkeus.

12 artikla

Varastointilaitteistojen ja nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteistojen haltijoiden nimeäminen

Jäsenvaltioiden on nimettävä tai vaadittava varastoja tai nesteytetyn maakaasun käsittelylaitoksia omistavia maakaasualan yrityksiä nimeämään yksi tai useampi varastointilaitteistojen ja nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteistojen haltija ajaksi, jonka jäsenvaltiot määrittelevät tehokkuuteen ja taloudelliseen tasapainoon liittyvät näkökohdat huomioon ottaen.

13 artikla

Verkonhaltijoiden sekä varastointilaitteistojen ja nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteistojen haltijoiden tehtävät

1. Kunkin siirtoverkon, varastointilaitteiston ja/tai nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteiston haltijan on:
  - a) käytettävä, ylläpidettävä ja kehitettävä taloudellisten edellytysten mukaisesti turvallisia, luotettavia ja tehokkaita siirto-, varastointi- ja/tai nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteistoja ottaen ympäristö asianmukaisesti huomioon;
  - b) oltava harjoittamatta syrjintää verkon käyttäjien tai käyttäjäryhmien välillä, varsinkaan siihen omistussuhteessa olevia yrityksiä suosivalla tavalla;
  - c) toimitettava mille tahansa toiselle siirtoverkonhaltijalle, varastointilaitteiston tai nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteiston haltijalle ja/tai jakeluverkonhaltijalle riittävät tiedot sen varmistamiseksi, että maakaasun siirto ja varastointi voi tapahtua yhteenliitetyn verkon varman ja tehokkaan käytön kanssa yhteensopivalla tavalla; ja
  - d) toimitettava verkon käyttäjille tarvittavat tiedot tehokkaan verkkoon pääsyn varmistamiseksi.

2. Siirtoverkonhaltijoiden kaasun siirtoverkon tasapainottamista varten vahvistamien sääntöjen on oltava tasapuolisia, avoimia ja syrjimättömiä, ja niihin on sisällyttävä säännöt verkon käyttäjiltä energian epätasapainosta veloittavista maksuista. Siirtoverkonhaltijoiden näiden palvelujen tarjontaan soveltamat ehdot ja edellytykset, tariffit ja säännöt mukaan luettuina, on vahvistettava syrjimättömällä ja kustannuksia vastaavalla tavalla 40 artiklan 6 kohdan mukaista menetelmää noudattaen, ja ne on julkaistava.
3. Jäsenvaltiot voivat vaatia, että siirtoverkonhaltijat noudattavat siirtoverkon, mukaan lukien yhteenliittämiskapasiteetti, ylläpidon ja kehittämisen osalta tiettyjä vähimmäisvaatimuksia.
4. Siirtoverkonhaltijoiden on hankittava toimintojensa toteuttamiseen käyttämänsä energia avointen, syrjimättömien ja markkinaehtoisten menettelyjen mukaisesti.

14 artikla

Riippumattomat järjestelmävastaavat

1. Jos siirtoverkko kuuluu vertikaalisesti integroituneeseen yritykseen ...^{*}, jäsenvaltiot voivat päättää olla soveltamatta 9 artiklan 1 kohtaa ja nimetä riippumattoman järjestelmävastaavan siirtoverkon omistajan ehdotuksesta. Tällainen nimeäminen edellyttää komission hyväksyntää.

---

* EUVL: Pyydetään lisäämään tämän direktiivin voimaantulopäivä.

2. Jäsenvaltio voi hyväksyä ja nimetä riippumattoman järjestelmävastaavan ainoastaan, jos
- a) ehdotettu järjestelmävastaava on osoittanut täyttävänsä 9 artiklan 1 kohdan b, c ja d alakohdan vaatimukset;
  - b) ehdotettu järjestelmävastaava on osoittanut, että sillä on käytössään tarvittavat taloudelliset, tekniset, fyysiset ja henkilöstövoimavarat 13 artiklan mukaisten tehtäviensä suorittamiseksi;
  - c) ehdotettu järjestelmävastaava on sitoutunut noudattamaan sääntelyviranomaisen valvomaa kymmenvuotista verkon kehittämissuunnitelmaa;
  - d) siirtoverkon omistaja on osoittanut pystyvänsä täyttämään 5 kohdan mukaiset velvollisuutensa. Tätä varten sen on toimitettava luonnokset kaikista sopimusjärjestelyistä ehdotetun järjestelmävastaavan ja kaikkien muiden asiaankuuluvien tahojen kanssa;
  - e) ehdotettu järjestelmävastaava on osoittanut pystyvänsä täyttämään asetuksen (EY) N:o ...^{*} mukaiset velvollisuutensa, mukaan lukien siirtoverkonhaltijoiden välinen yhteistyö Euroopan ja alueellisella tasolla.

---

* EUVL: Pyydetään lisäämään asetuksen numero asiakirjasta 14548/08.

3. Jäsenvaltioiden on hyväksyttävä ja nimettävä riippumattomiksi järjestelmävastaaviksi yritykset, joiden kansallinen sääntelyviranomaisen on varmistanut täyttäneen 11 artiklan ja 14 artiklan 2 kohdan vaatimukset. Tällöin sovelletaan joko tämän direktiivin 10 artiklassa ja asetuksen (EY) N:o ...* 3 artiklassa taikka tämän direktiivin 11 artiklassa säädettyä sertifiointimenettelyä.

4. Kukin riippumaton järjestelmävastaava vastaa kolmansien osapuolten verkkoon pääsyn myöntämisestä ja hallinnoimisesta, johon sisältyy verkkoon pääsystä perittävien maksujen ja ylikuormitusmaksujen periminen; lisäksi se vastaa siirtoverkon käytöstä, ylläpidosta ja kehittämisestä sekä investointien suunnittelun avulla sen varmistamisesta, että verkko pystyy pitkällä aikavälillä täyttämään kohtuullisen kysynnän. Siirtoverkkoa kehittäessään riippumaton järjestelmävastaava on vastuussa uuden infrastruktuurin suunnittelusta (myös lupamenettelyistä), rakentamisesta ja käyttöönotosta. Tätä varten riippumattoman järjestelmävastaavan on toimittava siirtoverkonhaltijana tämän luvun mukaisesti. Siirtoverkon omistaja ei saa olla vastuussa kolmansien osapuolten verkkoon pääsyn myöntämisestä ja hallinnoimisesta eikä investointien suunnittelusta.

---

* EUVL: Pyydetään lisäämään asetuksen numero asiakirjasta 14548/08.

5. Jos riippumaton järjestelmävastaava on nimetty, siirtoverkon omistajan on
- a) tehtävä asiaankuuluvaa yhteistyötä riippumattoman järjestelmävastaavan kanssa ja annettava sille kaikkea asiaankuuluvaa tukea sen tehtävien suorittamisessa ja erityisesti annettava sille kaikki asiaankuuluvat tiedot;
  - b) rahoitettava riippumattoman järjestelmävastaavan päättämät ja sääntelyviranomaisen hyväksymät investoinnit tai annettava suostumuksensa sille, että ne rahoittaa mikä tahansa asiasta kiinnostunut osapuoli, mukaan lukien riippumaton järjestelmävastaava. Tätä koskeville rahoitusjärjestelyille on saatava sääntelyviranomaisen hyväksyntä. Ennen tällaisen hyväksynnän antamista sääntelyviranomaisen on kuultava siirtoverkon omistajaa sekä muita asiasta kiinnostuneita osapuolia;
  - c) huolehdittava verkko-omaisuuteen liittyvien vastuiden kattamisesta lukuun ottamatta sitä osaa vastuusta, joka liittyy riippumattoman järjestelmävastaavan tehtäviin; ja

- d) annettava takuut, joilla helpotetaan verkon laajennusten rahoitusta, lukuun ottamatta investointeja, joiden osalta se on antanut b alakohdan mukaisesti suostumuksensa sille, että ne rahoittaa mikä tahansa asiasta kiinnostunut osapuoli, mukaan lukien riippumaton järjestelmävastaava.
6. Asianomaiselle kansalliselle kilpailuviranomaiselle on läheisessä yhteistyössä sääntelyviranomaisen kanssa annettava asianmukaiset toimivaltuudet, jotta se voi tehokkaasti valvoa, että siirtoverkon omistaja noudattaa 5 kohdan mukaisia velvollisuuksiaan.

15 artikla

Siirtoverkon omistajien ja varastointilaitteiston haltijoiden eriyttäminen

1. Siirtoverkon omistajan, jos riippumaton järjestelmävastaava on nimetty, sekä varastointilaitteiston haltijan, joka kuuluu vertikaalisesti integroituneeseen yritykseen, on oltava riippumattomia muusta siirtoverkkoon, jakeluun tai varastoihin liittymättömästä toiminnasta ainakin oikeudellisen muotonsa, organisaationsa ja päätöksentekonsa osalta.

Tätä artiklaa sovelletaan ainoastaan varastoihin, jotka ovat teknisesti ja/tai taloudellisesti tarpeellisia tehokkaan verkkoon pääsyn tarjoamiseksi asiakkaille suuntautuvia toimituksia varten 32 artiklan mukaisesti.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetun siirtoverkon omistajan ja varastointilaitteiston haltijan riippumattomuuden varmistamiseksi sovelletaan seuraavia vähimmäisvaatimuksia:
- a) Siirtoverkon omistajan ja varastointilaitteiston haltijan hallinnosta vastaavat henkilöt eivät saa osallistua sellaisen integroituneen maakaasualan yrityksen yritysrakenteisiin, joka vastaa suoraan tai välillisesti maakaasun tuotantoon tai toimituksiin liittyvästä päivittäisestä toiminnasta.
  - b) Asianmukaiset toimenpiteet on toteutettava sen varmistamiseksi, että siirtoverkon omistajan ja varastointilaitteiston haltijan hallinnosta vastaavien henkilöiden ammatilliset edut otetaan huomioon tavalla, joka varmistaa sen, että he voivat toimia riippumattomasti.

- c) Varastointilaitteiston haltijalla on oltava varastojen käyttöön, ylläpitoon tai kehittämiseen tarvittavien voimavarojen osalta tehokas päätöksenteko-oikeus, joka on riippumaton integroituneesta maakaasualan yrityksestä. Tämä ei estä asianmukaisten koordinoituneiden mekanismien käyttöä sen varmistamiseksi, että emoyhtiön taloudelliset ja hallinnolliset valvontaoikeudet suojataan tytäryhtiöstä saatavan pääoman tuoton osalta, jota säännellään epäsuorasti 40 artiklan 6 kohdan mukaisesti. Erityisesti tämä antaa emoyhtiölle mahdollisuuden hyväksyä varastointilaitteiston haltijan vuosittaisen rahoitussuunnitelman tai vastaavan välineen ja asettaa yleiset rajat tytäryhtiönsä velkaantumistaselle. Emoyhtiöllä ei ole oikeutta antaa ohjeita, jotka koskevat päivittäisiä toimintoja tai varastojen rakentamiseen tai niiden laadun parantamiseen liittyviä yksittäisiä päätöksiä, jotka eivät ylitä hyväksytyyn rahoitussuunnitelman tai vastaavan välineen ehtoja; ja

- d) Siirtoverkon omistajan ja varastointilaitteiston haltijan on laadittava sääntöjen noudattamista koskeva ohjelma, jossa esitetään toimenpiteet sen varmistamiseksi, ettei syrjintää esiinny, sekä varmistettava ohjelman noudattamisen asianmukainen seuranta. Sääntöjen noudattamista koskevassa ohjelmassa on esitettävä työntekijöiden erityiset velvoitteet näiden tavoitteiden saavuttamiseksi. Ohjelman noudattamisen seurannasta vastaavan henkilön tai elimen on esitettävä toteutetuista toimenpiteistä sääntelyviranomaiselle vuosittain kertomus, joka on julkaistava.
3. Komissio voi antaa suuntaviivoja, joilla pyritään varmistamaan, että siirtoverkon omistaja ja varastointilaitteiston haltija noudattavat täysimääräisesti ja tosiasiallisesti tämän artiklan 2 kohtaa. Kyseiset toimenpiteet, joiden tarkoituksena on muuttaa tämän direktiivin muita kuin keskeisiä osia täydentämällä sitä, hyväksytään 50 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua valvonnan käsittävää sääntelymenettelyä noudattaen.

16 artikla

Siirtoverkonhaltijoiden ja siirtoverkon omistajien salassapitovelvollisuus

1. Kunkin siirtoverkon, varastointilaitteiston ja/tai nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteiston haltijan ja kunkin siirtoverkon omistajan on pidettävä toimintansa harjoittamisen yhteydessä saadut kaupallisesti arkaluonteiset tiedot luottamuksellisina, ja sen on estettävä omaa toimintaansa koskevien, mahdollisesti kaupallista etua tuottavien tietojen luovuttaminen syrjivällä tavalla, sanotun kuitenkin rajoittamatta 29 artiklan soveltamista tai muun lakiin perustuvan tietojen luovutusvelvollisuuden täyttämistä. Varsinkaan se ei saa luovuttaa kaupallisesti arkaluonteisia tietoja yrityksen jäljelle jääneille osille, jollei tämä ole tarpeellista liiketoimen suorittamiseksi. Tietojen eriyttämistä koskevien sääntöjen täydellisen noudattamisen varmistamiseksi jäsenvaltioiden on varmistettava, etteivät siirtoverkon omistaja ja, jos on kyse yhdistetystä siirto- ja jakeluverkonhaltijasta, jakeluverkonhaltija ja yrityksen jäljelle jäänyt osa käytä yhteisiä palveluja, kuten esimerkiksi yhteistä oikeudellista yksikköä, lukuun ottamatta puhtaasti hallinnollisia tai tietotekniikkapalveluja.
2. Siirtoverkon, varastointilaitteiston ja/tai nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteiston haltijat eivät saa niihin omistussuhteessa olevien yritysten suorittaman maakaasun myynnin tai oston yhteydessä käyttää väärin kaupallisesti arkaluonteisia tietoja, joita ne ovat saaneet kolmansilta osapuolilta verkkoon pääsyä järjestettäessä tai siitä neuvoteltaessa.

IV LUKU

Riippumaton siirtoverkonhaltija

17 artikla

Varat, laitteet, henkilöstö ja identiteetti

1. Siirtoverkonhaltijoilla on oltava käytössään kaikki rahoitukselliset, tekniset, fyysiset ja henkilöstövoimavarat, joita ne tarvitsevat tämän direktiivin mukaisten velvoitteidensa täyttämiseksi ja kaasunsiirtotoiminnan harjoittamiseksi, erityisesti:
  - a) Siirtoverkonhaltijan on omistettava kaasunsiirtotoimintaa varten tarvittavat varat, mukaan lukien siirtoverkko.
  - b) Kaasunsiirtotoimintaa, mukaan lukien kaikkien yritystehtävien suorittaminen, varten tarvittavan henkilöstön on oltava siirtoverkonhaltijan palveluksessa.

- c) Henkilöstön vuokraaminen ja palvelujen tarjoaminen vertikaalisesti integroituneen yrityksen muihin osiin ja muista osista on kielletty. Siirtoverkonhaltija voi kuitenkin tarjota palveluja vertikaalisesti integroituneelle yritykselle, sikäli kuin
- i) näitä palveluja tarjottaessa ei syrjitä verkkokäyttäjiä, palvelut ovat kaikkien verkkokäyttäjien saatavilla samoin ehdoin ja ne eivät rajoita, vääristä eivätkä estä kilpailua tuotannon tai toimittamisen alalla, ja
  - ii) sääntelyviranomainen on hyväksynyt näiden palvelujen tarjoamista koskevat ehdot.
- d) Vertikaalisesti integroituneen yrityksen on hyvissä ajoin siirtoverkon haltijan esittämän asianmukaisen pyynnön jälkeen asetettava siirtoverkonhaltijan käytettäväksi tulevia investointihankkeita ja/tai nykyisten varojen korvaamista varten tarvittavat asianmukaiset rahoitusvarat, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 20 artiklan mukaisen valvontaelimen päätösten soveltamista.

2. Kaasunsiirtotoimintaan on 13 artiklassa lueteltujen lisäksi kuuluttava ainakin seuraavat tehtävät:

- a) siirtoverkonhaltijan edustaminen ja yhteydenpito kolmansiin osapuoliin ja sääntelyviranomaisiin,
- b) siirtoverkonhaltijan edustaminen maakaasun siirtoverkonhaltijoiden eurooppalaisessa verkostossa (European Network of Transmission System Operators for Gas eli Kaasu-ENTSO),
- c) kolmansien osapuolten verkkoon pääsyn myöntäminen ja hallinnoiminen syrjimättömällä tavalla verkon käyttäjien tai käyttäjäryhmien välillä,
- d) kaikkien siirtoverkkoon liittyvien maksujen kerääminen, mukaan lukien verkkoon pääsyä koskevat maksut ja tasapainotusmaksut lisäpalveluista, kuten kaasun käsittelystä, palvelujen ostaminen (tasapainottamisen kustannukset, häviöenergia),
- e) turvallisen, tehokkaan ja taloudellisen siirtoverkon käyttö, ylläpito ja kehittäminen,
- f) investointien suunnittelu, jolla varmistetaan, että verkolla pystytään tyydyttämään kohtuullinen kysyntä ja varmistamaan toimitusvarmuus pitkällä aikavälillä,
- g) asianomaisten yhteisyritysten perustaminen, myös yhden tai useamman siirtoverkonhaltijan kanssa, ja kaasupörssien ja muiden asiaankuuluvien toimijoiden perustaminen, jotta alueellisten markkinoiden perustamisen kehittämistä tai vapauttamisprosessin helpottamista koskeva tavoite voitaisiin saavuttaa, ja

- h) kaikki yrityspalvelut, mukaan lukien oikeudelliset palvelut, kirjanpito ja tietotekniikkapalvelut.
3. Siirtoverkonhaltijoiden organisaation oikeudellisen muodon on oltava neuvoston direktiivin 68/151/ETY¹ 1 artiklassa tarkoitettu osakeyhtiö.
4. Siirtoverkonhaltija ei saa yrityskuvassaan, viestinnässään, tuotenimessään eikä toimitiloissaan aiheuttaa epäselvyyttä siitä, että vertikaalisesti integroitunut yritys tai sen osa on erillinen yksikkö.
5. Siirtoverkonhaltijalla ei saa olla yhteisiä tietotekniikkajärjestelmiä tai -laitteita, fyysisiä tiloja ja pääsynvalvontajärjestelmiä vertikaalisesti integroituneen yrityksen minkään osan kanssa eikä se saa käyttää niiden kanssa samoja konsultteja tai ulkopuolisia hankkijoita tietotekniikkajärjestelmiä tai -laitteita eikä pääsynvalvontajärjestelmiä varten.
6. Siirtoverkonhaltijoiden tilintarkastajan on oltava muu kuin vertikaalisesti integroituneen yrityksen tai jonkin sen osan tilintarkastaja.

18 artikla

Siirtoverkonhaltijan riippumattomuus

1. Rajoittamatta 20 artiklan mukaisen valvontaelimen päätösten soveltamista siirtoverkonhaltijalla on oltava

---

¹ Ensimmäinen neuvoston direktiivi 68/151/ETY, annettu 9 päivänä maaliskuuta 1968, niiden takeiden yhteensovittamisesta samanveroisiksi, joita jäsenvaltioissa vaaditaan perustamissopimuksen 58 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuilta yhtiöiltä niiden jäsenten sekä ulkopuolisten etujen suojaamiseksi (EYVL L 65, 14.3.1968, s. 8).

- a) vertikaalisesti integroituneesta yrityksestä riippumattomat tehokkaat päätöksentekooikeudet siirtoverkon käyttöön, ylläpitoon tai kehittämiseen tarvittavien varojen osalta, ja
  - b) toimivalta hankkia varoja pääomamarkkinoilla erityisesti ottamalla lainaa ja korottamalla pääomaa.
2. Siirtoverkonhaltijan on aina toimittava niin, että se voi varmistaa, että sillä on tarvittavat voimavarat voidakseen harjoittaa siirtoverkkotoimintaa asianmukaisesti ja tehokkaasti sekä kehittää ja ylläpitää tehokasta, varmaa ja taloudellista siirtoverkkoa.
3. Vertikaalisesti integroituneen yrityksen tytäryhtiöt, jotka harjoittavat tuotanto- tai toimitustoimintoja, eivät saa omistaa suoraan eivätkä välillisesti siirtoverkonhaltijan osakkeita. Siirtoverkonhaltija ei saa omistaa suoraan eikä välillisesti sellaisten vertikaalisesti integroituneiden yritysten tytäryhtiöiden osakkeita, jotka harjoittavat tuotanto- tai toimitustoimintoja, eikä se saa vastaanottaa osinkoja eikä muunlaista rahallista hyötyä tällaisilta tytäryhtiöiltä.

4. Siirtoverkonhaltijan koko hallintorakenteen ja yhtiöjärjestyksen on oltava sellaiset, että siirtoverkonhaltijan tosiasiallinen riippumattomuus voidaan varmistaa tämän luvun mukaisesti. Vertikaalisesti integroitunut yritys ei saa määrittää suoraan eikä välillisesti siirtoverkonhaltijan kilpailukäyttäytymistä tämän päivittäisessä toiminnassa ja verkon hallinnoinnissa tai 22 artiklan nojalla laaditun kymmenvuotisen verkon kehittämissuunnitelman valmisteluun tarvittavissa toiminnoissa.
5. Suorittaessaan tämän direktiivin 13 artiklan ja 17 artiklan 2 kohdan mukaisia tehtäviään ja noudattaessaan asetuksen (EY) N:o ...* 13 artiklan 1 kohtaa, 14 artiklan 1 kohdan a alakohtaa, 16 artiklan 2, 3 ja 5 kohtaa, 18 artiklan 6 kohtaa ja 21 artiklan 1 kohtaa siirtoverkonhaltijat eivät saa harjoittaa syrjintää eri henkilöitä tai yhteisöjä kohtaan, eivätkä ne saa rajoittaa, vääristää tai estää kilpailua tuotannon tai toimituksen alalla.
6. Vertikaalisesti integroituneen yrityksen ja siirtoverkonhaltijan välisten mahdollisten kaupallisten ja rahoituksellisten suhteiden, mukaan lukien siirtoverkonhaltijan lainat vertikaalisesti integroituneelle yritykselle, on oltava markkinaehtoisia. Siirtoverkonhaltijan on säilytettävä yksityiskohtaiset tiedot tällaisista kaupallisista ja rahoituksellisista suhteista ja annettava ne pyydettyä sääntelyviranomaisen käyttöön.

---

* EUVL: Pyydetään lisäämään asetuksen numero asiakirjasta 14548/08.

7. Siirtoverkonhaltijan on toimitettava sääntelyviranomaiselle hyväksyntää varten kaikki vertikaalisesti integroituneen yrityksen kanssa tehdyt kaupalliset ja rahoitukselliset sopimukset.
8. Siirtoverkonhaltijan on ilmoitettava sääntelyviranomaiselle 17 artiklan 1 kohdan d alakohdassa tarkoitettut rahoitusvarat, jotka ovat käytettävissä tuleviin investointihankkeisiin ja/tai nykyisten varojen korvaamiseen.
9. Vertikaalisesti integroituneen yrityksen on pidättäydyttävä kaikista toimista, jotka vaikeuttavat tai haittaavat siirtoverkonhaltijan tämän luvun mukaisten velvoitteiden noudattamista, eikä se saa vaatia, että siirtoverkonhaltijan on pyydettyä vertikaalisesti integroituneelta yritykseltä lupaa näiden velvoitteiden täyttämiseen.
10. Asianomaisen jäsenvaltion on hyväksyttävä ja nimettävä siirtoverkonhaltijaksi yritys, jonka sääntelyviranomainen on varmistanut täyttävän tämän luvun vaatimukset. Tällöin sovelletaan joko tämän direktiivin 10 artiklassa ja asetuksen (EY) N:o ...* 11 artiklassa taikka tämän direktiivin 11 artiklassa säädettyä sertifiointimenettelyä.

---

* EUVL: Pyydetään lisäämään asetuksen numero asiakirjasta 14548/08.

19 artikla

Henkilöstön riippumattomuus ja siirtoverkonhaltijan hallinnointi

1. Siirtoverkonhaltijan valvontaelimen, joka on nimitetty 20 artiklan mukaisesti, on tehtävä päätökset siirtoverkonhaltijan hallinnoinnista vastaavien henkilöiden ja/tai sen hallintoelinten jäsenien nimittämisestä ja nimityksen uusimisesta sekä palvelussuhteen ehdoista, mukaan lukien palkkaus ja palvelussuhteen päättäminen.
2. Henkilöiden, jotka valvontaelin on nimennyt siirtoverkonhaltijan hallinnoinnista vastaaviksi johtohenkilöiksi ja/tai sen hallintoelinten jäseniksi tai joiden nimitys uusitaan, henkilötiedot ja heidän palvelussuhteensa ehtoja, kestoja ja päättämistä koskevat edellytykset sekä tällaisen palvelussuhteen päättämistä koskevan päätösehdotuksen syyt on ilmoitettava sääntelyviranomaiselle. Edellä 1 kohdassa tarkoitetuista edellytyksistä ja päätöksistä tulee sitovia ainoastaan, jos sääntelyviranomaisen ei vastusta niitä kolmen viikon kuluessa ilmoittamisesta.

Sääntelyviranomaisen voi vastustaa 1 kohdassa tarkoitettuja päätöksiä:

- a) jos syntyy epäilyjä sen suhteen, onko siirtoverkonhaltijan hallinnoinnista vastaavaksi henkilöksi ja/tai sen hallintoelinten jäseneksi nimetty henkilö ammatillisesti riippumaton, tai
- b) kun kyseessä on palvelussuhteen ennenaikainen päättäminen, on epäilyjä ennenaikaisen päättämisen oikeutuksesta.

3. Siirtoverkonhaltijaa lukuun ottamatta tässä alakohdassa tarkoitettulla siirtoverkonhaltijan hallinnoinnista vastaavalla henkilöllä ja/tai sen hallintoelinten jäsenillä ei saa olla ollut nimitystään edeltävien kolmen vuoden aikana suoraan eikä välillisesti minkäänlaista muuta ammatillista asemaa tai vastuuta, etua tai liikesuhteita missään muussa vertikaalisesti integroituneen yrityksen osassa tai sen määräysvaltaa käyttävässä osakkeenomistajassa.

Edellä olevan ensimmäisen alakohdan säännöksiä on sovellettava suurimpaan osaan siirtoverkonhaltijan hallinnoinnista vastaavista henkilöistä ja/tai sen hallintoelinten jäsenistä.

Siirtoverkonhaltijan hallinnoinnista vastaavilla henkilöillä ja/tai sen hallintoelinten jäsenillä, joita ensimmäisen alakohdan säännökset eivät koske, ei saa olla ollut ainakaan nimitystään edeltävien kuuden kuukauden aikana johto- tai muuta sitä vastaavaa tehtävää vertikaalisesti integroituneessa yrityksessä.

4. Siirtoverkonhaltijan hallinnoinnista vastaavilla henkilöillä ja/tai sen hallintoelinten jäsenillä ja työntekijöillä ei saa olla suoraan eikä välillisesti minkäänlaista muuta ammatillista asemaa tai vastuuta, etua tai liikesuhteita missään muussa vertikaalisesti integroituneen yrityksen osassa tai sen määräysvaltaa käyttävässä osakkeenomistajassa.
5. Siirtoverkonhaltijan hallinnoinnista vastaavilla henkilöillä ja/tai sen hallintoelinten jäsenillä ja työntekijöillä ei saa olla suoraan tai välillisesti minkäänlaista etua missään vertikaalisesti integroituneen yrityksen osassa, lukuun ottamatta siirtoverkonhaltijaa, eikä heillä ole oikeutta saada siltä suoraan tai välillisesti minkäänlaista taloudellista etua. Heidän palkkansa ei saa riippua vertikaalisesti integroituneen yrityksen, lukuun ottamatta siirtoverkonhaltijaa, toiminnoista tai tuloksista.

6. Siirtoverkonhaltijan hallinnoinnista vastaaville henkilöille ja/tai sen hallintoelinten jäsenille on varmistettava tosiasiallinen oikeus hakea sääntelyviranomaiselta muutosta heidän palvelussuhteensa ennenaikaista päättämistä koskeviin päätöksiin.
7. Sen jälkeen, kun siirtoverkonhaltijan hallinnoinnista vastaavien henkilöiden ja/tai sen hallintoelinten jäsenten palvelussuhde siirtoverkonhaltijassa on päättynyt, heillä ei saa olla vähintään neljään vuoteen minkäänlaista ammatillista asemaa tai vastuuta, etua tai liikesuhdetta missään vertikaalisesti integroituneen yrityksen osassa, lukuun ottamatta siirtoverkonhaltijaa, eikä sen määräysvaltaa käyttävässä osakkeenomistajassa.
8. Edellä olevia 3 kohdan toista alakohtaa ja 7 kohtaa sovelletaan kaikkiin johtoon kuuluviin henkilöihin sekä niihin henkilöihin, jotka raportoivat näille suoraan verkon käyttöön, ylläpitoon tai kehittämiseen liittyvistä asioista.

20 artikla
Valvontaelin

1. Siirtoverkonhaltijalla on oltava valvontaelin, joka vastaa sellaisten päätösten tekemisestä, joilla voi olla merkittävä vaikutus siirtoverkonhaltijan osakkeenomistajien varojen arvoon, ja erityisesti sellaisten päätösten tekemisestä, jotka koskevat vuotuisten ja pitkän aikavälin rahoitussuunnitelmien hyväksyntää, siirtoverkonhaltijan velkaantumisasetta ja osakkeenomistajille jaettujen osinkojen määrää. Valvontaelimen toimivaltaan eivät kuulu päätökset, jotka liittyvät siirtoverkonhaltijan päivittäiseen toimintaan ja verkon hallinointiin tai 22 artiklan nojalla laaditun kymmenvuotisen verkon kehittämissuunnitelman valmisteluun tarvittaviin toimiin.
2. Valvontaelimeen on kuuluttava vertikaalisesti integroitunutta yritystä edustavia jäseniä, kolmannen osapuolen osakkeenomistajia edustavia jäseniä ja, jos näin jäsenvaltion asiaa koskevassa lainsäädännössä säädetään, siirtoverkonhaltijan työntekijöiden kaltaisia muita asianomaisia osapuolia edustavia jäseniä.

3. Edellä olevan 19 artiklan 2 kohdan ensimmäistä alakohtaa, 3 kohdan ensimmäistä alakohtaa ja 4-7 kohtaa on sovellettava vähintään puoleen valvontaelimen jäsenistä vähennettynä yhdellä.

Valvontaelimen kaikkiin jäseniin sovelletaan 19 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan b alakohtaa.

21 artikla

Sääntöjen noudattamista koskeva ohjelma ja valvonnasta vastaava toimihenkilö

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että siirtoverkonhaltijat laativat ja panevat täytäntöön sääntöjen noudattamista koskevan ohjelman, jossa vahvistetaan toteutetut toimenpiteet, joilla varmistetaan, että syrjintää ei esiinny ja että tämän ohjelman noudattamista seurataan asianmukaisesti. Sääntöjen noudattamista koskevassa ohjelmassa on esitettävä työntekijöiden erityiset velvoitteet näiden tavoitteiden saavuttamiseksi. Se edellyttää sääntelyviranomaisen hyväksyntää. Rajoittamatta kansallisen sääntelyviranomaisen toimivaltaa, ohjelman seurannasta vastaavan toimihenkilön on valvottava riippumattomasti ohjelman noudattamista.

2. Ohjelman seurannasta vastaavan toimihenkilön nimittää valvontaelin. Ohjelman seurannasta vastaava toimihenkilö voi olla joko luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö. Ohjelman seurannasta vastaavaan toimihenkilöön sovelletaan 19 artiklan 2 ja 7 kohtaa. Sääntelyviranomaisen voi vastustaa ohjelman seurannasta vastaavan toimihenkilön nimittämistä riippumattomuuden tai ammatillisten valmiuksien puuttumisen johdosta.
3. Ohjelman seurannasta vastaava toimihenkilö vastaa:
- a) sääntöjen noudattamista koskevan ohjelman täytäntöönpanon seurannasta,
  - b) sellaisen vuosikertomuksen laadinnasta, jossa selvitetään, mihin toimenpiteisiin on ryhdytty sääntöjen noudattamista koskevan ohjelman täytäntöönpanemiseksi, ja sen toimittamisesta sääntelyviranomaiselle,
  - c) sääntöjen noudattamista koskevaan ohjelmaan ja sen täytäntöönpanoon liittyvästä raportoinnista valvontaelimelle sekä niitä koskevien suositusten antamisesta,
  - d) sääntöjen noudattamista koskevan ohjelman täytäntöönpanoon liittyvien merkittävien rikkomusten ilmoittamisesta sääntelyviranomaiselle, ja
  - e) vertikaalisesti integroituneen yrityksen ja siirtoverkonhaltijan välisiä mahdollisia kaupallisia ja rahoituksellisia suhteita koskevan kertomuksen antamisesta sääntelyviranomaiselle.

4. Ohjelman seurannasta vastaavan toimihenkilön on toimitettava sääntelyviranomaiselle päätösehdotukset investointisuunnitelmasta tai verkkoon tehtävistä yksittäisistä investoinneista. Tämä on tehtävä viimeistään silloin, kun siirtoverkonhaltijan hallinto ja/tai toimivaltainen hallintoelin toimittaa ne valvontaelimelle.
5. Jos vertikaalisesti integroitunut yritys on yleiskokouksessa tai nimittämiensä valvontaelimen jäsenten äänestyksessä estänyt jonkin päätöksen tekemisen, minkä johdosta verkkoon tehtävät investoinnit estyvät tai viivästyvät, ohjelman seurannasta vastaavan toimihenkilön on ilmoitettava tästä sääntelyviranomaiselle.
6. Sääntelyviranomaisen on hyväksyttävä ohjelman seurannasta vastaavan toimihenkilön toimeksiantoa tai palvelussuhdetta koskevat edellytykset ja sen on varmistettava ohjelman seurannasta vastaavan toimihenkilön riippumattomuus.
7. Ohjelman seurannasta vastaavan toimihenkilön on raportoitava sääntelyviranomaiselle säännöllisesti joko suullisesti tai kirjallisesti ja sillä on oltava oikeus antaa säännöllisesti raportteja joko suullisesti tai kirjallisesti siirtoverkonhaltijan valvontaelimelle.

8. Ohjelman seurannasta vastaava toimihenkilö voi osallistua kaikkiin siirtoverkonhaltijan hallinnon tai hallintoelinten kokouksiin sekä valvontaelimen kokouksiin ja yleiskokoukseen. Ohjelman seurannasta vastaavan toimihenkilön on osallistuttava kaikkiin kokouksiin, joissa käsitellään seuraavia asioita:
- a) asetuksessa (EY) N:o .../...^{*} määritellyt verkkoon pääsyä koskevat edellytykset ennen kaikkea tariffien, kolmannen osapuolen verkkoon pääsyyn liittyvien palvelujen, kapasiteetin jaon ja ylikuormituksen hallinnan, avoimuuden, tasapainottamisen ja jälkimarkkinoiden osalta;
  - b) siirtoverkon käyttöä, ylläpitoa ja kehittämistä koskevat hankkeet, mukaan lukien investoinnit uusiin liikenneyhteyksiin, kapasiteetin lisäämiseen ja nykyisen kapasiteetin optimoimiseen;
  - c) siirtoverkon käyttämiseksi tarvittavat energian ostot ja myynnit.
9. Ohjelman seurannasta vastaavan toimihenkilön on valvottava, että siirtoverkonhaltija noudattaa 16 artiklan säännöksiä.
10. Ohjelman seurannasta vastaavalla toimihenkilöllä on oltava pääsy kaikkiin asiaa koskeviin tietoihin ja siirtoverkonhaltijan toimistoihin ja kaikkiin tehtäviensä hoitamiseksi tarvittaviin tietoihin.

---

* EUVL: Pyydetään lisäämään asetuksen numero asiakirjasta 14548/08.

11. Sääntelyviranomaisen antaman etukäteishyväksynnän jälkeen valvontaelin voi erottaa ohjelman seurannasta vastaavan toimihenkilön.
12. Ohjelman seurannasta vastaavalla toimihenkilöllä on oltava pääsy siirtoverkonhaltijan toimistotiloihin ilman ennakoilmoitusta.

22 artikla

Verkon kehittäminen ja toimivalta tehdä investointipäätöksiä

1. Sen jälkeen, kun siirtoverkonhaltija on kuullut kaikkia asianomaisia sidosryhmiä, sen on toimitettava joka vuosi sääntelyviranomaiselle kymmenvuotinen verkon kehittämissuunnitelma, joka perustuu nykyisiin ja ennakoituihin toimituksiin ja kysyntään. Suunnitelmaan on sisällyttävä tehokkaita toimenpiteitä, joilla varmistetaan verkon suorituskyvyn riittävyys ja toimitusvarmuus.
2. Kymmenvuotisessa verkon kehittämissuunnitelmassa on erityisesti:
  - a) ilmoitettava markkinaosapuolille ne pääasialliset siirtoinfrastruktuurit, joita on rakennettava tai parannettava seuraavien kymmenen vuoden aikana,
  - b) mainittava kaikki jo päätetyt investoinnit ja uudet investoinnit, jotka on tehtävä seuraavien kolmen vuoden aikana, ja
  - c) vahvistettava määräaika kaikille investointihankkeille.

3. Siirtoverkonhaltijan on kymmenvuotista verkon kehittämissuunnitelmaa laatiessaan tehtävä kohtuullisia oletuksia tuotannon, toimitusten ja kulutuksen sekä muiden maiden kanssa käytävän kaupan kehityksestä ottaen huomioon alueellisia ja yhteisön laajuisia verkkoja sekä varastointia ja nesteytetyn maakaasun jälleenhöyrystämislaitteistoja koskevat investointisuunnitelmat.
4. Sääntelyviranomaisen on kuultava kaikkia tosiasiallisia tai mahdollisia verkonkäyttäjiä kymmenvuotisesta verkon kehittämissuunnitelmasta julkisella ja avoimella tavalla. Henkilöitä tai yrityksiä, jotka väittävät olevansa mahdollisia käyttäjiä, voidaan pyytää perustelevaan väitteensä. Sääntelyviranomaisen on julkaistava kuulemisprosessin tulokset erityisesti mahdollisten investointitarpeiden osalta.
5. Sääntelyviranomaisen on tarkasteltava, kattaako kymmenvuotinen verkon kehittämissuunnitelma kaikki kuulemisprosessissa esille tulleet investointitarpeet ja onko se johdonmukainen asetuksen (EY) N:o .../...^{*} 8 artiklan 3 kohdan b alakohdassa tarkoitetun ei-sitovan yhteisön laajuisen kymmenvuotisen verkon kehittämissuunnitelman kanssa. Jos suunnitelman johdonmukaisuutta ei-sitovan yhteisön laajuisen kymmenvuotisen verkon kehittämissuunnitelman kanssa epäillään, sääntelyviranomaisen on neuvoteltava viraston kanssa. Sääntelyviranomaisen voi vaatia siirtoverkonhaltijaa muuttamaan suunnitelmaansa.

---

* EUVL: Pyydetään lisäämään asetuksen numero asiakirjasta 14548/08.

6. Sääntelyviranomaisen on seurattava ja arvioitava kymmenvuotisen verkon kehittämissuunnitelman täytäntöönpanoa.
7. Jos kyseessä ei ole ylivoimainen este ja siirtoverkonhaltija ei tee investointia, joka kymmenvuotisen verkon kehittämissuunnitelman mukaan olisi pitänyt tehdä seuraavien kolmen vuoden kuluessa, jäsenvaltioiden on varmistettava, että sääntelyviranomainen on velvollinen toteuttamaan ainakin yhden seuraavista toimenpiteistä sen varmistamiseksi, että kyseessä oleva investointi tehdään, jos tällä investoinnilla on vielä merkitystä viimeisimmän kymmenvuotisen verkon kehittämissuunnitelman perusteella:
  - a) siirtoverkonhaltija velvoitetaan tekemään kyseessä olevat investoinnit,
  - b) kaikille investoijille avoin tarjouskilpailu järjestetään kyseessä olevasta investoinnista, tai
  - c) siirtoverkonhaltija velvoitetaan hyväksymään pääoman korotus tarvittavien investointien rahoittamiseksi ja sallimaan riippumattomien investoijien osallistuminen pääoman merkitsemiseen.

Jos sääntelyviranomaisen on käyttänyt ensimmäisen alakohdan b alakohdan mukaista toimivaltaansa, se voi velvoittaa siirtoverkonhaltijan hyväksymään yhden tai useita seuraavista:

- a) jonkin kolmannen osapuolen suorittama rahoitus,
- b) jonkin kolmannen osapuolen suorittama rakentaminen,
- c) asianomaisten uusien varojen hankkiminen,
- d) asianomaisten uusien varojen käyttäminen.

Siirtoverkonhaltijan on annettava investoijille kaikki investoinnin tekemiseksi tarvittavat tiedot, liitettävä uusia kohteita siirtoverkkoon ja yleisesti pyrittävä helpottamaan investointihankkeen täytäntöönpanoa parhaalla mahdollisella tavalla.

Asiaankuuluville rahoitusjärjestelyille on saatava sääntelyviranomaisen hyväksyntä.

8. Jos sääntelyviranomaisen on käyttänyt 7 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaista toimivaltaansa, asiaankuuluvan tariffisääntelyn on katettava kyseessä olevien investointien kustannukset.

23 artikla

Varastojen, nesteytetyn maakaasun jälleenhöyrystämislaitteistojen ja teollisuusasiakkaiden liittämistä siirtoverkkoon koskevat päätöksentekovaltuudet

1. Siirtoverkonhaltijan on laadittava ja julkaistava avoimet ja tehokkaat menettelyt ja tariffit varastojen, nesteytetyn maakaasun jälleenhöyrystämislaitteistojen ja teollisuusasiakkaiden liittämiseksi verkkoon syrjimättömällä tavalla. Menettelyt edellyttävät sääntelyviranomaisen hyväksyntää.
2. Siirtoverkonhaltija ei saa kieltäytyä hyväksymästä uusien varastojen, nesteytetyn maakaasun jälleenhöyrystämislaitteistojen tai teollisuusasiakkaiden liittämistä siirtoverkkoon vetoamalla käytettävissä olevassa verkkokapasiteetissa myöhemmin mahdollisesti ilmeneviin rajoituksiin tai verkkokapasiteetin välttämättömään lisäämiseen liittyviin lisäkustannuksiin. Siirtoverkonhaltijan on varmistettava uudelle liitännälle riittävä syöttö- ja ottokapasiteetti.

V LUKU

Jakelu ja toimitus

24 artikla

Jakeluverkonhaltijoiden nimeäminen

Jäsenvaltioiden on nimettävä tai vaadittava jakeluverkon omistavia tai niistä vastuussa olevia yrityksiä nimeämään jäsenvaltioiden määrittelemäksi ajaksi tehokkuuden ja taloudellisen tasapainon huomioon ottaen yksi tai useampi jakeluverkonhaltija. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kyseiset verkonhaltijat toimivat 25, 26 ja 27 artiklan mukaisesti.

25 artikla

Jakeluverkonhaltijoiden tehtävät

1. Kunkin jakeluverkonhaltijan on käytettävä, ylläpidettävä ja kehitettävä taloudellisten edellytysten mukaisesti turvallista, luotettavaa ja tehokasta verkkoa ottaen ympäristö asianmukaisesti huomioon.
2. Jakeluverkonhaltija ei saa missään tapauksessa harjoittaa syrjintää verkon käyttäjien tai käyttäjäryhmien välillä eikä varsinkaan siihen omistussuhteessa olevia yrityksiä suosivalla tavalla.
3. Kunkin jakeluverkonhaltijan on toimitettava mille tahansa toiselle jakeluverkonhaltijalle, siirtoverkonhaltijalle sekä nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteiston ja/tai varastointilaitteiston haltijalle tarpeelliset tiedot sen varmistamiseksi, että maakaasun siirto ja varastointi voi tapahtua yhteenliitetyn verkon varman ja tehokkaan käytön kanssa yhteensopivalla tavalla.

4. Kunkin jakeluverkonhaltijan on toimitettava verkon käyttäjille tiedot, joita nämä tarvitsevat päästäkseen tehokkaasti verkkoon.
5. Jos jakeluverkonhaltija on vastuussa jakeluverkon tasapainottamisesta, sen tätä varten vahvistamien sääntöjen on oltava tasapuolisia, avoimia ja syrjimättömiä ja niihin on sisällyttävä säännöt verkon käyttäjiltä energian tasepoikkeamista veloitettavista maksuista. Jakeluverkonhaltijoiden näiden palvelujen tarjontaan soveltamat ehdot ja edellytykset, säännöt ja tariffit mukaan luettuina, on vahvistettava syrjimättömällä ja kustannuksia vastaavalla tavalla 40 artiklan 6 kohdan mukaista menetelmää noudattaen, ja ne on julkaistava.

26 artikla

Jakeluverkonhaltijoiden eriyttäminen

1. Jos jakeluverkonhaltija kuuluu vertikaalisesti integroituneeseen yritykseen, sen on oltava riippumaton muista jakeluverkkoon liittymättömistä toiminnoista ainakin oikeudellisen muotonsa, organisaationsa ja päätöksentekonsa osalta. Nämä säännöt eivät velvoita erottamaan jakeluverkon voimavarojen omistajuutta vertikaalisesti integroituneesta yrityksestä.

2. Edellä 1 kohdassa asetettujen vaatimusten lisäksi jakeluverkonhaltijan, joka kuuluu vertikaalisesti integroituneeseen yritykseen, on oltava organisaationsa ja päätöksentekonsa osalta riippumaton muusta jakeluverkkoon liittymättömästä toiminnasta. Tämän saavuttamiseksi on sovellettava seuraavia vähimmäisvaatimuksia:
- a) jakeluverkonhaltijan hallinnosta vastaavat henkilöt eivät saa osallistua sellaisen integroituneen maakaasualan yrityksen yritysraakenteisiin, joka vastaa suoraan tai välillisesti maakaasun tuotantoon, siirtoon tai toimittamiseen liittyvästä päivittäisestä toiminnasta.
  - b) asianmukaiset toimenpiteet on toteutettava sen varmistamiseksi, että jakeluverkonhaltijan hallinnosta vastaavien henkilöiden ammatilliset edut otetaan huomioon tavalla, joka varmistaa sen, että he voivat toimia riippumattomasti.

- c) jakeluverkonhaltijalla on oltava verkon käyttöön, ylläpitoon tai kehittämiseen tarvittavien voimavarojen osalta tosiasiallinen päätöksenteko-oikeus, joka on riippumaton integroituneesta maakaasualan yrityksestä. Jakeluverkonhaltijalla on oltava käytössään näiden tehtävien hoitamiseksi tarvittavat voimavarat, myös henkilöstövoimavarat sekä tekniset, taloudelliset ja fyysiset voimavarat. Tämä ei saisi estää asianmukaisten koordinoituneiden mekanismien käyttöä sen varmistamiseksi, että emoyhtiön taloudelliset ja hallinnolliset valvontaoikeudet suojataan tytäryhtiöstä saatavan pääoman tuoton osalta, jota säännellään epäsuorasti 40 artiklan 6 kohdan mukaisesti. Erityisesti tämä antaa emoyhtiölle mahdollisuuden hyväksyä jakeluverkonhaltijan vuosittaisen rahoitussuunnitelman tai vastaavan välineen ja asettaa yleiset rajat tytäryhtiönsä velkaantumistasolle. Emoyhtiöllä ei ole oikeutta antaa ohjeita, jotka koskevat päivittäisiä toimintoja tai jakelulinjojen rakentamiseen tai niiden laadun parantamiseen liittyviä yksittäisiä päätöksiä, jotka eivät ylitä hyväksytyin rahoitussuunnitelman tai vastaavan välineen ehtoja; ja

- d) jakeluverkonhaltijan on laadittava sääntöjen noudattamista koskeva ohjelma, jossa esitetään toimenpiteet sen varmistamiseksi, ettei syrjintää esiinny, ja varmistettava ohjelman noudattamisen asianmukainen seuranta. Sääntöjen noudattamista koskevassa ohjelmassa on esitettävä työntekijöiden erityiset velvoitteet tämän tavoitteen saavuttamiseksi. Ohjelman noudattamisen seurannasta vastaavan henkilön tai elimen (ohjelman seurannasta vastaava toimihenkilö) on esitettävä toteutetuista toimenpiteistä 38 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulle sääntelyviranomaiselle vuosittain kertomus, joka on julkaistava. Ohjelman seurannasta vastaavan toimihenkilön on oltava täysin riippumaton, ja hänen on tehtäviensä suorittamiseksi voitava saada käyttöönsä kaikki tarpeelliset tiedot jakeluverkonhaltijasta ja kaikilta sidosyrityksiltä.
3. Jos jakeluverkonhaltija kuuluu vertikaalisesti integroituneeseen yritykseen, jäsenvaltioiden on varmistettava, että jakeluverkonhaltijan toimintaa valvotaan, jotta se ei voi hyötyä vertikaalisesta integroitumisestaan kilpailun vääristämiseksi. Vertikaalisesti integroituneet jakeluverkonhaltijat eivät etenäkään viestinnässään ja tuotemerkeissään saa aiheuttaa epäselvyyttä siitä, että vertikaalisesti integroituneen yrityksen toimituksista huolehtiva liiketoimintahaara on erillinen yksikkö.

4. Jäsenvaltiot voivat päättää, ettei 1, 2 ja 3 kohtaa sovelleta sellaisiin integroituneisiin maakaasualan yrityksiin, joilla on alle 100 000 verkkoon liitettyä asiakasta.

27 artikla

Jakeluverkonhaltijoiden salassapitovelvollisuus

1. Kunkin jakeluverkonhaltijan on pidettävä liiketoiminnan harjoittamisen yhteydessä saadut kaupallisesti arkaluonteiset tiedot luottamuksellisina ja estettävä omaa toimintaansa koskevien, mahdollisesti kaupallista etua tuottavien tietojen luovuttaminen syrjivällä tavalla, sanotun kuitenkin rajoittamatta 29 artiklan soveltamista tai muun lakiin perustuvan tietojen luovutusvelvollisuuden täyttämistä.
2. Jakeluverkonhaltijat eivät saa niihin omistussuhteessa olevien yritysten maakaasun myynnin tai oston yhteydessä käyttää väärin kaupallisesti arkaluonteisia tietoja, joita ne ovat saaneet kolmansilta osapuolilta verkkoon pääsyä järjestettäessä tai siitä neuvoteltaessa.

28 artikla

Yhdistetty siirto- ja jakeluverkonhaltija

Edellä oleva 26 artiklan 1 kohta ei estä yhdistetyn siirtoverkon, nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteiston, varastointilaitteiston ja jakeluverkon haltijan toimintaa edellyttäen, että tämä verkonhaltija noudattaa 9 artiklan 1 kohtaa tai 14 ja 15 artiklaa tai IV lukua tai kuuluu 48 artiklan 6 kohdan soveltamisalaan.

VI LUKU

Eriyttäminen ja kirjanpidon avoimuus

29 artikla

Oikeus tutustua kirjanpitoon

1. Jäsenvaltioilla tai niiden nimeämillä toimivaltaisilla viranomaisilla, myös 38 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuilla sääntelyviranomaisilla ja 33 artiklan 3 kohdassa tarkoitetuilla riitojenratkaisuviranomaisilla, on oltava tehtäviensä hoitamisen niin edellyttäessä oikeus tutustua maakaasualan yritysten kirjanpitoon 30 artiklan mukaisesti.
2. Jäsenvaltioiden ja nimettyjen toimivaltaisten viranomaisten, 38 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen sääntelyviranomaisten sekä riitojenratkaisuviranomaisten mukaan lukien, on pidettävä kaupallisesti arkaluonteiset tiedot luottamuksellisina. Jäsenvaltiot voivat edellyttää tällaisten tietojen paljastamista, jos se on tarpeen toimivaltaisten viranomaisten tehtävien hoitamisen kannalta.

30 artikla
Kirjanpidon eriyttäminen

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että maakaasualan yritysten kirjanpito hoidetaan tämän artiklan 2–5 kohdan mukaisesti. Jos maakaasualan yritykset voivat poiketa tästä säännöksestä tämän direktiivin 48 artiklan 2 ja 4 kohdan perusteella, niiden on pidettävä ainakin sisäistä kirjanpitoaan tämän artiklan säännösten mukaisesti.

2. Maakaasualan yritysten on niiden omistusrakenteesta tai oikeudellisesta muodosta riippumatta laadittava tilinpäätöksensä, annettava tilinsä tarkastettaviksi ja julkaistava tilinpäätöksensä yhtiömuodoltaan tietynlaisten yhtiöiden tilinpäätöksistä perustamissopimuksen 44 artiklan 2 kohdan g alakohdan* nojalla 25 päivänä heinäkuuta 1978 annetun neljännen neuvoston direktiivin 78/660/ETY¹ perusteella annetun osakeyhtiöiden tilinpäätöksiä koskevan kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

Yritysten, joilla ei lain mukaan ole veloitetta julkaista tilinpäätöstään, on pidettävä pääkonttorissaan yleisön saatavilla jäljennös tilinpäätöksestään.

---

* Direktiivin 78/660/EY nimi on mukautettu Euroopan yhteisön perustamissopimuksen artikloiden uudelleen numeroinnin, jota Amsterdamin sopimuksen 12 artikla edellyttää, ottamiseksi huomioon; alkuperäinen viittaus oli 54 artiklan 3 kohdan g alakohtaan

¹ EYVL L 222, 14.8.1978, s. 11.

3. Syrjinnän, ristisubvention ja kilpailun vääristymisen välttämiseksi maakaasualan yritysten on sisäisessä kirjanpidossaan pidettävä erillistä kirjanpitoa kustakin maakaasun siirtoon, jakeluun, nesteytetyn maakaasun käsittelyyn sekä varastointiin liittyvästä toiminnosta siten kuin niitä vaadittaisiin tekemään, jos erilliset yritykset harjoittaisivat kyseisiä toimintoja. Niiden on myös laadittava tilinpäätös, joka voi olla konsolidoitu, kaasun siirtoon, jakeluun, nesteytetyn maakaasun käsittelyyn sekä varastointiin liittymättömistä muista toiminnoista. Niiden on pidettävä erillistä kirjanpitoa vaatimukset täyttävillä asiakkaille ja muille asiakkaille suoritettaviin toimituksiin liittyvistä toiminnoista 1 päivään heinäkuuta 2007 asti. Kirjanpidossa on eriteltävä siirtoverkon tai jakeluverkon omistamisesta saatava tuotto. Yritysten on tarvittaessa laadittava konsolidoitu tilinpäätös muista kuin kaasualaan kuuluvista toiminnoista. Sisäisessä kirjanpidossa on laadittava erillinen tase ja tuloslaskelma kustakin liiketoiminnasta.
4. Edellä 2 kohdassa tarkoitettussa tilintarkastuksessa on varmistettava erityisesti, että noudatetaan 3 kohdassa tarkoitettua velvoitetta välttää syrjintää ja ristiinsubventiota.
5. Yritysten on eriteltävä sisäisessä kirjanpidossaan varojen ja velkojen sekä menojen ja tulojen jakautumista sekä poistoja koskevat säännöt, joita ne noudattavat 3 kohdassa tarkoitettua eriytettyä kirjanpitoa laatiessaan, tämän kuitenkin rajoittamatta kansallisten kirjanpitosääntöjen soveltamista. Kyseisiä sisäisiä sääntöjä saa muuttaa ainoastaan poikkeustapauksissa. Tällaiset muutokset on ilmoitettava ja asianmukaisesti perusteltava.

6. Tilinpäätöksen liitetiedoissa on ilmoitettava kaikki tärkeät liiketoimet, jotka on suoritettu omistussuhteessa olevien yritysten kanssa.

VII LUKU

Verkkoon pääsyn järjestäminen

31 artikla

Kolmannen osapuolen pääsy verkkoon

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kolmansien osapuolten siirto- ja jakeluverkkoihin ja nesteytetyn maakaasun käsittelylaitoksiin pääsyä varten luodaan julkaistuihin tariffeihin perustuva järjestelmä, jota voidaan soveltaa kaikkiin vaatimukset täyttäviin asiakkaisiin, maakaasun toimittajat mukaan lukien, ja jota sovelletaan puolueettomasti ja syrjimättömästi verkon käyttäjien välillä. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että 38 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu sääntelyviranomaisen hyväksyy nämä tariffit tai niiden laskentamenetelmät 40 artiklan mukaisesti ennen niiden voimaantuloa ja että tariffit ja, jos ainoastaan menetelmät hyväksytään, menetelmät julkaistaan ennen niiden voimaantuloa.
2. Toimintojensa toteuttamiseksi, rajojen yli tapahtuvaan siirtoon liittyvät toiminnot mukaan lukien, siirtoverkonhaltijoilla on tarvittaessa oltava pääsy muiden siirtoverkonhaltijoiden verkkoon.

3. Tämän direktiivin säännökset eivät estä pitkäaikaisten sopimusten tekemistä, kunhan ne ovat yhteisön kilpailusääntöjen mukaisia.

32 artikla

Varastojen käyttöoikeus

1. Järjestääkseen varastojen ja putkilinjavarastoinnin käyttöoikeuden silloin kun se on teknisesti ja/tai taloudellisesti tarpeellista tehokkaan verkkoon pääsyn tarjoamiseksi asiakkaille suuntautuvia toimituksia varten sekä järjestääkseen lisäpalvelujen käyttöoikeuden jäsenvaltiot voivat valita jommankumman tai molemmat 3 ja 4 kohdassa tarkoitetuista menettelyistä. Näitä menettelyjä sovelletaan tasapuolisten, avointen ja syrjimättömien perusteiden mukaisesti. Jäsenvaltioiden on määriteltävä ja julkaistava perusteet, joiden mukaisesti voidaan määrittää, onko oikeus käyttää varastoja ja putkilinjavarastointia teknisesti ja/tai taloudellisesti tarpeellista tehokkaan verkkoon pääsyn tarjoamiseksi asiakkaille suuntautuvia toimituksia varten. Jäsenvaltioiden on julkaistava tai velvoitettava varastointilaitteiston tai siirtoverkon haltijat julkaisemaan tiedot siitä, mitä varastoja tai varastojen osia ja mitä mahdollisuuksia putkilinjavarastointiin tarjotaan käytettäväksi 3 ja 4 kohdassa tarkoitettujen eri menettelyjen mukaisesti.

2. Edellä olevan 1 kohdan säännökset eivät koske nesteytetyn maakaasun käsittelylaitoksiin liittyviä lisäpalveluja ja tilapäistä varastointia, joita tarvitaan kaasuttamista varten ja kaasun toimittamiseksi sen jälkeen siirtoverkkoon.
3. Jos kyseessä on neuvotteluihin perustuva verkkoon pääsy, jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet, jotta yhteenliitetyn verkon alueella tai sen ulkopuolella olevat maakaasualan yritykset ja vaatimukset täyttävät asiakkaat voivat neuvotella varastojen ja putkilinjavarastoinnin käyttöoikeudesta silloin, kun se on teknisesti ja/tai taloudellisesti tarpeellista tehokkaan verkkoon pääsytarjoamiseksi sekä muiden lisäpalvelujen käyttöoikeuden järjestämiseksi. Osapuolet on velvoitettava neuvottelemaan varastojen, putkilinjavarastoinnin ja muiden lisäpalvelujen käyttöoikeudesta vilpittömässä mielessä.

Varastojen, putkilinjavarastoinnin ja muiden lisäpalvelujen käyttöoikeutta koskevista sopimuksista on neuvoteltava asianomaisen varastointilaitteiston haltijan tai maakaasualan yritysten kanssa. Jäsenvaltioiden on vaadittava varastointilaitteiston haltijoita ja maakaasualan yrityksiä julkaisemaan varastojen, putkilinjavarastoinnin ja muiden lisäpalvelujen käyttöä koskevat tärkeimmät kaupalliset toimitusehtonsa ... päivään ...kuuta ... * mennessä ja sen jälkeen vuosittain.

---

* EUVL: Pyydetään lisäämään päivämäärä, joka on kuusi kuukautta direktiivin 2003/55/EY33 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun saattamista osaksi kansallista lainsäädäntöä koskevan määräajan jälkeen.

4. Jos kyseessä on säännelty käyttöoikeusmenettely, jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet, jotta yhteenliitetyn verkon alueella tai sen ulkopuolella olevat maakaasualan yritykset ja vaatimukset täyttävät asiakkaat saavat oikeuden käyttää varastoja, putkilinjavarastointia ja muita lisäpalveluja kyseisten varastojen ja putkilinjavarastoinnin käyttöä koskevien julkaistujen tariffien ja/tai muiden ehtojen ja velvoitteiden perusteella silloin, kun ne ovat teknisesti ja/tai taloudellisesti tarpeellisia tehokkaan verkkoon pääsyn tarjoamiseksi ja muiden lisäpalvelujen käytön järjestämiseksi. Käyttöoikeus voidaan antaa vaatimukset täyttävälle asiakkaille siten, että niille annetaan mahdollisuus tehdä toimitussopimuksia sellaisten kilpailevien maakaasualan yritysten kanssa, jotka eivät ole verkon omistajia ja/tai verkonhaltijoita tai tällaiseen yritykseen omistussuhteessa olevia yrityksiä.

33 artikla

Tuotantovaiheen putkistojen käyttöoikeus

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että maakaasualan yritykset ja vaatimukset täyttävät asiakkaat voivat tämän artiklan mukaisesti sijainnistaan riippumatta päästä käyttämään tuotantovaiheen putkistoja ja laitoksia, jotka tarjoavat putkistojen käytön edellyttämiä teknisiä palveluja, lukuun ottamatta niitä kyseisten putkistojen osia ja laitoksia, joita käytetään paikallisessa tuotantotoiminnassa sillä kentällä, jossa kaasua tuotetaan. Näistä toimenpiteistä on ilmoitettava komissiolle 53 artiklan säännösten mukaisesti.

2. Jäsenvaltio päättää 1 kohdassa tarkoitetun käytön edellytyksistä asiaa koskevien oikeudellisten välineiden mukaisesti. Jäsenvaltioiden on pyrittävä oikeudenmukaiseen ja avoimeen pääsyyn, kilpailulle avointen maakaasumarkkinoiden aikaansaamiseen ja määräävän aseman väärinkäytön välttämiseen ottaen huomioon toimitusvarmuuden ja toimitusten säännöllisyyden, käyttövalmiin tai helposti käyttöön saatavan kapasiteetin sekä ympäristön suojelun. Seuraavat seikat voidaan ottaa huomioon:
- a) tarve evätä käyttöoikeus, jos tekniset eritelmät eivät ole yhteensopivia eikä ongelmaa voida kohtuudella ratkaista,
  - b) tarve välttää vaikeudet, joita ei voida kohtuullisesti poistaa ja jotka saattaisivat vaarantaa hiilivetyjen nykyisen ja suunnitellun tulevan tuotannon tehokkuuden, mukaan lukien niillä kentillä, joiden taloudellinen kannattavuus on heikko,
  - c) tarve ottaa huomioon tuotantovaiheen putkistojen omistajan tai niiden hoitajan kaasun siirtoa ja jalostusta koskevat asianmukaisesti perustellut kohtuulliset tarpeet sekä kaikkien muiden tuotantovaiheen putkistojen tai niihin liittyvien jalostus- tai käsittelylaitosten käyttäjien edut, joihin tämä voi vaikuttaa, sekä

- d) tarve soveltaa jäsenvaltion lakeja ja hallinnollisia menettelyjä yhteisön oikeuden mukaisesti myönnettäessä lupia tuotantoon ja tuotantovaiheen kehitykseen.
3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että niillä on riitojen ratkaisemiseen soveltuvat menettelyt, mukaan lukien osapuolista riippumaton viranomainen, jolla on käytettävissään kaikki asiaa koskevat tiedot tuotantovaiheen putkistojen käyttöä koskevien riitojen ratkaisemiseksi viipymättä, ottaen huomioon 2 kohdassa esitetyt perusteet ja kyseisten putkistojen käyttöä koskevissa neuvotteluissa mahdollisesti mukana olevien osapuolten lukumäärän.
4. Rajojen yli ulottuvat riitatapaukset ratkaistaan sen jäsenvaltion riitojenratkaisumenettelyn mukaisesti, jonka lainkäyttövaltaan kuuluvat ne tuotantovaiheen putkistot, joihin pääsy on eväTTY. Jos rajojen yli ulottuvassa riitatapauksessa riidanalainen putkisto ulottuu useamman kuin yhden jäsenvaltion alueelle, asianomaiset jäsenvaltiot neuvottelevat keskenään varmistaakseen, että tämän direktiivin säännöksiä sovelletaan johdonmukaisesti.

34 artikla

Pääsyn epääminen

1. Maakaasualan yritykset voivat evätä verkkoon pääsyn kapasiteetin puutteen vuoksi tai sen vuoksi, että verkkoon pääsy estäisi niitä täyttämästä 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja, niille määrättyjä julkisen palvelun velvoitteita, taikka ota tai maksa -sopimukseen liittyvien vakavien taloudellisten tai rahoitusvaikeuksien vuoksi, ottaen huomioon 47 artiklassa säädetyt perusteet ja menettelyt sekä jäsenvaltion kyseisen artiklan 1 kohdan mukaisesti valitseman vaihtoehdon. Epäämisen syyt on aina perusteltava asianmukaisesti.
2. Jäsenvaltiot voivat toteuttaa tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että kapasiteetin puutteen tai liittymän puuttumisen vuoksi verkkoon pääsyn epäävä maakaasualan yritys tekee tarpeelliset parannukset niiltä osin kuin se on taloudellista tai silloin kun mahdollinen asiakas on valmis maksamaan niistä. Jos jäsenvaltio soveltaa 4 artiklan 4 kohdan säännöksiä, jäsenvaltion on toteutettava kyseiset toimenpiteet.

35 artikla
Uusi infrastruktuuri

1. Merkittävät uudet kaasuinfrastruktuurit eli yhdysputket, nesteytetyn maakaasun käsittelylaitokset ja varastot voidaan pyynnöstä vapauttaa rajoitetuksi ajaksi 9, 31, 32 ja 33 artiklan ja 40 artiklan 6, 7 ja 8 kohdan säännösten soveltamisesta seuraavin edellytyksin:
  - a) sijoituksen on lisättävä kilpailua kaasuntoimitusten alalla ja parannettava toimitusvarmuutta;
  - b) sijoitukseen liittyvän riskin on oltava niin suuri, että sijoitus ei toteutuisi, jollei vapautusta myönnettäisi;
  - c) infrastruktuurin omistajan on oltava luonnollinen tai oikeushenkilö, joka on ainakin oikeudellisen muotonsa osalta erillinen niistä verkonhaltijoista, joiden verkkoon infrastruktuuria rakennetaan;
  - d) kustannukset on perittävä kyseisen infrastruktuurin käyttäjiltä;
  - e) vapautus ei saa haitata kilpailua, maakaasun sisämarkkinoiden tehokasta toimintaa eikä sen säännellyn verkon tehokasta toimintaa, johon infrastruktuuri on liitetty.

2. Edellä olevaa 1 kohtaa sovelletaan myös silloin, kun olemassa olevan infrastruktuurin kapasiteettia kasvatetaan merkittävästi tai infrastruktuuria muutetaan uusien kaasuntoimituslähteiden kehittämiseksi.
3. Jäljempänä VIII luvussa tarkoitettu sääntelyviranomainen voi tapauskohtaisesti päättää 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen vapautusten myöntämisestä.
4. Jos kyseessä oleva infrastruktuuri sijaitsee useamman kuin yhden jäsenvaltion alueella, tässä artiklassa asianomaisen jäsenvaltion sääntelyviranomaisille asetetut tehtävät suorittaa virasto. Tätä sovelletaan kuitenkin vain
  - a) jos asianomaiset sääntelyviranomaiset eivät ole päässeet sopimukseen kuuden kuukauden kuluessa siitä päivästä, kun vapautusta koskeva hakemus jätettiin näistä sääntelyviranomaisista viimeisen käsiteltäväksi, tai
  - b) asianomaisten sääntelyviranomaisten yhteisestä pyynnöstä.

Asianomaiset sääntelyviranomaiset voivat yhdessä pyytää, että ensimmäisen alakohdan a alakohdassa tarkoitettua määräaikaa jatketaan enintään kuudella kuukaudella.

5. Vapautus voi koskea uuden infrastruktuurin tai olemassa olevan infrastruktuurin, jonka kapasiteettia on huomattavasti lisätty, koko kapasiteettia tai osaa siitä.

Päätettäessä myöntää vapautus on tapauskohtaisesti harkittava, onko tarpeen asettaa vapautuksen kesto ja uuden infrastruktuurin syrjimätöntä käyttöoikeutta koskevia edellytyksiä. Näistä edellytyksistä päätettäessä on erityisesti otettava huomioon rakennettava lisäkapasiteetti tai olemassa olevan kapasiteetin muutos, hankkeen aikaperspektiivi ja kansalliset olosuhteet.

Ennen vapautuksen myöntämistä sääntelyviranomaisen on päätettävä kapasiteetin hallintaa ja jakamista koskevista säännöistä ja menettelyistä. Säännöissä on vaadittava, että kaikkia infrastruktuurin mahdollisia käyttäjiä pyydetään ilmoittamaan kiinnostuksensa kapasiteetin hankintaan ennen kuin uuden infrastruktuurin kapasiteetti, omaan käyttöön tarkoitettu kapasiteetti mukaan luettuna, jaetaan. Sääntelyviranomaisen on vaadittava, että ylikuormituksen hallintaa koskeviin sääntöihin sisältyy velvollisuus tarjota käyttämätöntä kapasiteettia markkinoille ja että infrastruktuurin käyttäjillä on oikeus käydä hankkimallaan kapasiteetilla kauppaa jälkimarkkinoilla. Arvioidessaan 1 kohdan a, b ja e alakohdassa tarkoitettujen perusteiden täyttymistä sääntelyviranomaisen on otettava huomioon kapasiteetinjakomenettelyn tulokset.

Vapautusta koskeva päätös ja mahdolliset tämän kohdan neljännessä alakohdassa tarkoitetut edellytykset on perusteltava asianmukaisesti ja julkaistava;

6. Sen estämättä, mitä 3 kohdassa säädetään, jäsenvaltiot voivat edellyttää, että niiden sääntelyviranomaisen tai tapauksesta riippuen viraston on annettava lausunto vapautusta koskevasta pyynnöstä jäsenvaltion asianomaiselle elimelle muodollista päätöstä varten. Kyseinen lausunto on julkaistava yhdessä päätöksen kanssa.
7. Sääntelyviranomaisen on toimitettava komissiolle jäljennös jokaisesta vapautuspyynnöstä heti, kun pyyntö on vastaanotettu. Sääntelyviranomaisen on annettava päätös sekä kaikki päätöstä koskevat olennaiset tiedot viipymättä tiedoksi komissiolle. Tiedot voidaan toimittaa komissiolle kootusti niin, että komissio voi tehdä niiden pohjalta perustellun päätöksen. Tietoihin on sisällyttävä erityisesti seuraavat seikat:
  - a) yksityiskohtaiset perustelut, joiden nojalla sääntelyviranomaisen tai jäsenvaltio myönsi vapautuksen, mukaan lukien taloudelliset tiedot, joilla perusteltiin vapautuksen tarve;

- b) erittely vapautuksen myöntämisen vaikutuksista kilpailuun ja maakaasun sisämarkkinoiden tehokkaaseen toimintaan;
  - c) perustelut myönnetyn vapautuksen kestolle ja vapautuksen kohteena olevalle osuudelle kokonaiskapasiteetista;
  - d) yhdysputkia koskevien vapautusten osalta asianomaisten jäsenvaltioiden tai sääntelyviranomaisten välisen kuulemisen tulokset;
  - e) infrastruktuurin merkitys kaasuntoimitusten monipuolistamisessa.
8. Komissio voi tehdä kahden kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta päätöksen, jolla sääntelyviranomaista vaaditaan muuttamaan tai peruuttamaan vapautuksen myöntämistä koskeva päätös. Kahden kuukauden määräaika voidaan jatkaa kahden kuukauden lisämääräajalla, jos komissio pyytää lisätietoja. Tämä lisämääräaika alkaa kaikkien tietojen vastaanottamista seuraavasta päivästä. Myös alkuperäistä kahden kuukauden määräaika voidaan jatkaa sekä komission että sääntelyviranomaisen suostumuksella.

Jos pyydettyjä tietoja ei toimiteta pyynnössä asetetussa määräajassa, ilmoitus on katsottava peruutetuksi, ellei sitä ole ennen määräajan päättymistä joko jatkettu sekä komission että sääntelyviranomaisen suostumuksella tai sääntelyviranomainen ole asianmukaisesti perustellen ilmoittanut komissiolle, että se katsoo ilmoituksen olevan täydellinen.

Sääntelyviranomaisen on noudatettava vapautuspäätöksen muuttamista tai peruuttamista koskevaa komission päätöstä kuukauden kuluessa ja ilmoitettava tästä komissiolle.

Komissio pitää kaupallisesti arkaluonteiset tiedot luottamuksellisina.

Komission vapauttamispäätökselle antaman hyväksynnän voimassaolo päättyy kahden vuoden kuluttua päätöksen tekemisestä, jos infrastruktuurin rakentamista ei ole aloitettu, ja viiden vuoden kuluttua päätöksen tekemisestä, jos infrastruktuuria ei ole otettu käyttöön.

9. Komissio voi antaa suuntaviivoja tämän artiklan 1 kohdassa säädettyjen edellytysten soveltamisesta ja tämän artiklan 3, 5, 7 ja 8 kohdan soveltamiseksi noudatettavasta menettelystä. Kyseiset toimenpiteet, joiden tarkoituksena on muuttaa tämän direktiivin muita kuin keskeisiä osia täydentämällä sitä, hyväksytään 50 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua valvonnan käsittävää sääntelymenettelyä noudattaen.

36 artikla

Markkinoiden avaaminen ja vastavuoroisuus

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että vaatimukset täyttäviä asiakkaita ovat:
- a) 1 päivään heinäkuuta 2004 asti maakaasun sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä 22 päivänä kesäkuuta 1998 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/30/EY¹ 18 artiklassa tarkoitettut, vaatimukset täyttävät asiakkaat; jäsenvaltioiden on julkaistava vuosittain 31 päivään tammikuuta mennessä vaatimukset täyttävien asiakkaiden määrittelyperusteet;
  - b) 1 päivästä heinäkuuta 2004 alkaen kaikki muut kuin kotitalousasiakkaat;
  - c) 1 päivästä heinäkuuta 2007 alkaen kaikki asiakkaat.

---

¹ EYVL L 204, 21.7.1998, s. 1.

2. Epätasapainon välttämiseksi kaasumarkkinoiden avautumisen yhteydessä:
- a) kaasuntoimitussopimuksia, jotka tehdään toisen jäsenvaltion verkkoon kuuluvan vaatimukset täyttävän asiakkaan kanssa, ei voida kieltää, jos tämän asiakkaan katsotaan olevan vaatimukset täyttävä asiakas molemmissa näistä verkoista, ja
  - b) siinä tapauksessa, että a alakohdassa tarkoitetuista liiketoimista kieltäydytään, koska asiakas katsotaan vaatimukset täyttäväksi asiakkaaksi vain toisessa näistä kahdesta verkosta, komissio voi jonkin näitä kahta verkkoa edustavan jäsenvaltion pyynnöstä ja ottaen huomioon markkinatilanteen ja yleisen edun velvoittaa liiketoimesta kieltäytyneen osapuolen suorittamaan pyydetyn toimituksen.

37 artikla

Erilliset linjat

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarpeelliset toimenpiteet, jotta:
- a) jäsenvaltion alueelle sijoittautuneilla maakaasualan yrityksillä on mahdollisuus toimittaa kaasua vaatimukset täyttävillä asiakkaille erillisen linjan välityksellä, ja
  - b) jokaisella vaatimukset täyttävällä asiakkaalla on jäsenvaltion alueella mahdollisuus saada maakaasutoimituksia maakaasualan yrityksiltä erillisen linjan välityksellä.

2. Silloin, kun erillisten linjojen rakentamiseen tai käyttöön vaaditaan lupa, (esimerkiksi toimilupa, lupa, suostumus tai hyväksyntä), jäsenvaltioiden tai niiden nimeämän toimivaltaisen viranomaisen on laadittava arviointiperusteet, joita käytetään myönnettäessä lupia erillisten linjojen rakentamiseen tai käyttöön niiden alueella. Näiden arviointiperusteiden on oltava tasapuoliset, avoimet ja syrjimättömät.
3. Jäsenvaltiot voivat määrätä, että luvan saaminen erillisen linjan rakentamiseen edellyttää joko verkkoon pääsyn epäämistä 34 artiklan nojalla tai riitojenratkaisumenettelyn aloittamista 40 artiklan mukaisesti.

VIII LUKU

Kansalliset sääntelyviranomaiset

38 artikla

Sääntelyviranomaisten nimeäminen ja riippumattomuus

1. Kunkin jäsenvaltion on nimettävä yksi kansallinen sääntelyviranomainen kansallisella tasolla.

2. Tämän artiklan 1 kohta ei estä nimeämästä muita sääntelyviranomaisia jäsenvaltioiden alueitasolla, edellyttäen että yhteisön tasolla on edustus- ja yhteydenpitotarkoituksia varten yksi korkean tason edustaja energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyöviraston sääntelyneuvostossa asetuksen (EY) N:o .../... * 13 artiklan 1 kohdan mukaisesti.
3. Poiketen siitä, mitä tämän artiklan 1 kohdassa säädetään, jäsenvaltio voi nimetä sääntelyviranomaisia pieniä verkkoja varten maantieteellisesti eristyksissä olevilla alueilla, joilla kulutus on vuonna 2008 alle kolme prosenttia sen jäsenvaltion kokonaiskulutuksesta, johon alue kuuluu. Tämä poikkeus ei estä nimittämästä yhtä korkean tason edustajaa yhteisön tasolla edustus- ja yhteydenpitotarkoituksia varten yhteistyöviraston sääntelyneuvostoon asetuksen (EY) .../... * 13 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

---

* EUVL: Pyydetään lisäämään asetuksen numero asiakirjasta 14541/08.

4. Jäsenvaltioiden on taattava sääntelyviranomaisen riippumattomuus ja varmistettava, että se käyttää toimivaltuuksiaan puolueettomasti ja avoimesti. Tätä varten jäsenvaltioiden on varmistettava, että sääntelyviranomainen on tässä direktiivissä ja siihen liittyvässä lainsäädännössä sille asetettuja viranomaistehtäviä suorittaessaan
- a) oikeudellisesti erillinen ja toiminnallisesti riippumaton kaikista muista julkisista ja yksityisistä elimistä
  - b) ja että sen henkilöstö ja johtohenkilöt
    - i) toimivat markkinoiden eduista riippumatta ja
    - ii) eivät viranomaistehtäviä suorittaessaan pyydä eivätkä ota suoria ohjeita miltään hallitukselta tai muulta julkiselta tai yksityiseltä elimeltä. Tämä vaatimus ei rajoita tarvittaessa tiivistä yhteistyötä muiden asiaankuuluvien kansallisten viranomaisten kanssa eikä hallituksen julkaisemien sellaisten yleisten poliittisten suuntaviivojen noudattamista, jotka eivät liity 40 artiklan mukaiseen sääntelyyn.
5. Sääntelyviranomaisen riippumattomuuden suojelemiseksi jäsenvaltioiden on erityisesti varmistettava, että

- a) sääntelyviranomaisen voi tehdä itsenäisiä päätöksiä poliittisista elimistä riippumatta ja toteuttaa itsenäisesti talousarviota sekä että sillä on riittävät henkilöstö- ja taloudelliset voimavarat tehtäviensä suorittamiseksi;
- b) sääntelyviranomaisen ylimmät johtohenkilöt nimitetään vähintään viideksi vuodeksi ja heidät voidaan vapauttaa tehtävistään kesken toimikauden ainoastaan, jos he eivät enää täytä tässä artiklassa asetettuja vaatimuksia tai ovat syyllistyneet vakavaan rikkomukseen kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

39 artikla

Sääntelyviranomaisen yleistavoitteet

Tässä direktiivissä määriteltyjä viranomaistehtäviä suorittaessaan sääntelyviranomaisen on toteutettava kaikki kohtuulliset toimenpiteet seuraavien tavoitteiden edistämiseksi 40 artiklassa säädettyjen tehtäviensä ja toimivaltuksiensa puitteissa tarvittaessa tiiviissä yhteydenpidossa muiden asiaankuuluvien kansallisten viranomaisten kanssa ja tämän rajoittamatta näiden toimivaltaa:

- a) kilpailulle avointen, varmojen ja ympäristön kannalta kestävien maakaasun sisämarkkinoiden edistäminen yhteisön alueella ja markkinoiden tehokas avaaminen kaikille yhteisön asiakkaille ja toimittajille läheisessä yhteistyössä viraston, muiden maiden sääntelyviranomaisten ja komission kanssa;

- b) kilpailulle avointen ja moitteettomasti toimivien alueellisten markkinoiden kehittäminen yhteisön alueella a alakohdassa tarkoitetun tavoitteen saavuttamiseksi;
- c) jäsenvaltioiden välisen maakaasukaupan rajoitusten poistaminen, muun muassa sellaisen tarkoituksenmukaisen rajat ylittävän siirtokapasiteetin kehittäminen, jolla voidaan vastata kysyntään ja parantaa kansallisten markkinoiden yhdentymistä, mikä voi edistää maakaasuvirtoja kaikkialla yhteisössä;
- d) varmojen, luotettavien ja tehokkaiden sekä syrjimättömien verkkojen kehittämisen sekä verkon riittävyden edistäminen;
- e) uuden tuotantokapasiteetin verkkoon pääsyn helpottaminen erityisesti poistamalla uusien markkinoille tulijoiden markkinoille pääsyn mahdollisia esteitä;
- f) sen varmistaminen, että verkonhaltijoille ja verkonkäyttäjille tarjotaan sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä asianmukaisia kannustimia lisätä verkon suorituskykyä ja edistää markkinoiden yhdentymistä;
- g) kansallisten markkinoiden tehokkaan toiminnan varmistaminen sekä tehokkaan kilpailun ja kuluttajansuojan edistäminen;

- h) osallistuminen maakaasualan julkisen palvelun korkean tason takaamiseen sekä heikossa asemassa olevien asiakkaiden suojeluun ja tämän direktiivin liitteessä A määriteltyjen kuluttajansuojatoimenpiteiden tehokkuuden varmistamiseen.

40 artikla

Sääntelyviranomaisen tehtävät ja toimivaltuudet

1. Sääntelyviranomaisen tehtävänä on:
- a) varmistaa, että siirto- ja jakeluverkonhaltijat, ja tarvittaessa verkon omistajat, sekä kaikki maakaasualan yritykset noudattavat tästä direktiivistä ja muusta asiaa koskevasta yhteisön lainsäädännöstä johtuvia velvollisuuksiaan, myös rajat ylittävien kysymysten osalta;
  - b) tehdä rajat ylittävissä asioissa yhteistyötä kyseisten jäsenvaltioiden sääntelyviranomaisen tai sääntelyviranomaisten kanssa;
  - c) noudattaa kaikkia asiaan liittyviä oikeudellisesti sitovia viraston ja komission päätöksiä ja panna ne täytäntöön;

- d) antaa vuosittain kertomus toiminnastaan ja tehtäviensä suorittamisesta jäsenvaltioiden asiaankuuluville viranomaisille, virastolle ja komissiolle. Kertomuksessa on esitettävä toteutetut toimenpiteet ja saavutetut tulokset kunkin tässä artikkelissa luetellun tehtävän osalta;
- e) varmistaa, ettei siirtoon, jakeluun, varastointiin, nesteytetyn maakaasun käsittelyyn sekä toimitukseen liittyvien toimintojen välillä esiinny ristisubventioita;
- f) seurata siirtoverkonhaltijoiden investointisuunnitelmia ja esittää vuosikertomuksessaan arvio siitä, kuinka siirtoverkonhaltijoiden investointisuunnitelmat vastaavat asetuksen (EY) N:o .../... * 8 artiklan 3 kohdan b alakohdassa tarkoitettua oikeudellisesti sitomatonta yhteisön laajuista kymmenvuotista verkon kehittämissuunnitelmaa;
- g) seurata verkon varmuutta ja luotettavuutta koskevien sääntöjen noudattamista sekä seurata verkon palvelun laatua koskevia standardeja ja vaatimuksia;
- h) seurata avoimuuden tasoa ja varmistaa, että maakaasualan yritykset noudattavat avoimuutta koskevia velvollisuuksia;

---

* EUVL: Pyydetään lisäämään asetuksen numero asiakirjasta 14548/08.

- i) seurata, miten avoimia tukku- ja vähittäismyyntimarkkinat ovat ja missä määrin niillä esiintyy kilpailua; tähän kuuluvat maakaasupörssit, kotitalousasiakkaiden maksamat hinnat, toimittajaa vaihtaneiden asiakkaiden määrä, verkosta kytkettyjen asiakkaiden määrä ja kotitalousasiakkaiden tekemät valitukset, sekä mahdollisia kilpailun vääristymiä tai rajoituksia, mihin sisältyy kaikkien asiaa koskevien tietojen antaminen, sekä saattaa tarvittaessa tapaukset asiaankuuluvien kilpailuviranomaisten käsiteltäviksi;
- j) seurata aikaa, jonka siirto- ja jakeluverkonhaltijat käyttävät liitännöiden ja korjausten suorittamiseen;
- k) seurata ja arvioida varastojen, putkilinjavarastoinnin ja muiden lisäpalvelujen käyttöoikeuksien edellytyksiä kuten 32 artiklassa säädetään. Tähän tehtävään ei kuulu tariffien tarkistaminen, jos varaston käyttöä koskeva järjestelmä määritellään 32 artiklan 3 kohdan mukaisesti;
- l) julkaista vähintään vuosittain suosituksia 3 artiklan noudattamisesta toimitustariffeissa;
- m) varmistaa mahdollisuus saada asiakkaiden kulutustietoja, kuluttajatietojen yhdenmukaistetun muodon tarjoaminen kansallisella tasolla valinnaista käyttöä varten sekä mahdollisuus saada liitteessä A olevassa h kohdassa tarkoitettuja tietoja;

- n) seurata siirtoverkonhaltijoiden, jakeluverkonhaltijoiden, toimittajien ja asiakkaiden ja muiden markkinaosapuolten asemaa ja vastuita koskevien sääntöjen täytäntöönpanoa asetuksen (EY) N:o .../...^{*} mukaisesti;
- o) seurata niiden perusteiden asianmukaista soveltamista, joiden mukaisesti määritetään, kuuluuko varasto 32 artiklan 3 kohdan vai 4 kohdan soveltamisalaan; ja
- p) seurata 45 artiklassa tarkoitettujen suojatoimenpiteiden täytäntöönpanoa.

2. Kun jäsenvaltiossa on niin säädetty, muu viranomainen kuin sääntelyviranomainen voi hoitaa 1 kohdassa säädetyt seurantatehtävät. Tällöin tästä seurannasta saadut tiedot on saatettava sääntelyviranomaisen käyttöön niin pian kuin mahdollista.

Sääntelyviranomaisen on riippumattomuutensa säilyttäen ja parempaa sääntelyä koskevien periaatteiden mukaisesti 1 kohdassa säädetyjä tehtäviä suorittaessaan tarvittaessa kuultava siirtoverkonhaltijoita ja tehtävä tarvittaessa tiivistä yhteistyötä muiden asiaankuuluvien kansallisten viranomaisten kanssa, sanotun kuitenkin rajoittamatta niiden omia erityisiä toimivaltuuksia.

---

* EUVL: Pyydetään lisäämään asetuksen numero asiakirjasta 14541/08.

Sääntelyviranomaisen tai viraston tämän direktiivin mukaisesti antamat hyväksynät eivät estä sääntelyviranomaista käyttämästä asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa myöhemmin toimivaltuuksiaan tämän artiklan mukaisesti eivätkä rajoita muiden asiaan kuuluvien viranomaisten tai komission määräämiä seuraamuksia.

3. Jos 14 artiklan nojalla on nimetty riippumaton järjestelmävastaava, sääntelyviranomaisen on sille tämän artiklan 1 kohdassa asetettujen tehtävien lisäksi:
- a) seurattava, että siirtoverkon omistaja ja riippumaton järjestelmävastaava noudattavat tästä artiklasta johtuvia velvollisuuksiaan, ja määrättävä velvollisuuksien rikkomisesta seuraamuksia 4 kohdan d alakohdan mukaisesti;
  - b) seurattava riippumattoman verkonhaltijan ja siirtoverkon omistajan välisiä suhteita ja välistä tiedonvaihtoa sen varmistamiseksi, että riippumaton järjestelmävastaava noudattaa velvollisuuksiaan, ja erityisesti hyväksyttävä sopimukset ja toimittava riitojenratkaisuviranomaisena riippumattoman järjestelmävastaavan ja siirtoverkon omistajan välillä kaikissa valituksissa, joita kumpi tahansa osapuoli tekee 9 kohdan mukaisesti;

- c) hyväksyttävä ensimmäiseen kymmenvuotiseen verkon kehittämissuunnitelmaan sisältyvä investointisuunnitelma ja hyväksyttävä monivuotiset verkon kehittämissuunnitelmat, jotka riippumaton järjestelmävastaava esittää vuosittain, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 14 artiklan 2 kohdan c alakohdassa tarkoitettua menettelyn soveltamista;
  - d) varmistettava, että riippumattoman järjestelmävastaavan perimiin verkkoonpääsytariffeihin sisältyy siirtoverkon omistajalle tai omistajille maksettava riittävä korvaus verkko-omaisuuden käyttämisestä ja uusista investoinneista siihen, edellyttäen että ne on tehty taloudellisesti ja tehokkaasti; ja
  - e) voitava suorittaa tarkastuksia myös ennalta ilmoittamatta siirtoverkon omistajan ja riippumattoman järjestelmävastaavan toimitiloissa.
4. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että sääntelyviranomaisille annetaan toimivaltuudet, joiden nojalla ne voivat suorittaa 1, 3 ja 6 kohdassa tarkoitettua tehtävää tehokkaasti ja joutuisasti. Tätä varten sääntelyviranomaisella on oltava vähintään valtuudet:
- a) tehdä maakaasualan yrityksiä sitovia päätöksiä;

- b) tehdä maakaasumarkkinoiden toimintaa koskevia tutkimuksia ja päättää sekä määrätä tarvittavista ja oikeasuhteisista toimenpiteistä tosiasiallisen kilpailun edistämiseksi ja markkinoiden moitteettoman toiminnan varmistamiseksi. Lisäksi sääntelyviranomaisella on oltava tarvittaessa oikeus tehdä yhteistyötä kansallisen kilpailuviranomaisen tai komission kanssa kilpailulainsäädäntöön liittyvän tutkimuksen tekemisessä;
- c) pyytää maakaasualan yrityksiltä kaikkia sen tehtävien toteuttamisen kannalta merkityksellisiä tietoja;
- d) määrätä tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia seuraamuksia maakaasualan yrityksille, jotka eivät täytä velvollisuuksiaan, jotka johtuvat tästä direktiivistä tai asiaan liittyvistä oikeudellisesti sitovista sääntelyviranomaisen tai viraston tekemistä päätöksistä, tai ehdottaa toimivaltaiselle tuomioistuimelle, että tämä määräisi kyseisiä seuraamuksia. Tähän on sisällyttävä toimivalta määrätä tai ehdottaa määrättäväksi siirtoverkonhaltijalle enintään kymmentä prosenttia sen vuotuisesta liikevaihdosta tai vertikaalisesti integroituneelle yritykselle enintään kymmentä prosenttia sen vuotuisesta liikevaihdosta vastaavia seuraamuksia, jos nämä eivät täytä tämän direktiivin mukaisia velvoitteitaan; ja

e) suorittaa tutkimuksia ja ratkaista riitoja 9 ja 10 kohdan nojalla.

5. Kun siirtoverkonhaltija on nimetty IV luvun mukaisesti, sääntelyviranomaiselle osoitetaan tämän artiklan 1 ja 4 kohdan nojalla annettujen tehtävien ja toimivaltuuksien lisäksi ainakin seuraavat tehtävät ja toimivaltuudet:

- a) määrätä seuraamuksia 4 kohdan d alakohdan mukaisesti vertikaalisti integroitunutta yritystä suosivista, muita syrjivistä käytännöistä;
- b) seurata siirtoverkonhaltijan ja vertikaalisti integroituneen yrityksen välistä viestintää sen varmistamiseksi, että siirtoverkonhaltija täyttää velvoitteensa;
- c) toimia vertikaalisti integroituneen yrityksen ja siirtoverkonhaltijan välisten riitojen ratkaisusta vastaavana viranomaisena 9 kohdan nojalla tehtyjen valitusten osalta;
- d) seurata vertikaalisti integroituneen yrityksen ja siirtoverkonhaltijan välisiä kaupallisia ja rahoituksellisia suhteita mukaan lukien lainoja;

- e) hyväksyä kaikki vertikaalisti integroituneen yrityksen ja siirtoverkonhaltijan väliset kaupalliset ja rahoitukselliset sopimukset edellyttäen, että niissä noudatetaan markkinaehtoja;
- f) pyytää vertikaalisti integroituneelta yritykseltä perustelut, kun ohjelman seurannasta vastaava toimihenkilö on tehnyt sille 21 artiklan 4 kohdan mukaisen ilmoituksen. Tällaisiin perusteluihin on sisällyttävä todisteet siitä, että vertikaalisti integroitunutta yritystä hyödyttävää syrjintää ei ole harjoitettu;
- g) suorittaa tarkastuksia, myös ennalta ilmoittamatta, vertikaalisesti integroituneen yrityksen ja siirtoverkonhaltijan tiloissa; ja
- h) osoittaa siirtoverkonhaltijan kaikki tehtävät tai joitakin tiettyjä tehtäviä 14 artiklan mukaisesti nimetyille riippumattomalle järjestelmävastaavalle, jos siirtoverkonhaltija rikkoo toistuvasti tämän direktiivin mukaisia velvoitteitaan, erityisesti silloin, kun tämä toistuvasti harjoittaa vertikaalisesti integroitunutta yritystä suosivia, muita syrjiviä käytäntöjä.

6. Sääntelyviranomaisilla on oltava velvollisuus vahvistaa tai hyväksyä ennen niiden voimaantuloa ainakin menetelmät, joita käytetään seuraavien seikkojen laskennassa tai niitä koskevien ehtojen ja edellytysten vahvistamisessa:
- a) liittäminen ja pääsy kansallisiin verkkoihin, mukaan luettuina siirto- ja jakelutariffit, sekä ehdot, edellytykset ja tariffit, jotka koskevat oikeutta käyttää nesteytetyn maakaasun käsittelylaitoksia. Näiden tariffien tai menetelmien on mahdollistettava tarvittavien investointien tekeminen verkkoihin ja nesteytetyn maakaasun käsittelylaitoksiin niin, että kyseisillä investoinneilla voidaan varmistaa verkkojen ja nesteytetyn maakaasun käsittelylaitosten toimivuus;
  - b) tasapainottamispalvelujen tarjonta.
7. Sääntelyviranomaisten on tariffeja tai menetelmiä vahvistaessaan tai hyväksyessään varmistettava, että siirto- ja jakeluverkonhaltijoille annetaan sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä asianmukaisia kannustimia parantaa tehokkuutta, edistää markkinoiden yhdentymistä ja toimitusvarmuutta sekä tukea asiaan liittyviä tutkimustoimia.

8. Sääntelyviranomaisilla on oltava oikeus vaatia, että siirtoverkon, varastointilaitosten, nesteytetyn maakaasun käsittelylaitosten ja jakeluverkonhaltijat tarvittaessa muuttavat tässä artiklassa tarkoitettuja ehtoja ja edellytyksiä, myös tariffeja ja menetelmiä, sen varmistamiseksi, että ne ovat oikeasuhteisia ja että niitä sovelletaan syrjimättömällä tavalla. Tähän tehtävään ei kuulu tariffien tarkistaminen, jos varaston käyttöä koskeva järjestelmä määritellään 32 artiklan 3 kohdan mukaisesti.
9. Jos jokin osapuoli haluaa tehdä valituksen siirtoverkon, varastointilaitteiston, nesteytetyn maakaasun käsittelylaitosten tai jakeluverkon haltijasta 1–8 kohdassa tarkoitettujen seikkojen osalta, se voi osoittaa valituksensa sääntelyviranomaiselle, joka tekee riitojenratkaisuviranomaisena asiasta päätöksen kahden kuukauden kuluessa valituksen vastaanottamisesta. Tätä määräaika voidaan pidentää kahdella kuukaudella, jos sääntelyviranomaiset pyytävät lisätietoja. Tätä pidennettyä määräaika voidaan pidentää lisää valituksen tekijän suostumuksella. Sääntelyviranomaisen päätös on sitova, paitsi jos ja siihen asti kun se kumotaan muutoksenhaussa.
10. Kuka tahansa haittaa kärsinyt osapuoli, jolla on oikeus tehdä valitus tämän artiklan mukaisesti tehdystä menetelmiä koskevasta päätöksestä tai, jos sääntelyviranomaisella on velvollisuus neuvotella, ehdotetuista menetelmistä, voi viimeistään kahden kuukauden kuluessa tai jäsenvaltioiden asettaman lyhyemmän ajanjakson kuluessa päätöksen tai päätösehdotuksen julkaisemisesta esittää valituksen vaatien päätöksen uudelleentarkastelua. Valituksella ei ole lykkäävää vaikutusta.

11. Jäsenvaltioiden on luotava sellaiset asianmukaiset ja tehokkaat menetelmät sääntelyn, valvonnan ja avoimuuden turvaamiseksi, joilla vältetään määräävän aseman väärinkäyttö etenkin kuluttajien etujen vastaisella tavalla sekä kaikenlainen markkinoiden valtauksen tähtäävä toiminta. Näissä menetelmissä on otettava huomioon perustamissopimuksen määräykset ja erityisesti sen 82 artikla.
12. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että vastuussa olevia luonnollisia tai oikeushenkilöitä vastaan toteutetaan asianmukaiset toimenpiteet, muun muassa jäsenvaltioiden kansallisen oikeuden mukaiset hallinnolliset toimet tai rikosoikeudelliset menettelyt, jos tässä direktiivissä säädettyjä luottamuksellisuussääntöjä ei ole noudatettu.
13. Edellä 9 ja 10 kohdassa tarkoitettut valitukset eivät rajoita yhteisön oikeuden ja/tai kansallisen oikeuden mukaisen muutoksenhakuoikeuden käyttöä.
14. Sääntelyviranomaisten tekemät päätökset on perusteltava muutoksenhakumenettelyn mahdollistamiseksi tuomioistuimessa.
15. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansallisella tasolla on olemassa sopivat järjestelmät, joiden mukaisesti osapuoli, jota sääntelyviranomaisen päätös koskee, voi hakea siihen muutosta elimeltä, joka on riippumaton asianomaisista osapuolista.

41 artikla

Rajat ylittäviä kysymyksiä koskeva sääntelyjärjestelmä

1. Sääntelyviranomaisten on kuultava toisiaan ja tehtävä tiivistä yhteistyötä keskenään sekä annettava toisilleen ja virastolle kaikki tiedot, joita ne tarvitsevat tästä direktiivistä johtuvien tehtäviensä suorittamiseksi. Vastaanottavan viranomaisen on vaihdettavien tietojen osalta varmistettava sama luottamuksellisuuden taso kuin tiedot lähettäneeltä viranomaiselta edellytetään.
2. Sääntelyviranomaisten on tehtävä yhteistyötä vähintään alueellisella tasolla edistääkseen sellaisten operatiivisten järjestelyjen luomista, joilla voidaan varmistaa verkon optimaalinen hallinta, edistää yhteisiä maakaasupörssejä ja rajat ylittävän kapasiteetin jakamista ja varmistaa yhteenliittämiskapasiteetin, myös uusien yhteyksien, vähimmäistaso alueella ja alueiden välillä, jotta tehokas kilpailu voi kehittyä ja toimitusvarmuus parantua.
3. Edellä 2 kohdassa tarkoitettut toimet on tarvittaessa suoritettava tiiviissä yhteydenpidossa muiden asiaankuuluvien kansallisten viranomaisten kanssa ja tämän rajoittamatta niiden toimivaltaa.

4. Komissio voi antaa suuntaviivoja siitä, missä määrin sääntelyviranomaisten on tehtävä yhteistyötä toistensa ja viraston kanssa. Kyseiset toimenpiteet, joiden tarkoituksena on muuttaa tämän direktiivin muita kuin keskeisiä osia täydentämällä sitä, hyväksytään 50 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua valvonnan käsittävää sääntelymenettelyä noudattaen.

42 artikla

Suuntaviivojen noudattaminen

1. Mikä tahansa sääntelyviranomaisen tai komissio voi pyytää virastolta lausuntoa siitä, onko jokin sääntelyviranomaisen tekemä päätös tässä direktiivissä tai asetuksessa (EY) N:o .../... * tarkoitettujen suuntaviivojen mukainen.
2. Virasto antaa lausuntonsa sitä pyytäneelle sääntelyviranomaiselle tai komissiolle sekä kyseisen päätöksen tehneelle sääntelyviranomaiselle neljän kuukauden kuluessa pyynnön vastaanottamisesta.
3. Jos päätöksen tehnyt sääntelyviranomaisen ei noudata viraston lausuntoa neljän kuukauden kuluessa lausunnon vastaanottamisesta, virasto ilmoittaa asiasta komissiolle.

---

* EUVL: Pyydetään lisäämään asetuksen numero asiakirjasta 14548/08.

4. Mikä tahansa sääntelyviranomainen, joka katsoo, ettei jokin toisen sääntelyviranomaisen tekemä rajat ylittävän kaupan kannalta merkityksellinen päätös ole tässä direktiivissä tai asetuksessa (EY) N:o .../...* tarkoitettujen suuntaviivojen mukainen, voi ilmoittaa asiasta komissiolle kahden kuukauden kuluessa päätöksen tekemisestä.
5. Jos komissio kahden kuukauden kuluessa siitä, kun se on saanut ilmoituksen virastolta 3 kohdan mukaisesti tai joltain sääntelyviranomaiselta 4 kohdan mukaisesti, tai omasta aloitteestaan kolmen kuukauden kuluessa päätöksen tekemisestä, katsoo, että sääntelyviranomaisen päätös herättää vakavia epäilyjä siitä, onko se tässä direktiivissä tai asetuksessa (EY) N:o .../...* tarkoitettujen suuntaviivojen mukainen, komissio voi päättää tutkia asiaa edelleen. Tällöin se pyytää sääntelyviranomaista ja menettelyn osapuolia esittämään huomautuksensa.
6. Jos komissio päättää tutkia asiaa edelleen, se tekee enintään neljän kuukauden kuluessa tällaisen päätöksen tekemisestä lopullisen päätöksen siitä, että se
  - a) ei vastusta sääntelyviranomaisen päätöstä; tai

---

* EUVL: Pyydetään lisäämään asetuksen numero asiakirjasta 14548/08.

- b) pyytää asianomaista sääntelyviranomaista peruuttamaan päätöksensä, koska suuntaviivoja ei ole noudatettu.
7. Jos komissio ei ole tehnyt päätöstä asian edelleen tutkimisesta 5 kohdassa tarkoitettussa määräajassa tai tehnyt lopullista päätöstä 6 kohdassa tarkoitettussa määräajassa, sen katsotaan olleen vastustamatta sääntelyviranomaisen päätöstä.
8. Sääntelyviranomaisen on noudatettava päätöksensä peruuttamista koskevaa komission päätöstä kahden kuukauden kuluessa ja ilmoitettava tästä komissiolle.
9. Komissio voi antaa suuntaviivoja, joissa kuvataan yksityiskohtaisesti menettely, jota sääntelyviranomaisten, viraston ja komission on sovellettava todetakseen, ovatko sääntelyviranomaisten tekemät päätökset tässä artiklassa tarkoitettujen suuntaviivojen mukaisia. Kyseiset toimenpiteet, joiden tarkoituksena on muuttaa tämän direktiivin muita kuin keskeisiä osia täydentämällä sitä, hyväksytään 50 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua valvonnan käsittävää sääntelymenettelyä noudattaen.

43 artikla

Tietojen säilyttäminen

1. Jäsenvaltioiden on edellytettävä, että kaasuntoimittajat pitävät kansallisten viranomaisten, mukaan lukien sääntelyviranomaisen, kansallisten kilpailuviranomaisten ja komission saatavilla niiden tehtävien suorittamiseksi vähintään viiden vuoden ajan merkitykselliset tiedot kaikista kaasuntoimitussopimuksiin ja kaasujohdannaisiin liittyvistä liiketoimista tukkuasiakkaiden ja siirtoverkonhaltijoiden sekä varastointilaitteistojen ja nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteistojen haltijoiden kanssa.
2. Tiedoissa on oltava yksityiskohdat kyseessä olevien liiketoimien ominaispiirteistä kuten kestosta ja toimitus- ja selvityssäännöistä, määristä, toteutuspäivistä ja -kellonajoista ja hinnoista sekä tiedot, joiden perusteella kyseinen tukkuasiakas voidaan yksilöidä, sekä määritellyt tiedot kaikista selvittämättä jääneistä kaasuntoimitussopimuksista ja kaasujohdannaisista.
3. Sääntelyviranomaisen voi päättää asettaa osia näistä tiedoista markkinaosallistujien saataville edellyttäen, ettei yksittäisiä markkinatoimijoita tai yksittäisiä liiketoimia koskevia kaupallisesti arkaluonteisia tietoja julkaista. Tätä kohtaa ei sovelleta direktiivin 2004/39/EY soveltamisalaan kuuluvia rahoitusvälineitä koskeviin tietoihin.

4. Tämän artiklan yhdenmukaisen soveltamisen varmistamiseksi komissio voi antaa suuntaviivoja, joissa määritellään tietojen säilyttämiseen sovellettavat menettelyt ja järjestelyt sekä säilytettävien tietojen muoto ja sisältö. Kyseiset toimenpiteet, joiden tarkoituksena on muuttaa tämän direktiivin muita kuin keskeisiä osia täydentämällä sitä, hyväksytään 50 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua valvonnan käsittävää sääntelymenettelyä noudattaen.
5. Niiden kaasujohdannaisiin liittyvien liiketoimien osalta, joita kaasuntoimittajat toteuttavat tukkuasiakkaiden ja siirtoverkonhaltijoiden sekä varastointilaitteistojen ja nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteistojen haltijoiden kanssa, tätä artiklaa sovelletaan vasta sen jälkeen kun komissio on antanut 4 kohdassa tarkoitetut suuntaviivat.
6. Tämän artiklan säännökset eivät aiheuta direktiivin 2004/39/EY soveltamisalaan kuuluville toimijoille lisävelvollisuuksia 1 kohdassa tarkoitettuja viranomaisia kohtaan.
7. Jos 1 kohdassa tarkoitettujen viranomaisten on saatava käyttöönsä tietoja, jotka ovat direktiivin 2004/39/EY soveltamisalaan kuuluvien toimijoiden hallussa, mainitun direktiivin nojalla toimivaltaisten viranomaisten on annettava näille viranomaisille niiden tarvitsemat tiedot.

IX LUKU

Vähittäismarkkinat

44 artikla

Vähittäismarkkinat

Moitteettomasti toimivien ja avoimien vähittäismarkkinoiden syntymisen helpottamiseksi yhteisön alueella jäsenvaltioiden on varmistettava, että siirtoverkon- ja jakeluverkonhaltijoiden, toimittajien ja asiakkaiden sekä mahdollisten muiden markkinaosapuolten asema ja vastuu määritellään sopimusjärjestelyjen, asiakkaille annettujen sitoumusten, tietojen vaihdon ja taseselvitystä koskevien sääntöjen, tietojen omistusoikeuden ja mittausvastuun osalta.

Kyseiset säännöt on julkistettava, niillä on pyrittävä helpottamaan asiakkaiden ja toimittajien pääsyä verkkoihin, ja sääntelyviranomaisten tai muiden asiaankuuluvien kansallisten viranomaisten on voitava arvioida ne.

X LUKU

Loppusäännökset

45 artikla

Suojatoimenpiteet

1. Jos energiamarkkinoilla ilmenee äkillinen kriisi tai jos ihmisten, laitteiden tai laitosten turvallisuus tai verkon toiminta vaarantuu, jäsenvaltio voi toteuttaa tilapäisesti tarpeelliset suojatoimenpiteet.
2. Toimenpiteiden on oltava sellaisia, että ne aiheuttavat mahdollisimman vähän häiriötä sisämarkkinoiden toiminnalle, eivätkä ne saa olla laajempia kuin on ehdottomasti tarpeen syntyneiden äkillisten vaikeuksien poistamiseksi.
3. Asianomaisen jäsenvaltion on viipymättä ilmoitettava kyseisistä toimenpiteistä muille jäsenvaltioille ja komissiolle, joka voi päättää, että asianomaisen jäsenvaltion on muutettava toimenpiteitä tai lopetettava ne siltä osin kuin ne vääristävät kilpailua ja vaikuttavat kauppaan haitallisesti yhteisen edun vastaisella tavalla.

46 artikla

Tasapuoliset toimintaedellytykset

1. Toimenpiteiden, joita jäsenvaltiot voivat toteuttaa tämän direktiivin nojalla tasapuolisten toimintaedellytysten takaamiseksi, on oltava EY:n perustamissopimuksen, erityisesti sen 30 artiklan, ja yhteisön oikeuden mukaisia.
2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen toimenpiteiden on oltava oikeasuhteisia, syrjimättömiä ja avoimia. Nämä toimenpiteet saa panna täytäntöön vasta sen jälkeen, kun niistä on ilmoitettu komissiolle ja komissio on hyväksynyt ne.
3. Komissio reagoi 2 kohdassa tarkoitettuun ilmoitukseen kahden kuukauden kuluessa sen vastaanottamisesta. Määräaika alkaa täydellisten tietojen vastaanottamista seuraavasta päivästä. Jos komissio ei ole reagoinut tämän kahden kuukauden määräajan kuluessa, katsotaan, ettei komissio vastusta ilmoitettuja toimenpiteitä.

47 artikla

Ota tai maksa -sitoumuksia koskevat poikkeukset

1. Jos maakaasualan yritys kokee tai katsoo joutuvansa kokemaan vakavia taloudellisia tai rahoituksellisia vaikeuksia, koska se on sitoutunut yhdessä tai useammassa kaasun hankintasopimuksessa hyväksytyyn ota tai maksa -sitoumukseen, se voi hakea asianomaiselta jäsenvaltiolta tai nimetyltä toimivaltaiselta viranomaiselta tilapäistä poikkeusta 31 artiklan soveltamisesta. Hakemukset on tehtävä tapauskohtaisesti jäsenvaltioiden valinnan mukaan joko ennen verkkoon pääsyn epäämistä tai sen jälkeen. Jäsenvaltiot voivat myös antaa maakaasualan yrityksen valita, tekeekö se hakemuksen ennen verkkoon pääsyn epäämistä vai sen jälkeen. Jos maakaasualan yritys on evännyt verkkoon pääsyn, hakemus on tehtävä viipymättä. Hakemuksiin on liitettävä kaikki tarvittavat tiedot ongelman laadusta ja laajuudesta sekä maakaasualan yrityksen toteuttamista toimista ongelman ratkaisemiseksi.

Ellei vaihtoehtoisia ratkaisuja ole kohtuudella käytettävissä, jäsenvaltio tai nimetty toimivaltainen viranomainen voi 3 kohdan huomioon ottaen päättää myöntää poikkeuksen.

2. Jäsenvaltion tai nimetyn toimivaltaisen viranomaisen on viipymättä ilmoitettava komissiolle poikkeuksen myöntämisestä ja liitettävä mukaan kaikki poikkeusta koskevat asiaankuuluvat tiedot. Nämä tiedot voidaan toimittaa komissiolle koosteena, ja komission on voitava tehdä perusteltu päätös toimitettujen tietojen pohjalta. Komissio voi kahdeksan viikon kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta pyytää kyseistä jäsenvaltiota tai nimettyä toimivaltaista viranomaista muuttamaan tai peruuttamaan poikkeuksen myöntämistä koskevan päätöksen.

Jos kyseinen jäsenvaltio tai nimetty toimivaltainen viranomainen ei noudata komission pyyntöä neljän viikon kuluessa, lopullinen päätös tehdään viipymättä 50 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua neuvoa-antavaa menettelyä noudattaen.

Komissio pitää kaupallisesti arkaluonteiset tiedot luottamuksellisina.

3. Edellä 1 kohdassa tarkoitetuista poikkeuksista päätettäessä jäsenvaltio tai nimetty toimivaltainen viranomainen sekä komissio ottavat huomioon erityisesti seuraavat perusteet:
- a) tavoite toteuttaa kilpailulle avoimet kaasumarkkinat,
  - b) tarve täyttää julkisen palvelun velvoitteet ja turvata toimitusvarmuus,

- c) maakaasualan yrityksen asema kaasumarkkinoilla ja markkinoiden nykyinen kilpailutilanne,
- d) maakaasualan yritysten ja siirtoyritysten ja vaatimukset täyttävien asiakkaiden taloudellisten ja rahoituksellisten vaikeuksien vakavuus,
- e) kyseisen sopimuksen tai kyseisten sopimusten allekirjoituspäivät ja ehdot, mukaan lukien se, missä määrin niissä on otettu huomioon markkinoilla tapahtuvat muutokset,
- f) toteutetut toimet ongelman ratkaisemiseksi
- g) missä määrin yritys saattoi ota tai maksa -hankintasopimuksen hyväksyessään kohtuudella arvioida, tämän direktiivin säännökset huomioon ottaen, että seurauksena saattaisi olla vakavia vaikeuksia,
- h) kyseisen verkon yhteenliittymisen aste muiden verkkojen kanssa ja näiden verkkojen yhteentoimivuus, sekä
- i) poikkeuksen myöntämisen vaikutukset tämän direktiivin asianmukaiseen soveltamiseen maakaasun sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan kannalta.

Ennen ... päivää ...kuuta ...* tehtyjä ota tai maksa -sopimuksia koskevasta poikkeuspyynnöstä tehty päätös ei saisi johtaa siihen, että on mahdotonta löytää taloudellisesti kannattavia vaihtoehtoisia myyntikanavia. Vakavia vaikeuksia ei kuitenkaan katsota olevan silloin, kun maakaasun myynti ei laske alle ota tai maksa -hankinta-sopimuksen mukaisen vähimmäiskäyttömäärän tai sikäli kuin kyseistä ota tai maksa -hankintasopimusta voidaan mukauttaa tai maakaasualan yritys pystyy löytämään vaihtoehtoisia myyntikanavia.

4. Maakaasualan yritykset, joille ei ole myönnetty tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettua poikkeusta, eivät saa evätä tai eivät enää saa evätä verkkoon pääsyä kaasunhankintasopimuksessa hyväksytyjen ota tai maksa -sitoumusten vuoksi. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että VII luvun eli 31–44 artiklan asiaa koskevia säännöksiä noudatetaan.
5. Edellä mainittujen säännösten mukaisten poikkeusten on oltava asianmukaisesti perusteltuja. Komissio julkaisee päätöksen Euroopan unionin virallisessa lehdessä.
6. Komissio antaa ... päivään ...kuuta ...** mennessä arviointikertomuksen tämän artiklan soveltamisesta saaduista kokemuksista, jotta Euroopan parlamentti ja neuvosto voivat aikanaan harkita, onko tätä artiklaa tarpeen mukauttaa.

---

* EUVL: Pyydetään lisäämään direktiivin 2003/55/EY voimaantulopäivä.

** EUVL: Pyydetään lisäämään päivämäärä, joka on viisi vuotta direktiivin 2003/55/EY voimaantulopäivän jälkeen.

48 artikla

Uudet tai eristyneet markkinat

1. Ne jäsenvaltiot, jotka eivät ole suoraan liittyneet minkään muun jäsenvaltion yhteenliitettyyn verkkoon ja joilla on vain yksi pääasiallinen ulkopuolinen maakaasun toimittaja, voivat poiketa 4, 9, 36 ja/tai 37 artiklan säännöksistä. Toimittajan, jonka markkinaosuus on yli 75 prosenttia, katsotaan olevan pääasiallinen toimittaja. Näiden poikkeuksien voimassaolo lakkaa ilman eri toimenpiteitä siitä hetkestä, kun vähintään yksi tässä alakohdassa tarkoitetuista edellytyksistä ei enää täyty. Poikkeuksesta on ilmoitettava komissiolle.

Kypros voi poiketa 4, 9, 36 ja/tai 37 artiklan säännöksistä. Tämän poikkeuksen voimassaolo lakkaa, kun Kyprosta ei enää voida pitää eristyneenä markkina-alueena.

Edellä olevaa 4, 9, 36 ja/tai 37 artiklaa ei sovelleta Viroon, Latviaan ja/tai Suomeen ennen kuin jokin tahansa näistä jäsenvaltioista liittyy suoraan jonkin muun jäsenvaltion kuin Viron, Latvian, Liettuan ja Suomen yhteenliitettyyn verkkoon. Tämä alakohta ei rajoita tämän kohdan ensimmäisen alakohdan mukaisten poikkeusten soveltamista.

2. Jäsenvaltio, joka voidaan määritellä uudeksi markkina-alueeksi ja jossa tämän direktiivin täytäntöönpano aiheuttaisi merkittäviä ongelmia, voi poiketa 4 ja 9 artiklan, 13 artiklan 1 ja 2 kohdan, 14 ja 24 artiklan, 25 artiklan 5 kohdan, 26, 30 ja 31 artiklan, 36 artiklan 1 kohdan ja/tai 37 artiklan säännöksistä. Tämän poikkeuksen voimassaolo lakkaa ilman eri toimenpiteitä, kun jäsenvaltiota ei enää voida pitää uutena markkina-alueena. Poikkeuksesta on ilmoitettava komissiolle.

Kypros voi poiketa 4 ja 9 artiklan, 13 artiklan 1 ja 2 kohdan, 14 ja 24 artiklan, 25 artiklan 5 kohdan, 26, 30 ja 31 artiklan, 36 artiklan 1 kohdan ja/tai 37 artiklan säännöksistä. Tämän poikkeuksen voimassaolo lakkaa, kun Kyprosta ei enää voida pitää uutena markkina-alueena.

3. Edellä 2 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetun poikkeuksen voimassaolon päättymisajankohtana vaatimukset täyttävien asiakkaiden määritelmän on johdettava markkinoiden avautumiseen, joka vastaa vähintään 33:a prosenttia maakaasun vuosikulutuksesta kansallisilla kaasumarkkinoilla. Kahden vuoden kuluttua siitä sovelletaan 36 artiklan 1 kohdan b alakohtaa ja kolmen vuoden kuluttua siitä 36 artiklan 1 kohdan c alakohtaa. Siihen saakka kun 36 artiklan 1 kohdan b alakohtaa sovelletaan, tämän artiklan 2 kohdassa tarkoitetut jäsenvaltiot voivat päättää olla soveltamatta 31 artiklaa lisäpalveluihin ja tilapäiseen varastointiin, joita tarvitaan kaasuttamista varten ja kaasun toimittamiseksi sen jälkeen siirtoverkkoon.

4. Jos tämän direktiivin täytäntöönpanosta aiheutuisi merkittäviä ongelmia jonkin jäsenvaltion jollakin maantieteellisesti rajatulla alueella, erityisesti siirtoverkkoinfrastruktuurin tai merkittävän jakeluverkkoinfrastruktuurin kehittämisessä, jäsenvaltio voi investointien edistämiseksi hakea komissiolta väliaikaista poikkeusta 4 ja 9 artiklan, 13 artiklan 1 ja 2 kohdan, 14 ja 24 artiklan, 25 artiklan 5 kohdan, 26, 30 ja 31 artiklan, 36 artiklan 1 kohdan ja/tai 37 artiklan säännöksistä kyseisen alueen kehittämiseksi.
5. Komissio voi myöntää 4 kohdassa tarkoitetun poikkeuksen ottaen huomioon erityisesti seuraavat kriteerit:
- sellaisen infrastruktuurin luomiseen tarvittavat investoinnit, jonka käyttö ei olisi taloudellista kilpailullisissa markkinaolosuhteissa,
  - tarvittavien investointien määrä ja tuottavuusnäkömät,
  - kyseisellä alueella olevan kaasuverkon koko ja kehitysaste,
  - kyseisten maakaasumarkkinoiden tulevaisuudennäkömät,
  - kyseisen alueen tai seudun maantieteellinen koko ja erityispiirteet sekä sosioekonomiset ja demografiset tekijät.

Muulle kaasuinfrastruktuurille paitsi jakeluinfrastruktuurille poikkeus voidaan myöntää ainoastaan siinä tapauksessa, että alueella ei ole minkäänlaista kaasuinfrastruktuuria tai että kaasuinfrastruktuuri on ollut olemassa alle kymmenen vuotta. Väliaikainen poikkeus voi olla voimassa enintään kymmenen vuotta sen jälkeen, kun alueella aletaan ensimmäisen kerran toimittaa kaasua.

Jakeluinfrastruktuurin osalta poikkeus voidaan myöntää enintään 20 vuodeksi siitä ajankohdasta lukien, kun kaasua on alettu toimittaa mainitun infrastruktuurin kautta kyseisellä alueella.

6. Kyprokseen, Luxemburgiin ja/tai Maltaan ei sovelleta 9 artiklaa.
7. Komissio antaa jäsenvaltioille tiedon 4 kohdan mukaisesti tehdyistä hakemuksista ennen päätöksen tekemistä 5 kohdan nojalla, ottaen huomioon luottamuksellisuuden. Kyseinen päätös sekä 1 ja 2 kohdassa tarkoitettut poikkeukset julkaistaan Euroopan unionin virallisessa lehdessä.
8. Kreikka voi poiketa tämän direktiivin 4, 24, 25, 26, 31, 36 ja/tai 37 artiklasta sellaisissa toimiluvissa määritettyjen maantieteellisten alueiden ja ajanjaksojen osalta, jotka se on myöntänyt ennen 15 päivää maaliskuuta 2002 direktiivin 98/30/EY mukaisesti jakeluverkkojen kehittämistä ja yksinoikeudella tapahtuvaa käyttöä varten tietyillä maantieteellisillä alueilla.

49 artikla

Uudelleentarkastelumenettely

Siinä tapauksessa, että komissio päätyy 51 artiklan 3 kohdassa tarkoitettussa kertomuksessa toteamaan, että jossakin jäsenvaltiossa, jossa verkkoon pääsy on järjestetty tehokkaasti siten, että se mahdollistaa täysin tehokkaan, syrjimättömän ja esteettömän verkkoon pääsyn, tietyt tässä direktiivissä yrityksille asetetut velvoitteet (esimerkiksi jakeluverkonhaltijoiden oikeudellisen eriyttämisen osalta) eivät ole oikeasuhteisia tavoiteltuun tavoitteeseen nähden, tämä jäsenvaltio voi pyytää komissiolta vapautusta kyseisestä vaatimuksesta.

Jäsenvaltion on esitettävä pyyntönsä viipymättä komissiolle kaikkien sellaisten asiaa koskevien tietojen kanssa, jotka ovat tarpeen sen osoittamiseksi, että kertomuksessa todettu tehokas verkkoon pääsy ylläpidetään myös vastedes.

Komissio antaa jäsenvaltion esittämää pyyntöä koskevan lausuntonsa kolmen kuukauden kuluessa sen vastaanottamisesta ja tekee tarvittaessa ehdotuksia Euroopan parlamentille ja neuvostolle tämän direktiivin asianomaisten säännösten muuttamisesta. Komissio voi tämän direktiivin muuttamista koskevissa ehdotuksissa ehdottaa jäsenvaltion vapauttamista tietyistä vaatimuksista, jos jäsenvaltio toteuttaa asianmukaisesti yhtä tehokkaita toimenpiteitä.

50 artikla

Komitea

1. Komissiota avustaa komitea.
2. Jos tähän kohtaan viitataan, sovelletaan päätöksen 1999/468/EY 3 ja 7 artiklaa ottaen huomioon mainitun päätöksen 8 artiklan säännökset.
3. Jos tähän kohtaan viitataan, sovelletaan päätöksen 1999/468/EY 5 a artiklan 1–4 kohtaa ja 7 artiklaa ottaen huomioon mainitun päätöksen 8 artiklan säännökset.

51 artikla

Kertomukset

1. Komissio seuraa ja arvioi tämän direktiivin soveltamista ja antaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen yleisestä edistymisestä ensimmäisen kerran ... päivään ...kuuta ... mennessä* ja sen jälkeen vuosittain. Edistymiskertomuksessa käsitellään ainakin seuraavia näkökohtia:
  - a) saatu kokemus ja edistyminen täydellisten ja täysin toimivien maakaasun sisämarkkinoiden luomisessa sekä tähän liittyvät jäljellä olevat esteet, mukaan luettuina määräävään markkina-asemaan, markkinoiden keskittymiseen, markkinoiden valtaamiseen tähtäävään tai kilpailua rajoittavaan toimintaan liittyvät näkökohdat,

---

* EUVL: Pyydetään lisäämään direktiivin 2003/55/EY voimaantuloa seuraavan vuoden joulukuun 31. päivä.

- b) tämän direktiivin mukaisesti myönnettyt poikkeukset, mukaan lukien 26 artiklan 2 kohdassa säädetyn poikkeuksen täytäntöönpano kynnysarvon mahdollista tarkistamista varten,
- c) missä määrin tässä direktiivissä asetettujen, toimintojen eriyttämistä ja tariffeja koskevien vaatimusten avulla on onnistuttu varmistamaan tasapuolinen ja syrjimätön pääsy yhteisön kaasuverkkoon ja yhtäläinen kilpailun taso, sekä maakaasumarkkinoiden avautumisen taloudelliset, sosiaaliset ja ympäristöön liittyvät seuraukset asiakkaille,
- d) sellaisten kysymysten käsittely, jotka liittyvät maakaasuverkon kapasiteettiin ja maakaasun toimitusvarmuuteen yhteisössä ja erityisesti kysynnän ja tarjonnan vallitsevaan ja ennakoituun tasapainoon, ottaen huomioon eri alueiden välinen fyysinen siirtokapasiteetti ja varastoinnin kehittyminen (mukaan lukien kysymys markkinoiden sääntelyn oikeasuhteisuudesta tällä alalla),
- e) erityistä huomiota kiinnitetään jäsenvaltioiden toteuttamiin toimenpiteisiin kysyntähuippujen kattamiseksi ja yhden tai useamman kaasun toimittajan toimitusvajausten hoitamiseksi,

- f) yleinen arvio edistymisestä kahdenvälisissä suhteissa kolmansiin maihin, jotka tuottavat ja vievät tai kuljettavat maakaasua, mukaan luettuina edistyminen markkinoiden yhdentymisessä, kaupassa ja tällaisten kolmansien maiden verkkoon pääsyssä,
- g) mahdollisesti tarvittavat yhdenmukaistamisvaatimukset, jotka eivät liity tämän direktiivin säännöksiin.

Edistymiskertomuksessa voidaan tarvittaessa antaa suosituksia ja esittää toimenpiteitä määräävän markkina-aseman ja markkinoiden keskittymisen kielteisten vaikutusten torjumiseksi.

2. Lisäksi 1 kohdassa tarkoitettussa edistymiskertomuksessa analysoidaan joka toinen vuosi erilaisia toimenpiteitä, joita jäsenvaltiot ovat toteuttaneet julkisen palvelun velvoitteiden täyttämiseksi, sekä tarkastellaan näiden toimenpiteiden tehokkuutta ja erityisesti niiden vaikutuksia kaasumarkkinoilla käytävään kilpailuun. Kertomuksessa voidaan tarvittaessa suosittaa toimenpiteitä, joita olisi toteutettava kansallisella tasolla korkeiden julkisen palvelun vaatimusten täyttämiseksi tai joilla pyritään estämään markkinoiden sulkeutuminen.

3. Komissio toimittaa ... päivään ...kuuta ...* mennessä Euroopan parlamentille ja neuvostolle yleisarvioinnin osana yksityiskohtaisen erityiskertomuksen, jossa esitetään pääpiirteet siitä, missä määrin IV luvun mukaisilla eriyttämisvaatimuksilla on onnistuttu varmistamaan siirtoverkonhaltijoiden täysi ja tehokas riippumattomuus, käyttämällä vertailuperustana vaikuttavaa ja tehokasta eriyttämistä.
4. Edellä olevan 3 kohdan mukaisen arvioinnin tekemiseksi komissio ottaa huomioon erityisesti seuraavat arviointiperusteet: oikeudenmukainen ja syrjimätön pääsy verkkoon, tehokas sääntely, verkon kehittyminen markkinoiden tarpeita vastaavasti, vääristymättömät kannustimet investoinneille, verkkojen yhteenliittämisen edellyttämän infrastruktuurin kehittäminen, tehokas kilpailu yhteisön energiamarkkinoilla ja toimitusvarmuuden tilanne yhteisössä.
5. Soveltuvien osin ja erityisesti siinä tapauksessa, että 3 kohdassa tarkoitettussa yksityiskohtaisessa kertomuksessa todetaan, että 4 kohdassa tarkoitettujen edellytysten täyttymistä ei ole käytännössä varmistettu, komissio toimittaa ehdotuksia Euroopan parlamentille ja neuvostolle varmistaa siirtoverkonhaltijoiden kaikilta osin tehokkaan riippumattomuuden ... päivään ...kuuta ...** mennessä.

---

* EUVL: Pyydetään lisäämään päivämäärä, joka on kaksi vuotta 53 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetun päivän jälkeen, ts. 42 kuukautta tämän direktiivin voimaantulosta.

** EUVL: Pyydetään lisäämään päivämäärä, joka on kolme vuotta 53 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetun päivän jälkeen, ts. 54 kuukautta tämän direktiivin voimaantulosta.

6. Komissio esittää Euroopan parlamentille ja neuvostolle viimeistään 1 päivänä tammikuuta 2006 yksityiskohtaisen kertomuksen edistymisestä maakaasun sisämarkkinoiden toteuttamisessa. Kertomuksessa käsitellään erityisesti seuraavia asioita:
- syrjimättömän verkkoon pääsyn toteutuminen,
  - tehokas sääntely,
  - verkkojen yhteenliittämisen infrastruktuurin kehitys, kauttakulkuedellytykset ja toimitusvarmuustilanne yhteisössä,
  - missä määrin pienyritykset ja kotitalousasiakkaat hyötyvät markkinoiden avautumisen kaikista eduista erityisesti julkisen palvelun vaatimusten osalta,
  - missä määrin markkinat ovat käytännössä avoimet tosiasialliselle kilpailulle, mukaan luettuina näkökohdat, jotka liittyvät määräävään markkina-asemaan ja markkinoiden keskittymiseen sekä markkinoiden valtaamiseen tähtäävään tai kilpailua rajoittavaan toimintaan,
  - missä määrin asiakkaat todellisuudessa vaihtavat toimittajia ja neuvottelevat tariffeja uudelleen,
  - hintakehitys, myös toimitushinnat, suhteessa markkinoiden avautumisen asteeseen,

- onko kolmansilla osapuolilla tosiasiallinen ja syrjimätön maakaasuvarastojen käyttöoikeus silloin, kun se on teknisesti ja/tai taloudellisesti tarpeen tehokkaan verkkoon pääsyn tarjoamiseksi,
- tämän direktiivin soveltamisesta saadut kokemukset verkonhaltijoiden tosiasiallisesta riippumattomuudesta vertikaalisesti integroituneissa yrityksissä, ja onko muita, vaikutukseltaan oikeudellista eriyttämistä vastaavia toimenpiteitä kehitetty toiminnallisen riippumattomuuden ja kirjanpidollisen eriyttämisen lisäksi.

Komissio tekee tarvittaessa Euroopan parlamentille ja neuvostolle ehdotuksia, etenkin taatakseen julkisen palvelun korkean tason.

Komissio tekee tarvittaessa Euroopan parlamentille ja neuvostolle ehdotuksia, etenkin varmistaakseen jakeluverkonhaltijoiden täydellisen ja tosiasiallisen riippumattomuuden ennen 1 päivää heinäkuuta 2007. Tarvittaessa nämä ehdotukset koskevat kilpailulainsäädännön mukaisesti myös toimenpiteitä, joilla voidaan puuttua määräävään markkina-asemaan ja markkinoiden keskittymiseen sekä markkinoiden valtaamiseen tähtäävään tai kilpailua rajoittavaan toimintaan.

52 artikla

Kumoaminen

Kumotaan direktiivi 2003/55/EY ... päivästä ...kuuta ...* , sanotun kuitenkin rajoittamatta jäsenvaltioiden velvoitteita noudattaa määräaikoja mainitun direktiivin saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä ja sen soveltamiseksi. Viittauksia kumottuun direktiiviin pidetään viittauksina tähän direktiiviin liitteessä B olevan vastaavuustaulukon mukaisesti.

53 artikla

Saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä

1. Jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan ... päivään ...kuuta ...* mennessä. Niiden on viipymättä ilmoitettava siitä komissiolle.

Niiden on sovellettava näitä säännöksiä ... päivästä ...kuuta ...* , lukuun ottamatta 11 artiklaa, jota niiden on sovellettava ... päivästä ...kuuta ...** .

---

* EUVL: Pyydetään lisäämään päivämäärä, joka on 18 kuukautta tämän direktiivin voimaantulosta.

** EUVL: Pyydetään lisäämään päivämäärä, joka on 42 kuukautta tämän direktiivin voimaantulosta.

Näissä jäsenvaltioiden toteuttamissa toimissa on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne virallisesti julkaistaan. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.

2. Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä tarkoitetuista kysymyksistä antamansa keskeiset kansalliset säännökset kirjallisina komissiolle.

54 artikla

Voimaantulo

Tämä direktiivi tulee voimaan kahdentenkymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

55 artikla

Osoitus

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty ...

Euroopan parlamentin puolesta

Puhemies

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

LIITE A

KULUTTAJANSUOJATOIMENPITEET

Rajoittamatta kuluttajansuojaa koskevien yhteisön sääntöjen ja erityisesti kuluttajansuojasta etäsopimuksissa 20. toukokuuta 1997 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 97/7/EY¹ ja kuluttajasopimusten kohtuuttomista ehdoista 5 päivänä huhtikuuta 1993 annetun neuvoston direktiivin 93/13/ETY² soveltamista, 3 artiklassa tarkoitetuilla toimenpiteillä on määrä varmistaa, että:

- a) asiakkailla on oikeus tehdä kaasun palveluntarjoajansa kanssa sopimus, jossa eritellään seuraavat tiedot:
- palveluntarjoajan nimi ja osoite
  - tarjotut palvelut, tarjottujen palvelujen laatu sekä perusliittymän toimitusaika
  - tarjotut ylläpitopalvelutyypit, jos niitä on tarjolla
  - menetelmät, joiden avulla voi saada ajantasaisia tietoja kaikista sovellettavista tariffeista ja ylläpitomaksuista
  - sopimuksen kesto sekä palvelujen ja sopimuksen uusimiseen ja päättämiseen sovellettavat ehdot, mahdollinen irtisanomisoikeus

---

¹ EYVL L 144, 4.6.1997, s. 19.

² EYVL L 95, 21.4.1993, s. 29.

- mahdolliset korvausmenettelyt ja ne hyvitysmenettelyt, joita sovelletaan, jos palvelun laatu ei ole sovitun tasoinen; sekä
- menetelmä, jonka avulla aloitetaan f kohdan mukainen riitojenratkaisumenettely.

Ehtojen on oltava oikeudenmukaiset, ja niiden on oltava etukäteen tiedossa. Kyseiset tiedot olisi joka tapauksessa annettava ennen sopimuksen tekemistä tai vahvistamista. Jos sopimuksia tehdään kolmannen osapuolen välityksellä, tiedot tässä kohdassa säädetyistä asioista on silloinkin annettava ennen sopimuksen tekemistä.

- b) asiakkaille annetaan ajoissa tieto kaikista sopimusehtojen muuttamista koskevista aikomuksista ja heille tiedotetaan heidän oikeudestaan sanoutua irti sopimuksesta saadessaan tietää ehtojen muuttuvan. Palveluntarjoajien on ilmoitettava maksujen korotukset tilaajilleen suoraan asianmukaisena ajankohtana, kuitenkin viimeistään yhden tavanomaisen laskutuskauden kuluessa siitä, kun korotukset tulevat voimaan. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että asiakkaat voivat vapaasti sanoutua irti sopimuksista, jos ne eivät hyväksy uusia sopimusehtoja, joista kaasun palveluntarjoaja on niille ilmoittanut.
- c) asiakkaat saavat selkeät tiedot liittymiin sekä kaasupalvelujen käyttöön sovellettavista hinnoista ja tariffeista sekä niitä koskevien sopimusten vakioehdoista.

- d) asiakkaat voivat valita useista eri maksumenetelmistä. Ehtojen ja edellytysten mahdollisten erojen on heijastettava erilaisista maksumenetelmistä toimittajalle johtuvia kuluja. Yleisten ehtojen ja edellytysten on oltava oikeudenmukaisia ja avoimia. Ne on esitettävä selvällä ja ymmärrettävällä tavalla. Asiakkaita on suojeltava epäoikeudenmukaisilta tai harhaanjohtavilta myyntimenetelmiltä.
- e) asiakkaita ei veloiteta toimittajan vaihtamisesta.
- f) asiakkaiden käytettävissä on avoimia, yksinkertaisia ja kohtuuhintaisia menettelyjä heidän valitustensa käsittelyä varten. Kyseisten menettelyjen avulla on mahdollista ratkaista riidat oikeudenmukaisesti ja nopeasti, ja tarvittaessa voidaan soveltaa korvaus- ja/tai hyvitysjärjestelmää. Riitojenratkaisumenettelyissä olisi noudatettava mahdollisuuksien mukaan tuomioistuinten ulkopuolisiin kuluttajariitoja ratkaiseviin elimiin sovellettavista periaatteista 30 päivänä maaliskuuta 1998 annetun komission suosituksen 98/257/EY¹ periaatteita.
- g) asiakkaille, jotka on liitetty kaasuverkkoon, ilmoitetaan heidän oikeudestaan saada sovellettavan kansallisen lainsäädännön perusteella käyttöönsä määrätynlaatuista maakaasua kohtuullisilla hinnoilla.
- h) asiakkailta on käytettävissään omat kulutustietonsa ja he voivat, nimenomaisesti sopimuksesta ja kuluitta, antaa mille tahansa yritykselle, jolla on toimituslupa, oikeuden saada mittaritietonsa. Tiedonhallinnasta vastaava osapuoli on velvollinen antamaan nämä tiedot kyseiselle yritykselle. Jäsenvaltioiden on määriteltävä tietojen muoto sekä menettely, jonka mukaisesti toimittajat ja kuluttajat voivat saada tietoja. Kuluttajalta ei saa periä lisämaksua tästä palvelusta.

---

¹ EYVL L 115, 17.4.1998, s. 31.

- i) asiakkaille tiedotetaan asianmukaisesti todellisesta kaasunkulutuksesta ja kustannuksista riittävän usein, jotta he voivat säännellä omaa kaasunkulutustaan. Nämä tiedot on annettava sopivin väliajoin ottaen huomioon asiakkaan mittauslaitteiston ominaisuudet. Tällaisten toimenpiteiden kustannustehokkuus on otettava asianmukaisesti huomioon. Kuluttajalta ei saa periä lisämaksua tästä palvelusta;
- j) asiakas voi vaihtaa kaasuntoimittajaa mihin aikaan vuodesta tahansa, ja kuluttajalla on oikeus saada loppulasku viimeistään kolmen kuukauden kuluessa edellisen toimittajan viimeisestä toimituksesta.
-

LIITE B

VASTAAVUUSTAULUKKO

Direktiivi 2003/55/EC	Tämä direktiivi
1 artikla	1 artikla
2 artikla	2 artikla
3 artikla	3 artikla
4 artikla	4 artikla
5 artikla	5 artikla
-	6 artikla
-	7 artikla
6 artikla	8 artikla
9 artikla	9 artikla
7 artikla	10 artikla
-	11 artikla
7 artikla	12 artikla
8 artikla	13 artikla
-	14 artikla

-	15 artikla
10 artikla	16 artikla
-	17 artikla
-	18 artikla
-	19 artikla
-	20 artikla
-	21 artikla
-	22 artikla
-	23 artikla
11 artikla	24 artikla
12 artikla	25 artikla
13 artikla	26 artikla
14 artikla	27 artikla
15 artikla	28 artikla
16 artikla	29 artikla
17 artikla	30 artikla
18 artikla	31 artikla

19 artikla	32 artikla
20 artikla	33 artikla
21 artikla	34 artikla
22 artikla	35 artikla
23 artikla	36 artikla
24 artikla	37 artikla
25 artiklan 1 alakohta (ensimmäinen ja toinen virke)	38 artikla
-	39 artikla
25 artikla (loppuosa)	40 artikla
-	41 artikla
-	42 artikla
-	43 artikla
-	44 artikla
26 artikla	45 artikla
-	46 artikla
27 artikla	47 artikla
28 artikla	48 artikla
29 artikla	49 artikla

30 artikla	50 artikla
31 artikla	51 artikla
32 artikla	52 artikla
33 artikla	53 artikla
34 artikla	54 artikla
35 artikla	55 artikla
Liite A	Liite A
